Den glada prinsessan

- Lovisa Ulrikas dotter -

Historisk skildring från 1700-talet

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna historiska skildring av **Elisabeth Kuylenstierna-Wenster** (1869-1933) har digitaliserats i december 2011 från University of Minnesota av Google Books och anpassats för Projekt Runeberg i oktober 2015 av Ralph E.

 Detta verk har Ralph E laddat upp på Internet Archive, där den kan läsas såsom en uppslagen bok.

søøh OGELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

DEN GLADA PRINSESSANSOFIA AI.BERTINADEN GLADA

PRINSESSAN

— LOVISA ULRIKAS DOTTER —

HISTORISK SKILDRING FRÅN 1700-TALET

AV

ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

MED 5 PLANSCHER

l

I

i

1

»

I

STOCKHOLM

C. E. FR1TZES BOKFÖRLAQS AKTIEBOLAG

STOCKHOLM

TRYCKERl-AKTIEBOLAOET SKANDIA 19155 K it

C C*

Cfåiff min vän

net> a,

•i40162

"Premiers illusions de mes premiers beaux jours, Célestes enchantements de mes tendres amours,

O, fraicheur du plaisir, 6 volupté supréme!

Je vous connus jadis et, dans ma douce erreur, fosais croire que le bonheur Durait autant que 1'amour méme."

Varny.ARL FREDRIK HESSENSTEIN är mera älskande än älskad. Han gör flitigt sin kur hos det täcka könet, och står ingen av Adolf Fredriks galanta kavaljerer efter i små fleuretter. Men så romersk furste han är och dessutom en för-bålt angenäm herre, vilar det dock en viss géne över hans uppträdande, när han ej roar sig ute på malmarna, där han skämtar obesvärat och förgäter sin — kungliga börd. Kung Fredriks och Hedvig Taubes son känner sig ofta som en fallfrukt från det beryktade trädet mitt i lustgården, och hans hederliga, bottenärliga natur plågas av den tvetydiga ära, vilken tillfaller hans person.

Nu har han stannat i slottstrappan lyssnande till muntert hoppande små flickfötter. De sjunga sin egen putslustiga air mot stengolvet, och Hessenstein ler mot hovets solstråle.Där kommer hon med en fågelbur i ena handen och en knippa förfrusna resedor i den andra.

Sans ceremonie får han hälsa på den lilla prinsessan, ett barn ännu, endast trettonårig, men alltför nått med sina vackra ögon och sin mjuka, röda mun.

»Ers höghet», säger han, och Sofia Albertina stannar villigt, lika lycklig som han över sammanträffandet. Hela hennes smala, bleka ansikte värmes av inre solsken, och läpparna — ännu för kyskt oskuldsfulla för maliciösa hovlöjen — uttala ett: »Bonjour, mon cher prince», som en slängkyss eller en tendert kastad ros.

Hessenstein tar strax buren med den kvittrande hämplingen och står lydigt väntande på order. Varthän? Hennes höghet tyckes behaga flytta. , i '

För ögonblicket har hon dock förgätit detta. Hon säger skämtsamt förebrående:

»Det är en evighet, sedan jag såg er sist, furst Hessenstein. Var har ni hållit hus?»

»I Holstein, ers höghet, på mina egendomar. Men säg mig, är jungfruburen vorden trång för vår allernådigste sessa?»

»Nej, men den skall ändras till vår söta kronprinsessas jankomst. Jag får en ny våning. Och det är en mycket agreabel förströelse att ge penaterna en knuff i ryggen. De besväras ofta av förstenande tråkighet, de, som allt an-nat här hos oss. På Badins upptåg ha vi tröttnat; han är för självsvåldig, den svarte pojken. Vi begynna åldras, mon cher, och gäspa oss fördärvade åt vår egen tröghet.»

Hessenstein skrattar. Full av sprittande liv och odygd står hon där med den ena tåspetsen svävande i små graciösa cirklar, och hön berättar om det enformiga, odrägliga hovlivet som vore det i själva verket en uppsluppet munter slädfärd med klingande bjällror. Körsvennerna äro kanske valhänta och stelfrusna. Hon ser deras sura miner, men själv nås hon icke av kölden, ty fröjden tänder tusen bloss inom henne.

»Har ni tröttnat på den exotiske lekkamraten», spörjer Hessenstein, »det betvivlar jag.»

»Nej, jag här inte tröttnat, men majestä-terna! Min stackars dyra mor förgås av beständig tristesse. Och söta fars trankilitet är sövande i sin orubbliga ro. — Och så hovet — bara soffhörn och fadaiser. Är jag stygg? Å, det vill jag inte vara. Men jag älskar livet

— livet, förstår han, Hessenstein, med allt vad det har ljust och glatt. Kanske det blir angenämare, när den danska prinsessan kommer, Sofia Magdalena, menar jag. Har ni sett hennes konterfej? — Hon är vackrare än allt vackert

jag skådat. Men är hon också lätt till sinnes? Jag är färdig att dö av nyfikenhet,—

— och ni?»

»Jag», säger han, hänförd av flickögo-nens glans, »skall alltid och allestädes allenast förmärka en dam.»

Sofia Albertinas skratt klingar obehärskat.

»Och denna ’dam’ är inte nog stor och färdig än att mottaga en ädel riddares hyllning, det dröjer — låt se! — fem år. Ack», tillägger hon icke utan bryderi, »jag är ju bara barnet, men i en besvärlig ålder, Hessenstein. Mitt hjärta begynner få växtvärk och mina ben vilja dock helst löpa om i upptåg och lekar. — Det värsta är» — hön lägger en fågel-lätt liten händ på hans skuldra — »att min herr far och bror Gustav redan avtala giftermål för mig. Jag vet inte, hur många tyska furstar, vilkas förtjänster bugat ur sirliga brev, jag gråtit mig ifrån med söta mors bistånd. — Men skall 'hon hålla ut och skall ni — skall jag ha mod att vänta? Er vill jag nog helst ha, ty då slipper jag den tråkiga etiketten.»

Hessenstein kysser hennes händer, rörd över den ärliga bekännelsen av de känslor, som hos henne ägde vårens aningsskimmer, hos honom sommarens medvetna glöd. Han var aderton år äldre än den lilla furstinnan. Livet hade lärt honom mera än han begärt få veta. Född av en kunglig mätress, stod han hovet oändligen nära och rönte många bevis på den gode Adolf Fredriks nåd, men en osynlig arm höll honom dock på passande avstånd. Hedvig Taubes son Siade fått fursterang i Tyskland och grevefullmakt i hemlandet. Likvälföreföll det honom som vore slottstrappan hans enda hem. Icke i gemaken, icke utanför portarna hörde han hemma, allenast i trappan. För några år sedan hade drottningen givit honom i uppdrag att vakta utanför den kungliga barnkammaren. Han mindes de unga furstarnas dråpliga lekar. Prins Gustav styrde alltid ut sig i granna lumpor, genomborrade sig med träsvärd och dånade av rörelse, prins Carl spelade tyst och buttert kort med sig själv; prins Fredrik red oavbrutet omkring på sin käpphäst, stojande munter, och den näpna prinsessan Albertina var brödernas villiga passopp.

Ibland kunde hon komma ut till honom, slå armarna om håns ben och smekande be honom försvara henne contre les gargons. Gustav hade t. ex. av fåtöljer ordnat en tron, befallt systern sätta sig på densamma och föreställa drottningen, deras-chére mére. Han hade förklarat, att »lilla far» vore död, och tvungit Albertina säga, att hon skulle förvalta riket åt sonen. Så hade han med ens blivit tout desperat, slängt henne i golvet och själv satt sig på tronen. Det värsta var, att hön icke fick behålla den granna papperskronan.

En annan gång hade Karl nupit henne, eller Fredrik ridit omkull henne. Hessenstein skulle beskydda och trösta. På hans makt trodde hön.

Också med sin glädje kom hon till honom.Ilan skulle dela den. »Söta mor» hade skänkt henne den allranäpnaste katt eller »lille far» hade svarvat en trumpet åt henne.

Minnena glida skysnabbt genom Hessen-steins tankar, medan han följer prinsessan framåt en av de oändliga korridorer, vilka likt mörka floder förena salarnas inhav.

Trippande lätta steg ljuda bakom dem. Det är en lockande rytm i de stegen. Tjugu andra hovkavaljerer skulle genast vänt sig om, betaget blickande mot ägarinnan till dessa pieds de musique, men Hessenstein nöjer sig med vetskapen om att det är prins Fredriks sköna Ulla — Ulrika Fersen. En diable å quatre, en hjärtekrosserska och — en porslinsdocka, som ännu endast tidtals — i anseende till sin ungdom — vistades på slottet.

»Ers kunglig höghet, jag har hela den stora knyppeldynan att bår a. Jag kan inte gå så fort», klingar en stämma, som anger rosenläppar, den övre barnsligt kort och buktad efter Kupidos båge.

»Å, söta Ulla!» Sofia Albertina vände sig genast medlidsamt mot den unga fröken, »inte visste jag, att du kom efter. Kan jag hjälpa dig? Satt det ingen page och sov i gröna kammaren, efter la belle Ulla täcktes bära knyppeldynan själv?»

»Jo, visst sov den lille ’Klenodius’ Eke-blad i pagestolen eller rättare drömde, men jag gitte inte störa le petit.

Det får FredrikaMörner göra. Hon passerar honom snart med ers höghets andaktsböcker. Törhända bli de ollonet på hans näsa, om ej Fredrika föredrar en mera tendre väckning.»

Hessenstein avbröt den pladdrande tungans munvighet:

»Fröken Fersen förgäter, att hennes kunglig höghet ännu har barndomen som skyddsängel mot hovtonen.»

»Och ni, cher comte, har till skyddspatron emot samma épidemie dangereuse en — nedärvd moral.»

Lovisa Ulrika plägade, när hon var vid dåligt lynne, kalla sina hovdamer »leda slampor». Hessenstein kände detta ord läska sin tungspets vid åhörandet av det rappa svaret, dock tillfredsställde dess sälta honom ej så, som en ärlig örfil på den impertinenta frökens persikokind skulle gjort, men hån betvang sig och' genmälde torrt:

»Moralen är en det egna hjärtats borna tillhörighet, om vars utvecklingslagar jag med nöje skall undervisa er, förutsatt att ni en dag skulle bli mogen för ett dylikt studium, ma belle etourdie.»

Sofia Albertina, som gick emellan de två stickande floretterna, sade med sin mjuka, kvittrande röst:

»Nu skall ni hålla fred! Kära Ulla, låt Hessenstein vara. Du har överflöd på kavaljerer honom förutan. Han är min vän! —Xäslan den enda, som bryr sig om fula, dumma Albertina. Ja, kom nu inte med invändningar! Jag vet, hur jag ser ut: liten och krokig, ljusbrunt hår, krum näsa, tunna läppar, för blek hy och för stora, blå ögon. Jag dansar abominabelt, är inte kvick och inte road av att göra calembourer över dagens lappri. Hessenstein har rätt — jag håller inte tonen — hovets ton, menar jag.»

Hennes röst hade med ens blivit alldeles för allvarlig för att slottsmurarna skulle vilja eka orden. De dogo genast bort — endast Hessenstein gömde dem bland andra hågkomster. Ulla Fersen däremot log dem strax ur världen. Hon tänkte i stället på det fynd hon gjort i den verkligen sovande »Klenodius’» ficka. Det skulle fram, så snart Fredrika behagade infinna sig i prinsessans nya rum. Lilla prinsessan hade blivit undanmakad till en mera obscur del av slottet för att bereda plats åt den unga kronprinsessan, vilken drottningen i all ämabilitet önskade så långt pepparn växte, fastän klokheten tvang henne att hålla god min.

Sofia Albertina öppnade själv dörren till sin nya bostad. Det yttre rummet, som skulle bli hennes salong, var stort, ljust och till och med denna senhöstdag soligt. Möblerna voro raklinigt tråkiga, och det enda upplivande i bohaget var en stor spegel med förgylld ram. Överstycket föreställde en ofantlig örn,»Min preussiske onkel», hade Albertina döpt den till, och hon gjorde lekfullt en djup reverens för den, när hon hunnit in i riimmet.

Hessenstein stannade på tröskeln. Fågelburen ställde hän ifrån sig innanför dörren. Om inte den fnittrande gaminen Ulla varit, skulle hän gärna velat njuta ännu en stund av den lilla furstinnans sällskap. Hon var för honom barndomslandets poesi och ungdomens fågel Fenix’ ö. Visst hade han haft och hade alltfort galanta äventyr, men de skänkte honom endast stundens tillfredsställelse och glömdes i samma ögonblick hans arm släppte sitt tag om den skönas midja.

De trofasta blå flickögon, som alltid först sökte honom bland de många hovkavaljererna, voro hans himmel, vilken han aldrig ville se molnhöljd.

Ulla Fersen såg spotskt på honom som spörjande, varför han tövade, och det hettade till vid Hessensteins tinningar. Ceremoniöst frågade han:

»Är det något mera ers höghet befaller?»

Den lilla vände sig om med en knyckig slynåldersrörelse.

»Mera jag befaller? — Har jag befallt något alls, käre Hessenstein? Jag tackar er för att ni burit min Chéri! Tusen tack!» Hon kysste på fingrarna. Små vita levnadslustiga händer hade hon, med vingsnabba rörelser.

Hessenstein bugade djupt med handen mot 2 — Den glada prinsessan.det breda blå band, vilket fulländade hovuniformen. Det sades om honom, att han alltid avtog detta hederstecken, då han kysste en publique. Med sitt hederliga tyska ansikte lagt i moraliska veck förklarade han, att det icke var decent att karessera pigor, om man

var i habit. Nu däremot pressade han sitt band mot hjärtat, men icke med juvelprydda fingrar. Slik fruntimmersgrannlåt föraktade han.

I gången mötte han Fredrika Mörner, tomhänt, rak och förnäm. Efter henne svansade Ekeblad med en stapel andaktsböcker. Den sköna fröken föreföll icke alldeles likgiltig för sin villige slav. Hon tillkastade honom en av de mörkt lidelsefulla blickar, vilka en sekund kunde blotta hennes flammande inre för att strax därpå skymmas av svarta, tunga ögonfransars mystik.

Hessenstein stannade för att se, om den noble Klenodius skulle bli insläppt i jungfruburen. Han var hovets gunstling och tillät sig diverse friheter, men denna gång fick den ridderlige kavaljeren en igenslagen dörr mitt för näsan, och den ystra Ullas skratt avskedade honom ännu impertinentare.

»Fy Ulla, du är obeskedlig», sade prinsessan milt förebrående. »Jag förstår inte, varför ni alltid gäckas med kavaljererna, då ni ändå så gärna lyssna till deras komplimanger.»»Pardon, ers höghet; Klenodius komplimenterar en faux och Hessenstein — — —»

Sofia Albertina inföll barnsligt triumferande:

»Hessenstein bryr sig bara om mig. Det kan ni förstås inte finna er i.»

Fredrika Mörner kastade en stolt och kall blick på Ulla.

»Om verkliga kvinnor hyser Claes Julius en mycket hög tanke, ma ehére Ulla.»

»Då äro de icke till finnandes på hovet — enligt hans mening, ma ehére Fredrika. Jag skall ha nöjet uppläsa de tankar han formerat sig om hovfröknarna. Mönstret till den poetiska tamboursömmen tör hän ha fått låna av kunglig sekter Bellman.»

Ulla tog ett papper ur fickan och läste med många poser och grimaser; dock mest som purgativ för sin egen förtrytelse. De båda andra lyssnade tämligen intresselöst. Hos Fredrika var likväl likgiltigheten mest sken, ty hennes kinder glödde under sminket och de svarta ögonens glans blev skarp:

Sova länge, sent i säng, leva städs i fart och fläng,

Caffe, The, Bischoff och såcker, sällan mätt, se ut som docker. Lappri, lappri, mina fröknar, lappri.

Släpa Rober, stå i drag, spännen uti vardagslag,uti hovet sin tid nöta och sidst få obotlig röta.

Lappri, lappri, mina fröknar, lappri.

Ulla lät papperet falla för att se på Fredrika. Å jo, det-tog! Den gode Klenodius skulle säkert få lön för sitt snillefoster. Och det unnade hön honom. Den lilla foten stampade förtretad. Hade han icke självsvåldigt papillonerat från den ena till den andra av hovets blomster — hela rabatten utför. Hans första tendra visit hade gällt den något lantliga pionen Ulla Sperling, därefter lilla Bohlen, en ros icke utan taggar, så Brita Horn, den doftlösa kamelian, och henne själv — fleur sans valeur — hade han icke heller förgätit.

»Det är ändå rätt lustigt», sade Sofia Albertina med sin alltid mjuka och varma röst, »var det inte mer?»

»Jo, ers höghet, utgjutelsen är lång som en hel assemblée. Jag skall genast fortsätta. Hon nickade skalkaktigt åt Fredrika och återtog:

Varje dag gå vissa fjät som dwärgsflugan i sitt nät, ungkarlshjärtan snärja, fånga, glädja sig åt suckar många, lappri, lappri, mina fröknar, lappri.

Se sig i folierat glas, ropa Stina, Brita, Claes, till en courdag sig ut laga trompeuse, fjäder, bjäfs och kraga.

Lappri, lappri, mina fröknar, lappri.Bära lintyg fint som flor, silkesstrumpor, nätta skor.

Smala ben i vider kjortel som två sparris i en mortel.

I.appri-------

Här avbröts Ulla skrämmande hastigt av att dörren flög upp. Den unge Liljehorn, drottningens kammarpage, bugade till golvet, när hän lät Lovisa Ulrikas stolta gestalt passera förbi.

De båda fröknarna voro strax parata till den underdånigaste nigning med sänkta huvuden och sänkta ögonlock. Porslinsbilder av ödmjukheten och det fina vettet. Och ändå visste de så väl, att hur de än tedde sig, var drottningen aldrig nöjd med deras tournure. Hon kunde icke fördraga deras sorglösa ungdom, tvang alltid det uppsluppna skrattet att tystna och avskydde den, som sade kvickheter, lånade från andras snille än hennes eget.

Som en isig vind frostbrände hennes närvaro de tre flickornas väsen. Det skarpt skurna ansiktet med den alltför hårt och härsklystet slutna munnen och med de alltför stål-kallt blå ögonen tycktes fylla rummet med sitt uttryck av föraktfull leda.

Sofia Albertina tog ett par tvekande steg emot sin mor — så stannade hon plötsligt. Söta mor ville ej veta av någon karesserande ömhet i denna stund.»Gå ut», befallde drottningen de små skälvande fröknarna.

De lossnade fjädrarna från ett fastlagsris kunde ej lättare sopats bort.

»Kom hit, mitt barn!» Drottningen satte sig i soffan och vinkade åt Sofia Albertina att ställa sig framför henne. Utan att röra vid henne sade hon med ett dött och tungt tonfall: »Det är nu bestämt, att vi skola vara kronprinsessan till mötes vid Säby — — —»

Prinsessan ,slog förtjust ihop händerna (och hoppade jämfota.

»Så roligt, så roligt! Då få vi väl åka i bur-manian*.»

Lovisa Ulrikas blick föll stentung på dottern.

»Detta kan icke bli en lustresa, Albertina. Vi gå att införliva en främling med vårt hov. Jag skall kalla henne dotter, du syster, men jag vill, du skall förstå, att hön i själlva verket är intetdera. Hon är —» ett djupt, tungt andetag — »den blivande drottningen; hön skall intaga min plats en dag. Ännu här hon Gudi lov icke gjort det, varken på tronen eller i min Gustavs hjärta. Jag säger dig icke detta som ett förtroende, allenast som en varning för ditt uppförande. Du vore törhända färdig att strax falla henne om halsen med ömma löften och försäkringar om affektion. Det får icke ske. Du är artig och belevad, tout juste

* En stor galavagn.i dina komplimanger, men intet vidare. Tillmötesgåendet bör komma från hennes sida.»

»Som min mor befaller.»

Det nedstämda, undrande tonfallet rörde icke drottningen. Hon var vid sitt kulnaste humör och ogillade allt och alla — icke minst livet, som farit så orättvist och hårt fram med hennes ungdomsdrömmar. Var det icke på lyckoslottens spillror hennes stolthet tvangs till ålderdomsro?

Albertina trippade sakta med sina små livliga fötter. Fanns det rakt intet, som kunde glädja modern? Tankarna ilade hjälpsökande omkring. Det smala barnansiktet skiftade beständigt uttryck från bekymmer till hopp, villrådighet, undran — slutligen fann hon något, som måste blidka den stränga modern:

»Jag har lärt mig ett rätt artigt stycke utantill ur min Racine, och jag vore övermåttan lycklig, om min goda mor ville höra recitationen.»

»Du lärt —? Vem har förmått dig till det?»

»Kammarherre Sten —han sade, att just de stroferna skulle förnöja eder.»

»Sten — Sten Piper?»

Albertina såg, att moderns ansikte plötsligt förändrades och blev nästan vackert. Det föreföll som om hennes inre smekts av en god och förstående hand. Och ofrivilligt rodnade Albertina. Hon hade icke kunnat undgå atthöra de spefulla viskningarna bakom dörrarna: »Sten Piper är en passe-partout till drottningen. Tessin var det också, men hovets nycklar sitta sällan länge på samma rockskört.» Hon hade hört mycket annat, barnet med det lätta sinnet och det varma hjärtat men hon gick aldrig till de kungliga föräldrarna med skvaller. Hon kunde i häftighet slå den

mun, som uttalade en médisance. Hon kunde gråta i förbittring, men aldrig ställde hon till förargelse.

»Eh bien, min dotter! Förnöj oss med den kloke Racine.»

Lovisa Ulrika log hult — knappast mot dottern, men denna besvarade dock tacksamt leendet, ställde sig i inlärt graciös ställning och begynte med alltför ung och barnslig röst framsäga den pompösa, franska dikten.LOVISA ULRIKAII.

ELA HOVET hade sett kronprinsessan, och hela hovet hade genast sitt omdöme parat. De damer, som fått befallning att uppvakta henne, klädde icke sina iakttagelser i ord utan ryckte endast menande på mer eller mindre formfulländade skuldror, när herrarna delgåvo sina intryck, vilka uteslutande gällde den unga furstinnans fägring.

Adolf Fredrik hade strax med faderlig värme tagit emot svärdottern och flatterande kallat henne »en ros utan törnen», men Lovisa Ulrika sköt ut den spotska underläppen och blev obehagligt tyst, så fort Sofia Magdalena var närvarande. Denna blev det icke — hon var alltid tyst och sällsamt stilla. Sofia Albertina förstod det icke. Hur kunde man låta tunga, händer, fötter vila så orörliga?

Lilla prinsessan hade fått vara med i ka-pellet, där den högtidliga förmälningsakten försiggick, men det terribla oset från talgljusen, vilka skulle ge illusion av vaxljus, plågade henne så, att hon knappt förmådde se upp för huvudvärk. Det hjälpte ej, att hon satt där i sin första robe de cour. Hon kunde varken njuta av den eller av juvelhalsbandet, som modern själv knäppt om hennes hals. Att det var oförlikneligt vackert, visste hön, men nu tyngde det henne och ökade den kväljande förnimmelsen. Hennes huvud föll ned mot bröstet.

Ingen gav akt på henne, icke ens Hessen-stein. Hans blick sökte genom den grå rökdimman tränga fram till kronprinsessan. Han tycktes ha förgätit, att|hanjför en knapp månad sedan sagt sig alltid och allenast bland alla damer se e n, den blåögda lilla, som han en dag hoppades kalla sin. Förhäxad stirrade han på kronprinsens gemål. Det är ju också lätt att glömma den föga lovande knoppen för en blomma, på vilken naturen slösat all sin gunst.

Den nyutnämnde kammarherren hos kronprinsen, »skånske Hamilton», knuffade honom lätt i sidan och viskade med sitt satiriska leende:

»Icke sant, ingen undersåtlig vördnad kan avhålla inbillningskraften från att föreställa sig det icke synliga som ett lika stort naturens mästerstycke som det synliga?»Hessenstein svarade endast med en böjning på huvudet till tecken, att han samtyckte, men Hamiltons frivola anmärkning om en så högt uppsatt person misshagade honom. Och han vände sin uppmärksamhet åt annat håll. Då fick han se, att fröken Beata Horn oförmärkt sökte föra ut den halvt avdånade prinsessan Albertina ur kyrkan. Och genast voro alla hans ömma tankar hos barnet. Det bruna lockhuvudet hängde mot hovdamens arm. De små vita händerna famlade efter stöd. Varför måste han stå här orörlig? Han hade velat springa fram och taga henne på sina starka armar. Hade hon ej själv givit honom rättighet till en vänskap, förtroligare än hovets isi-ga séntiments?

Han gjorde en ofrivillig rörelse och r;åkade sätta fram foten med en lätt stampning. Då mötte han kronprinsens blick, denna kallt gnistrande blick — ett grant fyrverkeri utan festglädje. Han var alltid artig mot Hessenstein, ädelmodigt undfallande och dock ständigt en bom för varje önskan, som icke var den ödmjuke undersåtens till fursten. Att Hessenstein skulle hysa tendre affektion för den lilla, av de flesta förbisedda systern, hade han säkert icke föreställt sig, men det var det störande brottet mot etiketten: en fot omotiverat framför de andras, som irriterade honom.

Och den beskedlige generallöjtnanten flyt-tade sig strict in i ledet av alla de rakryggade hovmännen, som högtiden till ära flätat upp stångpiskan och anlagt en coiffure queu de renard.

Vid måltiden i rikssalen kunde lilla Albertina ånyo vara med. De stora blå ögonen iakttogo roade ståten. Rådsherrarnas talarer voro kanske det allra mest imponerande. Över dräkten av silverduk hängde den fotsida, kar-mosinröda sammetskåpan, brämad med hermelin. Präktigare var inte kungamanteln en gång.

När dansen begynte och riksrådet Sparre på drottningens uppmaning bugade för Albertina, blev hon blossande röd av glädje och tacksamhet och hoppade värre i otakt än någonsin vid sin storväxte kavaljers sida. Denne höll

siratligt sin fackla högt upplyftad och skred fram som en uppdragen docka.

»Jag skall också få vara med om kronprinsessans nattoalett», anförtrodde Albertina sin strame riddare, »det hår söta mor lovat. Jag önskar vi hade många prinsar att gifta bort. Aldrig har jag haft roligare än i kväll.»

»Ers kunglig höghet tör väl snart få dansa på sitt eget bröllop.»

Sparre pustade efter dansen. Han fann en slätt förnöjelse i alla dessa fester; man skulle vara ett naivt barn för att kunna se glädjen. De vuxna sågo helt andra deltagare. Drottningen och kronprinsessan betrak-tade redan varandra så fientligt som endast kvinnliga rivaler förmå det. Kungen trampade oroligt omkring och längtade efter sin svarvstol och sin nattmössa, kronprinsen föreföll dödstrött och haltade synbarare och löjligare än eljest.

Kronprinsessan betittade nyfiket och närsynt damernas juveler eller också trädde hon påfallande nära en spegel för att admirera sitt eget jag. Detta verkställt gäspade hon slött bakom solfjädern. Av de kungliga var det tydligen endast les enfants: Fredrik och Albertina, som roade sig. Av hovet blott de allra grönaste, och de, som redan satte ihop giftiga epigram om den högförnäma bröllopsnatten.

Albertina log åt Sparrens allusion på hennes bröllop. Han visste icke, hän, att hon givit sitt jaord i — slottstrappan. Skulle han ha gillat hennes val? Hon kunde icke låta bli att spörja:

»Vet ni något om mitt bröllop?»

»Nej, ers höghet, ingenting annat än att alla unga furstedöttrar skola giftas bort.»

»Då vet jag själv-------nästan mera.»

»Såå!» Han blev uppmärksammare. Kunde drottningen umgås med några hemliga planer? »Ers höghet värdigas inte anförtro sig åt mig?»

»Det ville jag så gärna», sade hon med sin barnsligt älskvärda uppriktighet, »men det gårinte an, att ni får kännedom om det före söta mor.»

»Skulle inte hennes majestät drottningen veta — — —» Sparre avbröt och skrattade hjärtligt. Hade la petite träffat sitt val på egen hand? Ack! Den lilla nollan anade icke, hur föga hennes person togs med i beräkningen. Hon skulle, när det passade sig, skänkas till den utländske furste, som behagade staten. Visserligen var hon kungaparets dotter, men Sveriges prinsessa, och detta sistnämnda skulle reglera hennes framtidsöden.

Fort nog, ty de flesta voro uttråkade till döds, ej minst Lovisa Ulrika, slutade dansen, och de höga damerna jämte talrik uppvaktning drogo sig tillbaka till kronprinsessans rum. Det jskedde i ceremoniös procession, iden enda, som tog ett snedsprång och ett muntert hopp över ett långsamt framflytande hovsläp, var Albertina. Hon kände sig varken sömnig eller trött. Att dansa var alltid en fägnad och i kväll hade det varit förnöjligare än någonsin, ty det var första gången hön deltog i den riktiga menuetten.

Bara Sofia Magdalena velat se en smula lyckligare ut, önskade den lilla flickan. Borde inte hon vara glad, som var vacker och nygift och som det ställts till fester för varje dag nu i minst två månader?

»Sov gott, min kära dotter», sade drott-ningen stelt och snuddade med torra läppar mot sonhustruns lena kind. »Jag tillönskar agreabla drömmar.» Det kom plötsligt något elakt i Lovisa Ulrikas tonfall, en hätsk och illa dold .avund mot ungdomen joch lyckan. Att äga hennes sons kärlek var en skatt av ovanskligt värde — hön hoppades, att den gåvan ej bleve danskan beskärd längre än för stunden och' — att illusionen av tendresse också skulle försvinna rätt snart.

Sofia Magdalena neg artigt och besvarade knappt hörbart komplimangen. Så kom turen till Albertina att taga godnatt. Mon Dieu! Sofia Magdalena hade tårar i ögonen, stora, blanka tårar!

Lilla prinsessan slog sina mjuka armar om hennes hals.

»Var inte ledsen, cherie! Vi ska hålla så mycket av er.»

Sofia Magdalenas ansikte blev stramt. Tårarna runno ned för de släta, muskelhårda dragen.

»Je vous remercie, petite!» Med ens förändrades hennes uttryck. Blicken blev su-gadde intresserad. Ögonen spändes ut till stora havsblå glober. »Ett sådant charmant halsband», viskade hon med sin fläktlätta röst, och, magnetiskt dragna dit, fingrade hennes händer på smycket kring Albertinas hals.

De blevo så giriga dessa smala fingrar med sällsamt vita och skinande naglar. Som klorkrökte de sig kring de gnistrande stenarna, vilka till och med vid vaxljusens matta lågor flammade i tusen färgstarka skiftningar.

Sofia Albertina drog sig icke undan, tvärtom kände hon sig smickrad över att vara föremål för ett så levande intresse hös den besynnerligen slutna och stumma svägerskan.

Drottningen hade gått längre in' i gemaket. Hon stod försänkt i tankar framför den förgyllda paradsängen, densamma vilken mottagit hennes unga, rosiga drömmar om ljuva nätter och ett soligt uppvaknande. Hon hade sträckt famnen mot lyckan i full förvissning om att bli dess skötebarn...

Hovdamerna rörde sig som marionettes* stilla och försiktigt för att icke störa de kungliga personerna, lade till rätta klädespersedlar, putsade ljusen, slätade underdånigt lakanets breda broderi.

Sofia Albertina kämpade med sig själv. Det vore väl en triumf utan like, om hon — hon den yngsta och obetydligaste i familjen

— skulle förmå vad ingen annan förmått: framlocka ett löje på svägerskans läppar.

»Skulle ers kunglig höghet vara glad, öm

— om det tillhörde er?»

Albertinas hjärta klappade hårt. Hon älskade glädjen — skulle hon kunna mana fram den. Inom henne själv bodde den som en tam fågel.

»Om — ja, om — —!»Kronprinsessan förmådde inte släppa halsbandet. Hennes bildsköna ansikte strålade i detta ögonblick. Hon log med de mjukaste purpurläppar.

En sekund därefter lågo juvelerna i hennes hand.

»Tag dem — bli lycklig», viskade en barnslig röst med ett ivrigt tonfall. Så sprang Albertina mot dörren snabbt och föga ceremoniellt. Men i gemaket utanför tvärstannade hon och blev alldeles blek. Vad skulle söta mor säga? Hon vågade inte anförtro sig åt någon — om inte åt cher pére. Han bleve åtminstone inte ond. Och om han icke vore i för stor penningknipa, skulle han säkert låta beställa ett likadant halsband åt henne. Hon lade en spetsfichy över sin bara hals, när hon begav sig in till modern för att säga godnatt. Hovfröken Lovisa von Bohlen kom emot henne.

»Hennes majestät ber mig framföra hennes tendra hälsning. Ers kunglig höghet skulle icke gå in till henne i afton.»

»Quel bonheur», utbrast Albertina ofrivilligt.

»Ers kunglig höghet behagar mena-------?»

»Ingenting styggt, det försäkrar jag, men — men —--------»

Bekännelsen om halsbandet ville så gärna fram över de alltid uppriktiga läpparna. Förställningskonst var det svåraste ämnet på 3 — Den glada prinsessan.Albertinas schema. Aldrig lärde hon sig sin dagliga läxa att beständigt vara på sin vakt.

Fröken von Bohlen såg barnets förvirring, men misstog sig om anledningen. I »vackra Lovas» fantasi spelades tämligen diaboliska spratt mot Amor, och hon kunde endast med svårighet tänka på annat än amu-retter. Ombytlig som ett aprilväder visste aldrig hennes tillbedjare var de hade den sköna. Nu spärrade hon upp ögonen. Hade den lilla kungliga fjollan redan inlåtit sig på en fleu-rett? Inte illa! Men vem höll till godo? Badin — negerpojken!

Plötsligt sade Albertina skyggt och dock bestämt:

»Jag vill i alla fall gärna träffa min mor. Det är något, som måste sägas. Är hon ensam?»

»Det — det vet jag inte, ers kunglig höghet. Hon inbjöd sin hovmarskalk till ett parti Bezique för att stilla sina angripna nerver.»

»Piper?»

»Ja, ers höghet.»

Då visste Albertina, att hon icke fick störa. Ända från sin spädaste barndom hade hon minnet av moderns kortspel med någon av de förtrogne. Den gode Duben hade plägat lyfta upp henne i knät, men Tessin däremot ble(v otålig, så fort hon kom in i rummet, och Piper — ja, han var artig och beskedlig,men för visso komme hon olägligt, om de två begynt kortspelet.

Hon suckade bekymrad. Det skulle ändå varit lättare, om hon fått anförtro sig åt modern. Hennes stränga ord hade ofta svidit i det ömtåliga barnasinnet, men hon dyrkade denna mor och led nästan mera av att icke få utstå sitt straff, ty modern var den stora, starka makt, som den veka Albertina aldrig kunde frigöra sig ifrån.

Långsamt och. ovilligt gick hon mot dörren, följd av fröken von Bohlen, som skulle ledsaga högheten. På tröskeln vände Albertina sig om. Hennes kinder voro våta av tårar. Snyftande utbrast hon:

»Jag hade så gärna velat säga det.»

»Vilket, ers höghet?»

»Jag har givit mitt nya halsband åt kronprinsessan, och söta mor vet det inte. Jag ville ha haft både hennes bannor och förlåtelse, innan jag somnade.»

»Åh.» Vackra Lova skakade på huvudet med ett ömkande leende. Stackars barn, som grät för sådant — moraliska skrupler! — Och det i ett hov, där man serverade känslorna som les baisers sans responsibilité. Naturligtvis hade hon några tröstande ord — kryddade och parfymerade som pastiljerna i en svampdosa. Men Albertina lät kalmera sig av dem. Hon log igen sitt goda, blida löjeoch trippade på små sorglösa fotter till sitt sovrum.

Det kunde ju hända, att hon vunnit Sofia Magdalenas tillgivenhet, och då skulle de bägge hjälpas åt att glädja söta mor. Ville chére mére bara hålla riktigt av Sofia Magdalena, skulle allt bli så gott. Den chére mére höll av, kunde icke motstå henne.

En stund senare tassade försiktiga steg i alla slottets korridorer. Endast i kungens sängkammare var det släckt och tyst. I den stora sängen innanför sidengardinerna sov A-dolf Fredrik djupt och lugnt. När dagen slutat, domnade hans hjärna villigt från även det lätta tankearbete den eljest plikttroget utförde. Han deltog icke i nattens »spöksce-ner» av olika slag utan lät den pussiga röda kinden smeka kuddens vita var, medan det bruna håret omsorgsfullt gömdes under nattmössan.

Hans kammarpager andades ungdomslät-lat, när den gode kungen sov, och på mer än lovligt dåliga skor, dock prydda med stora glittrande spännen, skyndade de till sitt ren-dez-vous. Tessin hade byggt Stockholms slott just så som svärmeriet och mystiken måste önska sig det. Där funnos de rikaste möjligheter för hemliga sammanträffanden liksom för ensamma drömmar. Endast det alldagliga borde känna sig främmande där.När en smal och nätt liten hovfröken i kammarens skymning räckte sin pudrade kind mot tillbedjarens läppar, kunde hön le maliciöst vid en förstulen tanke på all den älskog, som just denna natt skälvde i längtan inom slottet. Den var droppen ytterst på bladet

— och' när droppen föll — vad blev den då?

— Hon log igen utan tro på kärlekens varaktighet.

Man älskade av hjärtat, man gifte sig par dépit. Så hade väl på sin tid den varmblodiga drottningen gjort, så

hennes son i dag, så om några år de andra högheterna, och hovet följde exemplet. Men efteråt kom också en dag — Kupido skrämdes ej bort av Hymen, om han också icke gärna förrättade sin gudstjänst vid denna gudomlighets altare. Man blev ung igen — åtminstone i sin egen tro.

Den lilla hovfröken .Viskade försmädligt ett namn — det mäktigaste på slottet.

Och strax efter det ett annat — Tessins.

Ännu har det ej förgätits, att han som ambassadör i Berlin å Adolf Fredriks vägnar vigdes vid dennes höga gemål, ännu utfyllas pauserna mellan kärleksscenerna med pikanta anekdoter om den man, vilken så fullkomligen väl representerade kungen, att själva Lovisa Ulrika lät sig dupera. Alltför gärna sades det. Hon älskade prakt och snille, lysande fester, underdånig hyllning — allt lade greve Tessin för hennes fötter.»Och nu är det Pipers tur», skrattas det gäckande.

»Å, Piper — han är den sista smörjelsen, som drottningens döende blomstringstid bekommer. Piper — hän iär en gårdvar, trogen som guld, men alltför tung att förnöja ett läng-tansfullt sinne med.»

Så skrattas det igen bakom solfjädern, till dess denna raskt slås samman, och dess ägarinna för en stund lämnar hovkrönikan för att dikta och drömma sin egen saga.

Lovisa Ulrika steg först långt iefter imidnatt upp från det bräckliga spelbordet, på vars blanka skiva körten lågo strödda som vissna blad.

»Jag är trött», sade hön och orden do-go ett efter ett. »Godnatt, min vän. I afton är ni en av de få — i morgon törhända den ende, som spörjer efter drottningen.»,

»Icke så bitter, ers majestät. Vi ligga ju alla beundrande för edra fotter. Ert snille...»

Drottningen vinkade avvärjande:

»Milt snille skall ni icke tala om — till det har ni ingen entrée, mon ami. Min son Gustav är den ende av dem, som stå mig nära, som här en själ i flammor för les beaux arts

— ni andra! — Goda och fromma varelser!

— hä bara ert lilla förnuft som en ruta i hjärtats, vardagstankarnas och idéernas bleka mosaik. Gå nu — jag är ensam till och med i ert sällskap. Bättre då verklig ensamhet.»sErs majestät kan aldrig bli ensam — så mycken kärlek och ödmjuk admiration.»

»Godnatt, Piper. Kan ni sova, må ni tacka Gud för det.»

Hovmarskalken kysste drottningens hand med vördnadsfull, öm tillgivenhet. När han gick, mumlade hon efter honom:

»Tout fidele, men — intet mera.»o

REN rinna bort — händelselösa i det stora hela. Väl kannstöpa hattar och mössor flitigt och högst angeläget, väl har kungen hunnit svarva många trädosor och många andra lappriting, alltmedan hans mage rundats yppigare av god och kraftig kost, hans hjärna förtätats, så att hans enda omtyckta lektyr är Orbis pictus.

Drottningen framlevde sina dagar än i stum förtvivlan över att väldet alltmera rycktes ur hennes makes svaga händer, än med en djärv och trotsig planläggning, vilkens resultat skulle tvinga Sverige att ånyo erkänna konungamakten, än åter ägnade hon sin tid åt en vitter korrespondens med utländske lärde och frossade för några korta ögonblick av deras superlativa beundran.

Marmontel kallade henne »en för norden välgörande stjärna, som livar, värmer och be-fruktar konster, vetenskaper och litteratur.» Grimm lovordade hennes snille, vilket åtnjöt europeiskt anseende, oberoende av hqnnes rang.

Hon plägade läsa dessa brev högt för dottern och ingöt hos henne en orubblig övertygelse om sin storhet.

Albertina kom modern allt närmare. De dyrkade varandra dessa två, vilka dock i allt utom i häftig uppbrusning voro varandr,a så olika. En örn och en sparv i samma bur. Den lilla sparven kände suset av örnens väldiga vingar, men förstod intet av dess trängtan efter fri rymd.

örnens skarpa blick såg förbi den lilla sparvens önskningar och glädjeämnen. Visst kunde hon med lidelsefull ömhet sluta det lilla krypet intill sig, men lika ofta skakade hon henne i vredesmod ifrån sig, missnöjd med det barnsliga jollret, den livsglada enfalden.

Sofia Albertina tog intryck både av det goda och onda. Hon blev ombytlig, nyckfull och ibland obehagligt högljudd i sin häftighet, men dock fanns alltjämt hös henne något av faderns blida, hjärtevinnande godmodighet. Hon hyste aldrig länge agg mot någon och heller aldrig avund. Ännu vid sjutton år var hon gärna ett lekande barn och kunde i Ba-dins sällskap hitta på rätt befängda upptåg.»Vad gör man egentligen med sina sjutton år», spörjer prinsessan Sofia Albertina en dag med ett otåligt tonfall. Hon vänder sig till fröken Brita Horn, en ung dam, som skulle ansetts alltför allvarlig i det forna Cythere, drottning Lovisa Ulrikas hov, där dygden stod med bindel för ögonen, till dess Venus behagat skyla sin deshäbillé den stund på dagen, då solen stod högst.

»Tackar Gud fördem, ers kunglig höghet», svarar Brita utan affektation, men med ett inlärt tonfall. Hon är icke lycklig hon heller, om hon också icke förstår prinsessans omedvetna längtan efter kärlek. Brita grubblar över sin mors olyckliga öde. Grevinnan Horn är svagsint — obotligt; dottern sörjer över det på sitt stilla, inbundna sätt, med ett leende utåt världen. Hennes löje är som en båt med blommor, har Ekeblad sagt. Det glider förbi, man ser det, men tänker icke på att betrakta dess mörka farvatten.

Sofia Albertina vill inte sy mera. Hon ställer undan brodérbågen i fönstersmygen och gäspar uttråkad. När hon nu minns sina första barndomsår, strålar solen över varje dess dag------ständiga fester, baler och spek-

takler. Och chere mére, ivrig att hitta på lustbarheter, icke bara för de stora. Nej, barnen voro med eller hade sina egna féter...

Hon suckar och trampar med ystra fötter, vilka alls icke kunna hålla sig stilla.»På sista tiden ha vi blivit allt för kloka, Brita. Eller — du' vet det bäst! — är bror Karl en enda smula oförnuftig ens i sitt svärmeri för dig. Å, i går kväll, när han stod där och bara teg, och du Brita satt och teg, måste jag bita mig i tungan för att inte brista ut i skratt. Vår kväll i går och alla kvällar, är de inte horribla.» Hon vänder sig tvärt emot den unga bleka hovdamen, som lämnar knyppeldynan för att uteslutande bli en aktningsfull lyssnerska. Och' prinsessan fortsätter, röd ända upp i hårfästet av retlig misslynthet: »Spelpartier — spelpartier hela kvällen — halva natten. Tal om politik, eller än odrägligare: lektören, som pinar ihjäl alla utom chére mére. Bror Gustav trop charme de la comtesse Ribbing. Stackars Sofia Magdalena stummare än en fisk och för tillfället förtvivlad över Gustavs franska resa. Varför skall hon också stanna hemma, Brita? Vet du det?»

»Förmodligen anses det lämpligare», säger hovdamen vagt. »Hans kunglig höghet kronprinsen är så ung.» Hon kunde säga, att hon är övertygad om att ständerna icke skulle vilja kosta på »danskan» en dyrbar resa. Blott några få hysa sympatier för kronprinsessan — och bland dem tör man näppeligen kunna räkna hennes gemål. Ser hon i öster, ser han strax mot väster.

Albertina skakar ogillande på huvudet.»Enfin», säger hon, »det betyder mindre än intet till glädjen, orh vi ha eller mista henne. Fredrik är den ende, som bryr sig om att fröjda sa pauvre sæur. Men han är toujours i penningknipa, stackars gosse — och», tillägger hon skrattande, »också i kär-leksknipa. — Det är jag ju också själv, men inte så där lustigt och oförväget. Jag får min Hessenstein, när söta far behagar anse tiden mogen för att spörja ständerna, om hän bör gifta bort mig. De säga naturligtvis ja, Brita. Kan du tänka dig annat? Så begynner första akten efter ett enformigt förspel. Det skall bli en munter komedi, Brita.»

Plötslig allvarlig: »Å, jag vill — vill bli lycklig, Brita.»

Hennes mjuka armar slingras ömt om Britas hals, och de stora blå ögonen lysa som sommarhimlar, strålande och heta., Varje hågkomst från uppväxtåren har den vingade Ku-pido andats på. I hovfröknarnas kammare har hon sprungit ut och in, ofta opå-aktat. Hon har lyssnat till de häftigaste kärleksförklaringar och sett kyssar ges och

tagas som underpant på känslor, vilka tycktes vara allas rättighet mot alla.

»Ers kunglig höghet blir det för visso också.» Brita väger på tungan en moralisk sentens, men sväljer den igen. Hertigen, son bien tendre ami, är mottagligare för hennes allvar. Han har sam*na mystiqua läggning och ryn-kar ögonbrynen åt tanklösa raljerier. Brita har icke varit med i Venusberget. Hon har gått sina egna vägar, oberörd av omgivningen, ibland rysande för de frivola scenerna, aldrig intresserad av att faire le jeu.

Hon hör den kvittrande alltför lekfulla rösten tätt vid sitt öra:

»Men innan jag vissnar som|gräset om hösten, petite Horn! Ack, vi ha så mycket torrt gräs omkring oss, n’est ce pas? Jag har sett ungdom och skönhet bli hö — och fi donc så knapertorrt! De, som inte ha gifts bort i tid, må väl nämnas fågelskrämmor, Brita. Jag fasar för att bli en gammal flicka som Malena Stenbock, surögd och amper.» Hon sätter sig i den rakryggade soffan, dock utan att snudda vid ryggstödet. Det lilla mjuka, vänliga ansiktet får ett nytt uttryck, begrundande, nästan bekymrat. Men om Brita inbillar sig, att lilla prinsessan har några metafysiska grubblerier, blir hon snart tagen ur den villfarelsen.

»Det är ändå synd, att iiite Hessenstein får behålla Ekolssund», säger hon beklagande. »Där hade jag gärna velat bo, och riksgre-vinnan hade fått det slottet av kung Fredrik. Men nu vill bror Gustav ha det. Och han sätter sin vilja igenom, lita på det. Min stackars Fredrik Wilhelm drar alltid kortaste strået i deras tvister. Å, att vi ska vara så fattiga, Brita! Söta far grämer sig inte över det. Men chére mére och jag! Det hets, att slän-derna har betalt föräldrarnas skulder en gång. En gång! Ack, vad förslår det, när man var dag måste göra nya? Vi lever bakom kulisser toch uppträder framför dem. Och det är roligt, så länge man är une partie de la dé-coration, mais apres...»

Det är mycket vanligt, att prinsessan tömmer ur sitt inre, utan tvekan, alltför ärligt och förtroligt, och Brita Horn tar emot, något allvarligare än de andra hovdamerna, men dock utan varm medkänsla. Prinsessan har det i alla avseenden gott, anser hon som de andra. Hennes liv förflyter sorgfritt och angenämt. Under föräldrarnas svåraste år var hon så liten, att hon ingenting kan minnas av dessa klubbslag, vilka förvandlade kungamakten till en matta för partiviljan att slita vägar på. Och sedan — ja, sedan anar ej hovet, att den stolta, hårda Lovisa Ulrika gjort dottern till sin förtrogna. För henne, den unga, blottar hon sitt inre — alltid sargat och blödande — ty ingen, minst den gjodmodige maken, den matdyrkande goddagspilten, förstår hennes strider. Det gör inte heller Albertina, men för henne är varje lidande en grav, vilken hon hastar att överhölja med blommor.

Det är en höstdag, kulen och grå. De bägge unga flickorna buttra och frysa i det sollösa rummet. Hovet har nyligen flyttat in från Drottningholm, och avbrottet från det någorlunda fria livet där med promenader utei friska luften, med springlekar och kranskastning, känns som fångenskap. Det är tyst och tungt i det dåsande slottet, där de klingande skratten småningom skrämts bort av en etikett, lika odräglig för gammal som ung.

Vid en knackning på dörren spritta de bägge till av uppriktigt nöje,, ty den minsta, omväxling är obeskrivligt välkommen. En lakej hörsammar det tvåstämmiga: »Kom in!», som ropas av glatt vaknande flickröster.

Han bugar med en stor bukett av ljusröda dalior i ena handen och mössan i den andra.

»Till dig, Brita», utbrister Albertina genast.

Och Brita ler. Naturligtvis är det till henne från den beskedlige Claes Julius Ekeblad eller den gode Hamilton. Hon har ärvt de äldre hovfröknarnas yngsta adoratörer med prins Karl som avant-garde, men hennes hjärta klappar icke fortare för någon. Det är ett betänksamt hjärta, trofast, men föga tillgängligt.

»Jag skulle allra underdånigast avleverera buketten till hennes kunglig höghet, prinsessan», säger lakejen.

»Ciel! Ce n’est pas possible!» Albertina är icke van vid uppmärksamhet eller beundran. Hon vet, att Hessenstein håller av henne, men också att han flitigt kurtiserat Lotta Mörner samt soupirerat för grevinnan Brahe och för än flera; det faller henne icke in,att han uteslutande skall bry sig om henne — knappast att han skall göra det i forstø, rummet, förrän den dag hon är hans.

Med små darrande, tafatta händer tar hon den tunga buketten och håller den mot sitt glödande ansikte. En biljett

faller ur. Brita lämnar den nigande till hennes höghet.

»En billet doux!» Albertina uttalar orden som en smekning, och det är med en oändligt öm rörelse hon lägger blommorna ifrån sig för att veckla upp det rosafärgade papperet och läsa de sirligt präntade stroferna:

»Dans votre cceur est 1'innocense, dans vos yeux est la candeur, votre parure est la décence et votre fard est la pudeur.» — *

Lakejen har avlägsnat sig, men kallas in igen. Av vem har han mottagit buketten? Icke av furst Hessenstein? Albertina spörjer ivrigt. Ecrituren väckte hennes nyfikenhet. Den var icke Fredrik Vilhelms. Fanns det någon, som i hemlighet suckade för henne? — Vet han intet, Johan? — En lång karl i brun kappa, säger lian! — Det är en klen upplysning, bruna kappor äro tres å la mode.

Men Johan vet intet mera och får åter gå. Albertina står där med sin barockbukett och sina verser och funderar över mystifi-

• Blygsamhet bor i ert hjärta, renhet i blicken. Edra förnämsta smycken äro enkelhet och flärdlöshet.kationen. En obekant — en »någon», som förälskat sig i henne, som törhända aldrig vågar närma sig, men som bär hennes bild i sitt hjärta.

Tårarna stiga plötsligt upp i hennes ögon; hon erfar en sällsam känsla av lycka och tacksamhet. Hennes famn står strax redo. Icke så, att hon glömmer Hessenstein, men om en kärleksminut fråntogs dagens borgerliga timmar, räckte de säkert till ändå. Hastigt böjer hon sig ned och kysser biljetten. Den luktar puder, patchouli och essence de roses, och' hon ryggar tillbaka, men hejdar ett ogillande utrop, ty om också den okändes smak var deplorabel, sökte han. henne med tend-ra känslor, vilka ej finge såras.

»Ers kunglig höghet, det är tid att kläda sig till teatern», säger Brita leende åt denna svärmiska kontemplation av en simpel bukett och ett par versrader. »Hennes majestät blir malcontente, om ni tövar. Det är ju första gången för säsongen franska truppen spelar.»

»Å ja, jag hade helt förgätit, att vi skulle i baljan*», skämtar prinsessan, ännu med ett stänk av réverle i rösten. »Tror du, han är där, Brita, han, den långe i bruna kappan?»

»Låtom oss hoppas det för hans skull, om han är värd anblicken av en ädel och upphöjd furstinna.»

»Brita — jag tror — jag älskar.»

* Smeknamn på Bollhusets elliptiska teatersalong.

4 — Den glada prinsessan.»Och jag tror, ers höghet behagar blåsa på en flygande fjäder av Kupidos vinge. Vilken robe befaller ers höghel? Den blå eller den röda?»

Det är trots all underdånighet ett kyligt och överlägset tonfall i Britas stämma. Hon tar aldrig Albertina på allvar — vill visst icke erkänna, att hön är vuxen. Och dock är hon själv endast fyra år äldre.-----

Strax efter klockan fyra på eftermiddagen ha de kungliga intagit sina platser i den grant utstyrda logen, från vilken man har en god överblick både av de agerande och av salen.

Kungen har lutat sig tillbaka i stolen och knipit ihop ögonen. Han känner sig icke riktigt välmående efter den starka déjeunern, men drottningen har önskat, att han skulle följa med. Hon här fått en mani att visa honom för folket vid alla möjliga tillfällen, som om hon fruktade, att de goda svenskarna eljest skulle glömma, alt de hade en kung. Naturligtvis faller det ingen in att kalla honom regenten. Han har aldrig ens tänkt på att »ligga Lovisa Ulrika i fatet».' Hon finge gärna sköta kupperna, fastän — nu hade hon väl i det närmaste skött slut, hans gamla Mi-nerva.

Han tänker slött hit och dit, medan den veka munnen solar upp i ett igenkännande leende, när blicken släpar över parterrens mereller mindre sköna damer. Han har ägt ett par av dem une belle nuit i Drottningholmsparken, men sommarnätterna ha blivit kyligare på de sista åren — gikt och gyllenå-dcrskolik envisare.

Prinsessan Albertina sitter bredvid sin mor. Kronprinsen och hans gemål ha icke kommit.

»De sammetsklädda stolarna tyckas klaga över sin besvikenhet att icke få vara säte åt snillet och skönheten.»

Det är Gyldenstolpe, som uppvaktar hennes majestät med detta yttrande och ångrar det, så fort hennes blick besvarat orden. Hon skjuter ut underläppen och tiger. Albertina blir röd och ängslig. Förut har hon spejat efter en lång karl i brun kappa, men nu vändes hennes varma, livfulla ansikte mot modern. Hennes blick är ett solflöde, som faller över en marmorstatys stenkyla.

Dumme Gyldenstolpe, tänker hon förtretad, kunde han inte funnit en phrase mera comme il faul. La genie ful donc réprésentée par la reinel I Albertinas ögon voro moderns kvalifikationer oupphinneliga.

»Regardez, ma mere, voila, les deux sottes , viskar hon i sprittande livlig ton och låter solfjädern peka ut grevinnan Goes och fru Boije, som se löjligt pikerade ut på varandra, förmodligen för något speord, som fallit. Albertina intresserar det ej, men hon hoppas,att modern ser något förnöjsamt i deras tournure. Drottningen ler stelt och vänder sedan en frusen uppmärksamhet åt scenen, där Voi-sinons La coquette fixée går över tiljorna.

Gyldenstolpe ser förfärad ut. Han hade endast velat säga hennes majestät behagliga saker, men det tycks ha misslyckats, och han stryker över rockskörten med en olycklig uppsyn, som om hän råkat få dem brända vid en osynlig brasa.

I detsamma knarrar trappan, dörren slås upp. Sofia Magdalena skrider in, magnifik, med sitt pudrade hår uppkammat under en enorm fonge av plymer, pärlor och citrongula band. En skir tyllslöja kysser som en lätt sky hovets vackraste hals och dyrbaraste pärlcollier. Sobelbrämet nekar att vilja dölja bystens mästerliga form och glider ned i en djup, hjärtformig urringning. Det tunna ansiktet med sin blomskära hy är som alltid stilla, och hennes leende hälsning livlöst ointresserad.

Efter henne kommer kronprinsen, eldig, högljudd, skämtsam. Kungen nickar flegmatiskt åt sonen, ty hän är upptagen av madame de Londel därinne på scenen. Elle est trop charmante! Drottningen däremot hälsar Gustav med en tendre handtryckning.

»Du kommer sent, mon fils.»

Och han gör en ursäkt, men båda veta,att där det gamla hovet trivs, är det unga icke å son aise. De hä intet annat gemensamt än äregirigheten att vara främst, och den platsen måste deras majestäter cedera åt den för-gudade kronprinsen.

Albertina erinrar sig ånyo buketten. Hes-senstein är här icke i kväll. Hon kan icke förtro sig till honom. I moderns ögon är en dylik komplimang — en blomsterkvast! — rent lappri, och hon skulle aldrig göra sig mödan att söka utforska, vem dotterns hemlige ado-ratör kunde vara. Hur livligt intresserad prinsessan eljest är för spektaklet, vänder hon denna kväll hellre blicken mot salongen. H a n, som sänt henne blommor, skulle han icke på något sätt ge sig tillkänna? Hon hade vågat sticka ned ett par dalior i fichyn. En blick — också från den mörkaste vrå — skulle förnimmas av henne med vaken sympati.

Under entreakten säger kronprinsen och ögonen glittra som grumligt vatten i sol:

»Ma chere soeur har dekorerat sig charmant — med friska blomster.»

Albertina lutar sig fram, först omisstänksam, men när hon känner den kväljande parfymen från broderns kläder slå emot sig, blir hön blek och begynner darra i alla leder. Så luktade ju också biljetten. Gustav och Karl drevo alltid med henne, plågade henne för hennes krokiga ryggs skull och funno ett beständigt nöje i att hitta på elakheter. Gus-taV hade säkerligen märkt, att hon längtade efter kärlek, och han ville gäckas med henne. Bakom hans stol stå några pager. Dem har han väl invigt i harceleriet.

»Cher frére», säger hon häftigt, »ni känner törhända till varifrån jag fått blommorna. Jag tänkte ett ögonblick — att de kommit från någon med ömt hjärta, men nu tror jag, att de sänts för att förbrylla min enfald.»

»Jag är av en helt annan mening», genmäler kronprinsen med ett obehagligt gapskratt, »jag tror dem vara en

hyllning åt den skönaste.»

Pagerna fnissa till, och prinsessan blir med ens purpurröd. Hon sliter blommorna ur spetskragen och trampar på dem.

Drottningen ser sig förvånad om.

»Vad står på?»

»En bagatell», infaller Gustav hastigt.

»I så fall är det under din värdighet att göra väsen av den, mitt barn», vänder Lovisa Ulrika sig till Albertina. »Och du, tnon fils, tör väl ha växt ifrån syskongnabb och slika bamsligheter.»

Prinsens stora, rörliga mun slutes till ett smalt streck, och ögonen blixtra stålvasst under en maliciöst rynkad panna. Han hade Verkligen ett ögonblick under en tråkig förmiddag roat sig kostligt åt att föreställa sig systerns blyga förtjusning över. en oväntad hyllning. Han hade själv spelat scenen ochframslällt Albertina dråpligen förlöjligad. Det hela var ett tidsfördriv, ett badimage enfln! Och han ägnar det icke mera en tanke.

Men Albertina är upprörd och sorgsen. Fantasibilden — en kärlek i löndom — hade varit lockande fager. Varför skulle den allenast bli ett grymt gäckeri? Hade Gustav intet annat att beställa än att tänka ut elaka och futtiga spratt — han, snillefursten!

Hon undrar, där hön sitter i sammetsfå-töljen, den lilla prinsessan, bortglömd tycker hon av hela världen, medan publiken ler och applåderar, Plötsligt känner hon en hand på sitt knä; den smeker icke, ligger där endast fast beskyddande, och1 Sofia Albertina /böjer sig djupt ned och kysser den.

»Ma tout chére mére», viskar hon. —

Dagen därpå inviterar drottningen prins Hessenstein på middag, och Albertina värmes av hans uppriktiga bevis på tillgivenhet. Hon blir glad igen och dansar för honom, som hon brukade, när hon var barn. Sedan spela de lotto med Badin och fröknarna. Badin tillåter sig alla möjliga friheter, och hovet skrattar åt sin favoritnarr.EN GLADE LÖWENHJELM, en av de kavaljerer, vilka kände Stockholms-societeten och huvudstadsnöjena excellent, hade en gång i ett bekymrat ögonblick skrivit till sin vän Ekeblad:

»Inga pengar, inga resurser, ingen kredit, där har du vårt motto», och de orden uttryckte häst kungafamiljens belägenhet 1771.

Den snälle mannen vid svarvstolen blev allt mera en schackkung, och Lovisa Ulrika förmådde icke framtvinga ett befallande ord på hans mjuka, slappa läppar. Han ville ingen ont, var visserligen Mössa, men hyste ändå välvilja för Hattarna.

»Alla huvudbonader äro bra, kära du, bara de skydda huvudet mot drag och peruken mot damm», försäkrade han skämtande sin gemål.

Nyårskuren är lika högtidlig och ceremo-

vGoogleniell sotn alltid. Januari lika rik på baler och teaterföreställningar som någonsin. Drottningen förströr ivrigt prinsessan, och hon har ingenting emot Hessensteins lugna, stillsamma uppvaktning. Det händer visserligen, att ett ömkande löje glider över hennes drag, då hon jämför sin egen ungdoms kärleksidyll med dessa bådas. Ett kort, men lysande festfyrverkeri hade den varit. —

Februari månad är inne, och fru Fasta svänger sitt grant utstyrda ris; när hon anländer till kungaborgen, finner hon den så fastande somi'möjligt/bäde andligen och lekamligen. Kungen mättas visserligen med hetvägg, men drottningen tillfredsställes icke av fyllda bullar, när allt annat är gapande tomhet.

Baron Nolcken, den bereste och kräsne diplomaten, förklarar med beklagande rynkad panna för sin »trésor», den alltjämt förtrollande Fredrika Mörner, vilken skänkt greve De la Gardie sin händ, medan hjärtat fortfarande är commune bonum, att Sverige är det enformigaste land i världen. Bakom deras majestäters spelbord fortsätter hän

med livliga gester att framviska sina hädelser:

»Tråkigheten har sitt tempel i Stockholm, och ledsnaden är alltid dess följeslagare. Nöjena flaxa endast med en vinge. Hovet fördärvar dem ständigt med sina kuriösa infall och nycker.»Fredrika höjer varnande ett spetsigt pekfinger och framsnörper ett leende, ty tänderna äro skämda.

»Ni har ätit för mycket hetvägg, baron, det alstrar melankoli. Enfin! Vad begär ni av ett hov så fattigt, att det inte ens har ett eget ben att gtiaga på, och därtill» — hon rycker på något kantiga skuldror, diskret dolda under spetsfichyn. — »så blottat på folkets admiration.»

Anar drottningen det skarpa omdömet, där hon sitter vid quadrillebordet mitt emot sin pustande make? Hon kastar en snabb blick på hovdamen. Ögonen sticka till som svärdsuddar, men återvända strax till spelet. Kritiskt säger hon till gemålen:

»Du spelar enfaldigt i kväll, mein Gatle!»

»Min mage revolterar mot middagens börda, mein Herz, och det inverkar på tankarna», genmäler hån med sin plumpa godmodighet. »Surkålen, ostronen och hetväggen se disputent de mes entrailles.»

Och han skrattar högt, medan han knäpper upp västen, gäspar och sträcker på sig. De blå ögonen stirra vänliga och taljigt dumma omkring sig. Han kan icke begripa, varför allting gungar upp och ned, både tavlor, speglar och möbler. Ingenting förblir på sin plats varken utom eller inom honom. Slutligen falla horten ur de feta, domnande händerna.»Du är sjuk», hinner drottningen säga. Strax därpå knakar länstolsryggen, ty avsvimmad faller kungen tungt tillbaka mot den. Ett virrvarr av tankar drager igenom Lovisa Ulrikas hjärna, medan hon ängsligt lutar sig jöver den medvetslöse gemålen. De flyga dessa tankar som vilda fåglar, stenkastade, fredlösa. Gustav är i Paris, tänker hön, han måste underrättas. Han skall sitta i rådet — och han sitter där icke allenast till herrarnas fromma. Hon känner sin son. Hon är stolt över honom, ty hon vet, att han aktar knäcka styva adelsviljor, men hon vet också, att han utan misskund skall maka henne åt sidan. Han är icke längre hennes barn; han är sig själv!

Livmedikus Rosén smyger på knarrande skor och med luktvattnet i beredskap fram till håns majestät, som snarkar högt med fradga kring den hårt slutna munnen, ögonen ligga som glaskulor stelt orörliga och vidöppna, inbäddade i fettglänsande hudveck. Den prydlige goddagspilten är hemsk att skåda, och alla de målade perukdockorna, som skyndat fram ur soffor och fönsternischer, vitmenas av ärlig ångest.

Prinsessan Albertina och prins Karl trycka sig ängsligt intill varandra. De ha nyss kommit tillbaka från en balettrepetition hos greve Österman, där de amuserat sig agreabelt nog, då icke kronprinsessan varit närvarande och tråkat ut sällskapet med sin stumhet.»Min far», utbrister Albertina, och tonfallet blir plötsligt förtvivlat. »Om han sjuk-nar — dör!» Hon pressar händerna mot ett stormande ungt hjärta, som vill älska och älskas, fröjda och fröjdas. Fadern förstår henne. Han blundar både för etikett och moral, om så skall vara, och överskyler hennes små muntra äventyr med godmodig generositet. Men Gustav...? Hon håller aV Gustav oändligen, fastän i fruktan för hans hårda stål-fjädersvilja.----

Kungen föres in i sin sängkammare och fältskären befalles slå åder på den höge patientens armar, men intet blod vill löpa. Me-dikus Rosén ser allt betänksammare ut. Någon viskar, att hovpredikanten bör tillkallas. Ett hånfullt löje glider spöklikt över drottningens gråbleka ansikte.

»Låt oss hellre få flera läkare», säger hon.

Läkarna anlända skyndsamt. Men det är för sent. Kungens blodstinna kinder bli svart-blå, det ohyggliga snarkande ljudet upphör, och det härskar ett ögonblicks tystnad i det råkalla rummet, där Adolf Fredrik sjunkit ned i en stol framför den kolnade brasan.

»Faites sortir la reine», viskar Fersen åt riksrådet Scheffer, men om han ämnat skona henne för anblicken av en lång dödskamp, var hans hänsynsfullhet överflödig, ty kungen hade redan slutat — föga kungligt, utan paraderande avskedsord.»Hans majestät är död», flämtar livmedikus Rosén så häpen, att han förgäter alla poser och för en gångs skull tillåter tungan att hålla sig enbart till det, som måste sägas.

Drottningen står orörlig, förlamad. Hon vet icke, om sorgen eller bitterheten är störst inom henne. Obetänksamt som han levat, hade han dött, om intet hade han beställt eller förordnat. Hennes blick pressas tung och hård ned mot den livlösa massan i den förgyllda karmstolen. För länge, länge sedan hade hon till sin store broder talat med aktning och tillgivenhet om honom, nu kände hon starkast förlusten av ett älskande hjärtas uppriktiga sorg.

Hon hör Albertinas högljudda, obehärskade snyftningar och ser, att Karl vrider sig i konvulsioner på soffan, men icke en min förändras i hennes trötta, förfrusna ansikte. Händerna falla ned som livlösa. Hon har så ofta i harm och vrede knutit dem. Sidenet i hennes robe rasslar plötsligt. Långsamt vänder hon sig mot Fersen.

»Jag vill vara ensam härinne, alldeles ensam», befaller hön.

Än en gång har hon den tillfredsställelsen alt märka, det hennes vilja är hovets lag. Ulan uppskov blir hon åtlydd. Genom den smala, vita dörren sippra de ut, de sirliga kavaljererna, de skräckslagna damerna. Prins Karl rätar upp sig, så fort han hunnit över tröskeln.Han finner ett par passande ord för att trösta systern men skyndar sedan till en fönstersmyg.

Albertinas tårar rinna stritt. Å, Herre Gud, om bon finge lägga huvudet mot någons bröst, om någon ville sätta henne på sitt knä och säga: »Jag skall vara dig både far och bror och make!» — Döden var något så förfärligt, |så skrämmande ofattligt. v Den lilla krokiga gestalten skakar som en dvärgbjörk i storm. Var skulle hön söka skydd?

Hovfröknarna hä egentligen så föga intresse för henne, att de icke veta, vad de skola bruka för fraser. Endast en träder fram ur den försagda kretsen:

Brita Horn för henne med sig till en lugn

vrå.

»Ers kunglig höghet», säger hon tröstande, »tacka Gud för att ni äger er fru mor att älska och glädja.»

Britas vackra mun är så allvarlig och stilla. Hon har sagt det, som ligger henne mest på hjärtat, speglat sin egen sorg i prinsessans. Hon får själv aldrig se sin mor mera. Grevinnan hade Varit på dårhus de sista åren.

Albertina stryker tacksamt över hennes arm.

»Du goda Brita», viskar hon. Men hennes sinne blir icke lättare, ty detta att alltid vara något för någon är ett ok, hon burit ända från barndomen. Far och mor och bröderha brukat henne som en viljelös egendom. Hon har aldrig varit sig själv i sorglös frihet, och nu, — när hoppet om egen lycka rodnade till mognad, slog ödets hagelskur ned hennes dröm. Tårögd kryper hön upp på kanapén, en brokig fjäril är hon, vilken skälver för frosten.

»En kurir skall genast avgå till kronprinsen.» Det är greve Fersens stämma, som klingar distinkt och klockklart. »Utan uppskov måste vår unge nådige herre underrättas.»

Ingen marskalkstav dunkar åktpåkallande i golvet, men orden nå alla som en väckande maning. Andra tider stunda, det är slut med det dåsande, tröga lugnet. De flesta se för sig ett par ögon, brinnande som vårdkasars heta och starka flammor. Prins Carl lägger händerna på ryggen. Han vandrar långsamt över rummet.

»Min broder kronprinsen skall underrättas», upprepar han, som om det egentligen varit hans tanke Fersen upptagit. Hans magra ansikte är bekymrat. Den alltid tystlåtna munnen tuggar outtalade ord, och blicken söker ofrivilligt Brita Horn. Gustav gillar inte den fleuretten, över huvud gillar han icke alls de alltför tondra känslor;* som hertigarna blotta. »Kvinnorna äro festens blommor; de vissna, när arbetsdagens morgon gryr», menar han kyligt.-------Drottningen sover icke, äter icke de första dygnen efter kungens död. Hon gråter icke heller, är mer än någonsin stelnad lava.

»Men tro icke, att vulkanen är slocknad», säger Hamilton beskt, »den fungerar så mycket kraftigare efter idvalan.»

Lilla prinsessan kysser och smeker modern. Hon personifierar både den givande och mottagande ömheten.

Drottningen förblir kall. En gång säger hön:

»Lycklig du, barn, som har joller i sorgen. Jag har endast bitterhet.»

Albertina sänker huvudet. Moderns skarpa yttranden göra så ont i hennes veka sinne, men hon håller ändå så innerligt av denna hårda, styvsinta mor, och hon svarar mjukt: »Chére mére, minnet av söta far måste vara gott och ljust. Han var en from själ.»

»Som du själv! — En from själ! Ja, en sådan, som sankte Per upplåter himlens port på vid gavel för, men som jorden näppeligen unnar en skrubb ens. Fromma själar, barn, är en klen spis för det glupska livet.»

Albertina glider bort som en liten skrämd skugga. Talar modern så, vet hon, att icke de ömmaste smekningar uppmjuka henne. Och prinsessan skyndar till sina rum. Törhända väntar den gode Hessenstein. Är hän icke en av de fromma själar hennes mor ringaktar? Å, varför fråga? Han har så trofasta, bruna ögon, så milda ord, och hon vill ickefinna honom trög och alltför beskedlig, allenast hålla av honom för hans stora redbarhets skull.

»Du käre», viskar hon en stund senare i håns öra, »hade jag inte din kärlek, vore jag fattig och eländig. Vad skulle jag göra med mig själv, om jag inte hade ett hjärta att drömma hos. Mina drömmar ha alltid varit min största lycka.»

Han sluter henne varsamt intill sig som om hon 'vore en bräcklig liten tingest av sköraste porslin, och visst ser hon ut som en Sévresdocka med sina rodnande kinder och sin mjuka oskuldsmun, men hon kan älska. Det medvetandet gör henne dyrbar för honom, hon kan. ge en kvinnas djupa, heta kärlek, därför att 'den bor inom henne som längtan och livstro.

Och han besluter att, så fort det låter sig göra, tala ined den nye kungen om denna hjär-teangelägenhet, blott de viktigaste regerings-ärendena hunnit ordnas. Om änkedrottningens samtycke är han nästan säker. Trots sin preussiska stolthet tyckes hon ej eftersträva något lysande furstligt giftermål för dottern. Med sina kloka, allvarliga ögon djupt i hans, hade hon en gång sagt:

»Min lilla Albertina trivs bäst som burfågel, bara man tillfredsställer hennes krav på socker och friskt grönt. Sådana äro de flesta kvinnor, och slik var väl urbilden me-5 — Den glada prinsessan.nad, ty aldrig kan det tänkas att av en mans revben skapats annat än hans bihang.»

Hessenstein hade egentligen endast fäst sig vid den första meningen och bekände för sig själv att just en dylik tam varelse skulle vara en hustru i hans smak. Men alldeles utan näbb och klor var icke den furstliga rossigno-len. Han hade hört henne utösa sin vrede över sina kammarpigor och sett henne sparka till sin silkespudel, när det dåliga lynnet kom på.

Hennes »humeurer» skyllde han dock på drottningen. Prinsessan hade för visso haft föga gagn av detta höga föredöme. Och dessutom skulle säkerligen ett eget hem förändra lilla nåden.

Under det drottningen överlämnade sig åt grämelse över det förflutna, leda vid det närvarande och oro för framtiden, fick Sofia Albertina mera frihet än hon någonsin förut ägt.

Bror Gustav var ännu ej återkommen, bror Karl hade (mycket brått med en hastigt påkommen flyttning av sina känslor. Det skedde verkligen något håls över huvudet, och så bryskt, att Brita Horn strax blev distanserad. Den nya favoriten var den vackra grevinnan Löwenhjelm. Grevinnan Augusta, syster till hela hovets Ulla Fersen, nu grevinna Höpken, var jämnårig med prinsessan, och Albertina hade bevistat hennes bröllop, lyssnat till hovpredikanten Wingårds sensibla tal till brudparet, svälj t både tårar och avund och dansat

DROTTNINGHOLMS SLOTT0°

o

(J

av hjärtans-lust. Hon tillät sig skratta åt bror Karls nouvelle amitié, men undrade icke över den.

»Inte sant, grosser Bär», sade hon till Hes-senstein, »Augusta är rosen, Brita bara en as-ter?»

Vårkvällarna äro ljusare än de varit under någon av prinsessans aderton vårar. Och hon är lycklig, när modern redan i maj flyttar ut till Drottningholm.

Lovisa Ulrika väntar ingen inbjudning till det unga hovet på Ekolsund. Hon anar tvärtom, att Gustav ej är angelägen om hennes närvaro. Men trots allt ger den tanken, att han skall begära hennes råd, henne ing(en ro.

Njut ostört din korta sommarsaga, lilla prinsessa! Drottningen är rastlöst upptagen av storhetsdrömmar. Hon leder med sin härskarvilja en ung, dåraktig, nöjeslysten och ytlig kung. Han vacklar hit och dit i sina beslut; men hon inger honom kraft... Drottningen är lika rastlöst plågad av tvivel, av misstro, av Igrubblande farhågor. Kungen har anlänt till Karlskrona, snart är han i Stockholm. Hon skall möta honom där. Hon skall sluta honom i sin famn, och hon tycker, alt detta första sammanträffande skall betyda så mycket.

Plötsligt kan hon avbryta sin lektör, kanslirådet Sotberg, med ett kort och befallande: »Han får sluta. Jag är trött.»Alla draga en lättnadens suck, ty fruktträden stå i fagraste blom och syrenerna börja knoppas. Både minne och hopp längtar ut i parken.

Badin lyfter skalkaktigt menande ett svart pekfinger mot Albertina och säger: »Du lilla, nu är det amourernas stund!»

Men drottningen ger honom en rungande örfil.

»Inga oförskämdheter, Badin.»

Negern visar sina skinande vita tänder.

»Är du ond på mig, majestät, jag är ju bara negerpojken!»

Lovisa Ulrika vänder honom onådigt världens rakaste rygg. Hon hade avbrutit lektyren, därför att hon kommit att tänka på den hatade svärdottern. Törhända skulle det behaga den danska lollan att spela en roll. Skulle hon få kungens öra? Han hyste för visso ingen kärlek för det stumma åbäket, men hon kunde möjligen ha andra vapen.

Gustavs hjärta var en skiftande ädelsten, hård, hur varm än färgtonen av andras känslor kunde återspeglas i slipningen, men hans sinne? — Var det icke teater, där scenerna byttes beständigt, och där allvaret gäv gästroller lika väl som glädjen. Den, som framförde replikerna bäst, blev hans förtrogna.

Piper närmar sig underdånigt, ty han önskar veta, hur hennes majestät behagar formera aftonens spelparti, men han blir genast av-snäst. Drottningen har icke befallt någon av sitt »hovfolk» till sig, heter det. Också en hovmarskalk bör Veta sin plats.

Drottningen har framkallat ensamheten, och den kommer. Hon vandrar av och an i Kinaslottets gallerier utan att möta annat än det förflutnas skuggor. Också dessa vika skyggt undan för de framvirvlande tankarna, vilka brottas och kämpa i flämtande ångest.

Därute under majs solblå himmel, under nyutslagna lindars ljusa valv går lilla prinsessan. Hon följer med snabba steg den alle salig drottning Hedvig Eleonora låtit plantera i snörrät linje fram till det vita slottet.

I kväll kommer Hessenstein. Han seglar hit med sina vänner. Hon har fått en hemlig biljett, en eldig bön om ett möte i parken. Prinsessan vill förgäta, att hon är upphovet till hela denna romantiska mise en scéne.

»Varför så många hemligheter?» hade Hessenstein sport.

Rodnande hade prinsessan försäkrat, att det måste så vara. Ack, hön hade ju under hela sin barndom lyssnat till kärleksviskning-ar och till prasslet av undansmusslade billets doux. Hon kunde icke föreställa sig kärleken annat än som gapskrattande sentimentalitet i galanteriets blodlösa famn. Orden gåvo mera än allt annat... Och kyssarna! De voro blomsterregnet på vägen till altaret.Hessenstcin hade skrivit många ömma biljetter, och han fann sig villigt i den lilla komedien. Också han berusades av vårfägringen och hans godhet ingav honom ett hjärtligt tycke för den lilla kungadottern med det smala ansiktet, den vackra munnen och den höga, klara pannan.

Visserligen såg han, att hakan var alltför spetsig, och att ögpnen ägde en ledsam benägenhet att skela, när hon skarpt fäste blicken på något, men han såg också de fina, vita händerna, de små, förtjusande fotterna. —

Albertina varsnar ett buktande segel därute på viken, och hon tackar barnsligt vinden, som icke somnat utan för båten närmare, ty visst är det hans båt — hans!

Badin kommer i detsamma förbi henne. Också han tillåter sig ett litet vårsvärmeri och skall ned i byn till den utkorade. De bägge lekkamraterna stanna mitt emot varandra. Sofia Albertina sticker sin arm under hans och vänder honom mot sjön. De ha hunnit slutet av allén och stå på en gräsklädd kulle.

»Ser du seglet, Badin?»

»Ja, och båten, prinsessa!»

»Jag är så lycklig, så lycklig, du!» Honslår armarna om lians hals. Rösten jublar.

Badins aldrig svårväckta självsvåld är strax parat. Han gengäldar kraftigt omfamningen och säger:»Det här är plåster för örfilen, tack, du lilla!»

Så hoppa de arm i arm nedåt stranden. Badin är bara Badin. Med honom behöver man inte tänka på etiketten. De skratta och sjunga och1 tokas — två barn, som tro på våren.

Men uppe i fönstret sitter fru överhov-mästarinnan, grön i ansiktet av förargelse ö-ver prinsessans opassande beteende. Hennes majestät var alltför svag för sin dotter. Detta stötte på skandal, och vem visste, hur långt en ungdom med så varmt blod kunde gå. I dag skumpade hon som en killing i väg över gräset med den där narren Badin — i morgon — eller vem visste, om dagen finge se det, stämde hon möte med kungabastarden. Slika friheter blygdes hederliga borgaredöttrar för, men en furstlig person tillät sig att ge folket dåligt exempel. —

Hela den sommaren viskades det flitigt elakt om prinsessan antingen hon vistades på Drottningholm eller hos deras majestäter på Ekolsund. Kungen hörde skvallret, men tycktes icke fråga efter det. Han föreföll endast intresserad av att i ro njuta lantlivets behag och var mycket huld taot mor och syskon, men endast iförtrolig mot brodern Karl.

Lovisa Ulrikas luftslott slogos till spillror. Sårad av Gustavs ytliga vördnad drog hön sig tillbaka. Han skulle aldrig skänka henne sittförtroende. Det hände, att hon i tankarna nästan föraktligt tillade: »Om han har andra förtroenden att ge än dem, som gäller morgondagens förströelser!»

Det retade hennes härsklystna natur att märka, hur komplett obehövlig hon tycktes vara för alla sina barn. Karl ägnade sig uteslutande åt den lilla grevinnan Löwenhjelm, som var en alltför villig och benägen gräsänka.

Fredrik hade tusen jflammor loch tusen förlustelser dygnet om. Och Albertina! — Den kära flickan tycktes väl flitigt praktisera sentensen att »aimer, c'est avoir besoin». Drottningen älskade dock sin dotter alltför lidelsefullt att vilja avstå henne åt den hederlige Hessenstein. Hon kunde ej lämna henne ifrån sig — icke ens för en hel dag. Hessenstein finge vänta — de unga ha ju alltid tiden för sig och till äktenskapshamnen hinner kvinnan tids nog för att märka, hur tungt trons dygdesamma ankare är.

Drottningen kände sig tryggt förvissad om, att Albertina icke skulle begå någon handling ovärdig hennes furstliga börd. Hon kunde skämta och tokas, men hennes inre blick såg alltid gränsen, där det otillbörliga tog vid.

Där hade Lovisa Ulrika också en gång hejdat önskningar och het lusta. Hennes ungdom hade bränt ned i lönlig åtrå, men inga yttre åthäVQr hade visat, hpr hqn längtat ochdrömt om en helt annan lycka än den hennes make mäktade beskära henne.

Kungen hade inbjudit mor och syster till Ekolsund, men Hessenstein erhöll ingen invitation, och prinsessan blev utom sig. Hon stampade med fotterna, hon knöt händerna, hon storgrät.

Gustav ville aldrig förstå, vad som var henne till fägnad. Hon reste icke med. Hon avstod inte från de ljuvliga spatserturerna i augustimånskenet; hön ville ej gå miste om téte-å-téterna nere vid stranden.

Drottningen lyssnade till den gälla, upp-bragta stämman, hon såg medlidsamt på det mjuka, sparkande, fäktande människoknytet och sade slutligen:

»Jag befarar, att du alltför mycket och ivrigt brukat umgänge med Hessenstein. Det är icke nyttigt för dina vätskor, tycks det. Jag har lämnat dig i fred med din idyll, förlitande mig på, att du var min dotter, ma chére, men dina fasoner låta mig ana, att ditt blod är ostyrligare än det passar sig för en furstinna.»

Albertina blir blossande röd och stammar med sänkta ögon, alltjämt snyftande:

»Jag har intet förbrutit — bara älskat och trott.»

»I ord lyder det vackert. Skada, att handlingen drager ned la helle phrase. — Hontiger en sekund. Det skarpa ansiktet hugget i sten. Blicken ett stickande spjut.

Albertinas barnsligt häftiga gråt gör henne dock så ont, och plötsligt öppnar hon famnen. De starka armarna slutas skyddande om dottern.

Så naivt — så olycksaligt naivt är Lovisa Ulrika frestad tycka, når prinsessan med huvudet mot hennes bröst viskar:

»Alla de andra kysstes — fröknarna och kavaljererna. Och jag skall ju giftas med Hes-senstein.»

»Det står till framtiden», genmäler drottningen avvärjande. »Man förmäles icke alltid med sitt första ungdomstycke, barn. Din far hade intet emot fursten, Gustav har det icke heller, men jag befarar, att han näppeligen ger sin syster, svenske kungens syster, åt fröken Taubes son.»

»Men medlar ni icke, goda mor», spörjer Albertina ängsligt. Hon är blek och bekymrad. »Om vi icke kunna få varandra detta året, så nästa. Någon skall väl också jag tillhöra.»

Drottningen rycker på skuldrorna och skjuter dottern ifrån sig.

»Du är alltför sentimentalt känslosam, ma petite! Lek och dansa, så länge rosorna äro friska, och fördjupa dig icke i amouren.» Ofrivilligt tillägger hön: »Du är ju det enda av mina barn, jag ännu äger hos mig. Var-för kan du icke nöjas med din mors kärlek — återgälda den.»

Albertina böjer sig ned och kysser övervunnen moderns händer. Nu som alltid är hon redo att offra sig själv för denna fordrande, järnhårda ömhet, vilken så långt hon kan minnas tillbaka varit viljan i hennes tankar, ja — hjärtat i hennes bröst. Hennes nycker och1 självsvåld har modern blundat för, men aldrig hår prinsessan tillåtits att hysa en böjelse, visa en tillgivenhet, som skymde undan drottningen. Och ändå — hon skall alltid i modern se det fullkomligaste, det största. Harmen bränner på hennes kinder, missräkningen svider i hjärtat, men likväl ber hon drottningen förlåta, att hon icke strax varit villig att följa med till Ekolsund. Nu insåg hon, att detta vore det bästa, och törhända det agreablaste, avslutar hön harangen med en inlärd graciös nigning.

Änkedrottningen märkte genast, att hon, eliuru inbjuden till Ekolsund, var föga välkommen där. Sonhustrun teg beständigt, också när hövligheten krävt, att hon sagt något. De andra unga glammade så mycket livligare, och prinsessan slöt sig till den lilla uppsluppna hovfavoriten, grevinnan Löwenhjelm, vilken hann med att ägna sig åt båda könen utan att försumma någotdera. Hertig Karl däremot är allenast en skugga av den tillbedjansvärdagrevinnan. Han ristar in i både tråd och stenar A. och C. i brinnande hjärtan.

»Dårskaper och joller!» Lovisa Ulrika säger det högt, där hon Vandrar allena vägen nedåt sjön. Minst ett halvt dussin A. C. i barken har hon passerat. »Dårskaper och joller», upprepar hon med ett uttryck av leda. »Varje dag nya, platta upptåg!» Hon tänker med harmsen ringaktning på själen i allt detta lappri: kungen. Han tog dagen som ett lantligt skämt, och lät regeringen arbeta bäst den gitte. Fanns det då ingen allvarlig tanke i detta märkliga huvud? Hon ser för sig Gustav som nyfödd. För att icke skrämma henne hade man med stor omtänksamhet under en spetsprydd mössa dolt vänstra sidan av barnets ansikte. Av en händelse hade mössan glidit undan och den intryckta pannan blottades. En snillepanna med den ädlaste form, om den ej varit vanskapad! Barnet hade slagit upp ögonen, de härligaste stjärnor — den ena dock mindre än den andra. Hon hade blivit häftigt upprörd och

brustit i tårar, medan hon tryckt den nyfödde intill sig med gränslös ömkan — i tanke, att något fattades hans lförstånd. (Men gossen ägde tvärtom lysande själsgåvor; hennes ångest förbyttes i stolthet, i strålande lycka — en tid. Så förmärkte hon, att Gustavs svåraste missbildning ej var huvudets, utan hjärtats. Alla de ädla känslor hön önskat finna hos honom,all allvarlig, djup rörelse saknades; han var Tessins trogne lärjunge: ett snille med teater-later.

Bittra och hätska tankar följa henne ned till den sollysta stranden, där själva naturen tyckes gripen av samma sprittande ungdomliga glädjerus, som Lovisa Ulrika klandrar hos sina barn. Grönskan är yppig, vildblommorna dansa i brokiga kedjor fram över gräset, björkarnas grenar vaja rytmiskt, som om vinden vore en valsmelodi; vågorna sjunga nynnande sakta på sommarens höga visa. Himmelen över denna glada värld är blå och skinande. Att se upp mqt den är att få drömmens glänsande vingar på. Jorden måste förgätas, vore den än aldrig så fager.

Änkedrottningen går i mörker trots solskenet runt omkring. Hon ser in i sig, och där råder en stormig höst.

Plötsligt hör hon snabba, fjädrade steg bakom sig. Gustavs! Hon mötte honom ju för en stund sedan på väg från stranden. Varför hastar han ånyo dit? Är det henne han söker? Vill han begagna sig av denna osökt förtroliga stund för alt rådgöra med henne? Inser han dock till sist, att hennes erfarenhet och klokhet äga värde? Så må han komma, så må han yppa för henne hugskott och planer. Villigt skall hon lyssna, leda, stödja! Hennes steg bli långsammare. Hjärtat bultar oroligt. Den höga arfsiktsfär-gen skiftar. Än stiger den i oroliga flammor, än bleknar den till gråblå skuggor över de insjunkna kinderna.

Kungen ropar:

»Vänta ers majestät, jag besvär er.»

Rösten är ppprörd. Hon vänder sig om, stannar. Det ;är henne han söker. Han har insett, att ett samtal med henne är av gagn! Väl har han proklamerat sig fridsfurste inför sitt folk, men till den grad tör ej ungdomens maktlystnad kunna förneka sig hos honom, att lian icke åstundar genomföra någon reform. För henne hade tjugufem års strider lyktat med det fullständigaste nederlag, men Gustav hade säkert ej så djärva idéer att bringa i ljuset. Han skulle kanske lyckas, han, som icke kämpade för friheten.

Kungen har hunnit fram, men stannar icke hos henne utan ilar ned till strandbrädden, lyfter upp en sten och utropar med ett egendomligt tonfall, där tillfredsställelse och misstroende blandas:

»Voilå!»*

Lovisa Ulrika ser honom taga ett beskrivet papper i handen. Omsorgsfullt viker han ihop det och stoppar in det i ärmen,

»Har ni promenerat här länge, min mor?»

* Enl. HamiUon hade Gustav på stranden vid Ekol-sund glömt ett papper, varå han gjort ett detaljerat utkast till planen för statsvälvningen. Detta viktiga dokument återfann han orört, där han lagt det.Han återvänder till henne och betraktar henne forskande.

»Jag kom nyss. Du bad mig dröja!»

»Ja visst, ers majestät, jag är lycklig över att slumpen gynnade mig, så att jag en stund ostörd kunde få njuta av edert illustra sällskap.»

Med sin vanliga uppriktighet slungar drottningen fram:

»Du kan spara dig alla granna fraser. Den Tessinska vältaligheten bör icke låda alltför fast vid din tunga. Tror du icke jag genomskådar, käre son, *att du gömt eller glömt ett papper därnere under stenen, och att du var rädd, att jag skulle råkat läsa det. Bah! Kär-leksklotter eller komedispel, antar jag! Behåll skräpet!»

Gustavs misstankar äro icke så lätt övervunna. Modern kan önska föra honom bakom ljuset. Han måste ytterligare sondera henne och säger förbindligt:

»Min goda moder misstar sig. Det var ett utkast till ett politiskt tal, som...»

»Politiskt», avbryter Lovisa Ulrika häftigt. »Du sysslar då verkligen med landets angelägenheter, medan man tror dig njuta dina dagar i sorglös ro! Gustav», hennes hand faller ned på hans skuldra, »åstundar du en förtrogen, en ärlig och sann vän, så glöm ej, att jag alltid är redo. Väl inser jag, att dina planer gå i en annan riktning än dem du fost-rats att föra vidare, men jag skall dock känna en livlig tacksamhet, om du förunnar mig en inblick i dina regeringsåtgärder.»

Gustav drar djupt efter andan. Så hade hon då ingenting läst. Den hemlighet om en förestående statsvälvning, vilken han allenast anförtrott åt några få, och som han icke för allt i världen ville, att änkedrottningen skulle få kännedom om — hon, som med sin brist på takt och smidighet fördärvat så många statskupper — var fortfarande väl bevarad. Detta papper, som ovillkorligen skulle förrått allt, hade undgått henne. ' Med sonlig vördnad och den älskvärdaste min kysser han hennes hand:

»Jag skattar mig oändligen lycklig över ers majestäts hulda intresse. Min goda moder vet emellertid, att jag öppet och ärligt möter mitt folk. All min strävan är att bidraga till ständernas enighet. Jag är nöjd med vad rikets ständer förelägger mig och fikar icke efter ökad makt...»

»I guds namn, gör dig inte till med tänkesätt, som jag vet du icke hyser», skriker drottningen, och nu är ansiktet pionrölt av vrede. Hon slår handflatorna mot varandra som i vild fäktning. »Både jag och andra känna dig. Det skall viskas, att du är falsk, och att din regeringslyslnad visat sig mer än en gång. Det finns ingen furste med sunt för-nuft, som ej vill regera i egen person. Håll dig till sanningen, Gustav.»

Kungens gråa hy vitnar. Han pressar läpparna hårt mot varandra. En lång paus inträder. Slutligen säger kungen isigt:

»Har jag misstagit mig? Önskade icke min moder presentera Sofia Albertina vid hovet i Berlin redan denna höst? Det skulle i så fall vara oss kärt att ställa den erforderliga summan till ers majestäts förfogande.»

Drottningens läppar darra. Hon står en sekund vacklande, händerna treva och famla i luften efter stöd. Aldrig har hon yttrat ett ord om denna resa, icke framställt något förslag. Trots allt har hon hoppats, att Gustav skulle närma sig henne för att ledas och låras. I tystnaden ljuder ånyo Gustavs klara stämma:

»Det vore törhända ock välbetänkt att därute söka en gemål åt Albertina. Hon är i en passande ålder att förmälas, och jag förlitar mig på min moders klokhet beträffande valet.»

Bitande skarpt genmäler drottningen:

»Och om vi redan valt?»

»Så är jag benägen att lyssna till ers majestäts förslag.»

Lovisa Ulrika har redan ångrat sig. Hon inser, alt Hessensteins namn ingalunda är den trumf, hennes hetsade fantasi ett ögonblick föreställt sig. Om Gustav någonsin hyst fruk-6 — Den glada prinsessan.tan för att fursten skulle bilda ett parti mot kronan, har han nu övervunnit all rädsla för slika spöksyner. Folket har redan visat, att kungen är dess hopp. Detta Sverige, som immer blåser granna såpbubblor av en tillfällig, gynnsam förändring, höjer ju Gustav till skyarna, fastän hän ännu intet annat beställt än lovat fred och endräkt.

Då Lovisa Ulrika begynner gå framåt, tyst och tvär, promenerar kungen vid hennes sida, alltjämt den ridderligt undfallande sonen. Han bryter en alltför lång tystnadj vilken räckt ända till dess de hunnit in i lindallén, och säger:

»Min älskade systers lycka ligger mig varmt om hjärtat, och det gläder mig därför höra, att hon — tack vare eders majestäts förutseende — vänt sig från fleuretten med bastarden Hessenstein — annorlunda kan jag ej uppfatta eder sista supposition, chére mére.»

Hon rycker till, träffad av pisksnärten i hans yttrande och dock stolt över, att det är hennes son, som så säkert måttat slaget. Torrt genmäler hon:

»När saken blivit behörigen arrangerad, skall min herr son få besked. Min bror Fredrik, som visat stor tillgivenhet för Albertina, lärer nog bli mig behjälplig. Jag har redan för längesedan fattat mitt beslut att resa hem i höst; ditt förslag kom därför lägligt. Intetkan vara mig kärare än att återse mitt land, och att från helvetet komma till himmelen.»

»Sverige torde ej förtjäna ett så smädande omdöme. Det är dock här ers majestät ägt en öm make och fortfarande äger vördnadsfullt tillgivna barn.»

Hennes febersjuka, heta blick möter hans. Långsamt säger hon: »Till fullkomning har

ni, min herr son, lärt att spela komedi med känslor. Låt ridån gå ned. Jag är trött på spektaklet.»B

B

V.

IMMELEN», som Lovisa Ulrika kallat Berlin, hade verkligen till en början endast haft flödande solsken för de båda furstinnorna. Den store Fredrik tog emot syster och systerdotter med all den hjärtlighet, varav hans sträva, hårda natur var mäktig. Den ena lysande och vittra festen avlöste den andra. Fredrik samlade omkring sig konstnärer, skalder och lärde, viss om systerns entusiastiska beundran för snillet.

Men när hon strax gjorde jämförelser mellan »det stackars vanlottade Sverige» och det härliga Preussen, rynkade han misslynt pannan. Han fann intet behag i hennes förtal av det land, där hon i tjugusju år aktats och ärats, trots att hon mer än en gång genom sin härsklystnad satt ständernas tålamod hårt på prov.Det ena ordet gav det andra. Lovisa Ulrika beklagade sig häftigt över alla de olyckor, hon måst genomgå. Hade Fredrik förgätit, att man vid ett tillfälle fråntagit henne kronjuvelerna?

Fredrik slog värjan i bordet och menade, att ett galet fruntimmer måste av kloka karlar behandlas utan hänsyn till stånd och villkor. Hon hade det i alla fall bäst av alla hans systrar.

Dylika samtal upprepades allt oftare, och slutligen tröttnade Fredrik på systerns hätska utfall mot Sverige och mot sonen, vilken hon en gång kallade en utsirad nolla.

Fredrik genmälde, att av nollorna får enheterna sitt värde, och han bad henne akta sig för att draga förhastade slutsatser.

Kunde hon annat? Hade hon icke alltid, trots sin skarpsinnighet, tänkt och handlat förhastat? —

Slutligen upphörde det dagliga umgänget mellan de höga syskonen. På flera veckor träffade hon ej brodern, inbjöds hon ej till den kungliga taffeln. De hyllande festerna voro ett minne blott. Hon och Albertina gingo omkring eller sutto i sina gemak, klagande ö-ver, att dagen hade alltför många timmar.

Måltiderna erbjödo endast en mager förströelse. Drottningen fann rätternas antal o-tillfredsställande. Hon lät framföra till Fredrik sitt missnöje med den tarvliga och klenakosten, men resultatet blev ett helt annat än hon väntat. Kungen befallde, att minst två rätter skulle indragas på den svenska änkedrottningens middagsbord.

Albertina fann Berlin odrägligt, hovet stelt, de tyska furstar hon sammanträffade med tölpiga och tafatta. Och först och sist pinade det henne att beständigt lyssna till moderns skarpa klander mot allt och alla.

Kom det brev från Sverige, gav detta strax anledning till bittra och hårda utgjutelser. U-teblevo skrivelserna någon postdag, kände drottningens grämelse inga gränser. Hennes gallsprängda humör inverkade på hela omgivningen. Bleknäbbade och rödgråtna kammarfruar och fröknar smögo oroliga omkring eller sökte upp sina kamrar för att få en kort fristund.

Gäspande och håglösa kammarherrar retades slött med Badin, piskade slött upp sömniga lakejer, spelade slött kort. Det hela var så föga agreabelt, att drottningen slutligen ansåg sig böra tänka på hemresa. Hon anförtrodde sig åt Albertina.

Det var en regntung eftermiddag i slutet av augusti. Mor och dotter sutto framför den öppna spisen i drottningens

sängkammare.

Medan Lovisa Ulrika talade, såg hon in i den flammande brasan. Rösten var ingalunda glad. Händernas nervösa rörelser ur ochi varandra förrådde också hennes misstämning.

»Vi få återvända till Sverige, mitt barn, och anse denna resan tämligen förspilld. Vad ha vi vunnit på den? — Nya förödmjukelserI — Vad väntar oss vid återkomsten till Gustavs land? — fattigdom, ohövlighet, obehag av tusen slag! Beklaga din mor, Albertina, Motgången har förmörkat varje hennes dag.»

Lilla prinsessans hjärta hade jublat av lycka över att få återvända till Sverige. Där väntade hennes ungdom henne. Här hade den varit levande begraven. Där var Hessenstein, bror Fredrik och den tokiga Ulla. Ett rosenskimmer omgav nu alla de välkända platser hon förr ej frågat stort efter. Det spordes att Gustav dyrkade glädjen, att hans enda verkliga arnour var lcs fetes lumiineuses, och denn;a smak partagerade Albertina. Onkel Fredriks bösa ansikte var en slätt förnöjelse, och de furstliga epouseurer chere mére hoppats på hade alls icke synts till. Hon kunde väl också bli lycklig med en titulärfurste. Tankarna fladdrade som lösryckta blomblad. De hörde den tidiga sommaren till, och fastän moderns ord kramade om dem, behöllo de sin livliga doft. Men med ett passande tonfall av deltagande svarade hon drottningen:

»Söta mor skall inte plåga sig med lugubra tankar. Törhända har allt därhemma ljusnat. Det glunkas ju om, att Gustav förbereder nå-got märkligt — ett snilledrag! Och nog vet man då, var han hämtat inspirationen. Vi hoppas ju också få ett nytt slott — — —»

Drottningen avbryter: »Ja, hans majestät vill avlägsna mig från sin närhet och anser Fredrikshof ha förmånen äv lett undanskymt läge.»

Nej, all denna bitterhet rår ej prinsessan på. Hon betraktar missmodigt de beklagligen nedkippade skorna, önskar, att Badin ville komma in, att posten hunnit hit, att — ja, vad som helst, bara hon sluppe vara ensam med denna eviga tristesse. Så långt hon kan minnas tillbaka, har hon hört modern klaga, fastän det blivit värre med åren. Hon har icke längre detta strålande, livfulla, oemotståndliga över sig, som försonade de svåra stunderna. Hennes tjusande leende ligger slappt och till-skrynklat kring missfärgade läppar; elden i de härliga ögonen är som sotiga gnistor från en brinnande gruva. Hon är så ofta kopparröd på kinderna, så ofta mäleontente eller rasande. Hovet fruktar henne, enda,st några få älska henne, och ändå — hon kan vara intagande som ingen annan, när hon vill visa godhet.

Albertina för pärlbandet till läpparna och biter i det. Hon har fått den vanan, när andra sysselsättningar tryta. Det beständiga handarbetandet eller klimprandet på clavecinen tröttar henne. Att rida, att dansa, att gungaoch promenera roar henne, och knappt någon av dessa förlustelser har hon njutit av i Berlin, där är allt vittert, konstnärligt och — stelt. Ciel! Sådana eldgafflar människorna äro.

Badin knackar på dörren, men kommer in utan att avvakta tillåtelsen. Han har en hel hög brev från Sverige med sig till drottningen och prinsessan. Båda kasta sig ivrigt över dem, och Badin skrattar belåtet:

»Svartingen kom som en ljusets ängel, den här gången, tror jag!» Han gör en munter piruett och lämnar rummet.

Nästan samtidigt ljuder mors och dotters: »Ah!»

De s;e på varandra och blickarna stråla.

»Han har vågat det», säger Lovisa Ulrika. »Han har krossat de förhatliga bojorna. Han har tillvällat sig den makt, som är en konungs. En ;ny regeringsform, en revolution <i detta lilla försoffade, tröga land! Och det har jag fått uppleva!»

Albertina kastar ifrån sig det brev hon läst. Också bon är idel hänryckning, ty har icke just detta förbittrat hennes barndom: A-dolf Fredriks oförmåga att göra, vad sonen Gustav åstadkommit med en enda rask och djärv kupp. Den gode, blide fadern hade ryggat tillbaka för varje våldshandling. Gustav samlade huvudstadens trupper, krävde ny trohetsed av dem och fick den under jubel. De få, som stodo emot kungen, arresterades.Lilla

prinsessan slår armarna hårt om moderns hals:

»Nu är söta mor lycklig. Nu skiner solen och värmer oss!»

Modern kysser henne på pannan, men en smula otåligt och förstrött, ty alla hennes tankar äro i detta ögonblick hos sonen, vilken just med hennes sinne kuvat de stortaliga förtryckarna. Hon såg honom tydligt för sig, och ofrivilligt sköt hon Albertina åt sidan för alt låta sonen, hjälten, vara ensam om platsen. Aldrig hade han varit hennes hjärta närmare.

Hon reser sig — går fram och åter i rummet. Känslorna inom henne äro ett brusande hav, där tankarna ila fram med spända segel. Nu skall det varda henne en glädje att återvända, att möta sänkta huvuden i stället för stolt tillbakakastade, och förmärka det de ana, att hon sått det frö, vilket äntligen spirat upp.

Albertina har återvänt till sina brev.

»Hessenstein är arresterad», utbrister hon, och det är gråt i tonfallet. »Ulla Fersen skriver, att han tvungits överlämna sin värja till kungen, då han Vägrade mottaga dennes anbud att näst under majestätet föra befälet i Stockholm. I arrest, mon Dieu!»

»Lappri», säger drottningen skarpt. »Icke är det nu stunden att tänka på slika bagateller. Ett par dagars eller veckors onåd, och han skall ånyo kunna trakassera och trakasse-ras — stort annat beställer ej din adoratör», tillägger hon vårdslöst, ty nu förefaller Hes-senstein henne totalt ur räkningen.

Albertina däremot har svårt att kväva snyftningarna. Den gode Hessenstein tagen i förvar! Och Varför hade han vägrat att följa Gustav? Hon fattar det icke. Han är ju dock en beskedlig och timid person hennes egen Fredrik Vilhelm.. .

Moderns röst ljuder ånyo, och prinsessan kan ej minnas, att hon på åratal hört den så klangfull och djup:

»Den förändring i regeringssättet, varom vi blivit averterade, är en allt för stor fägnad för att jag icke genast skulle vilja meddela min käralsklige broder den agreabla händelsen. Kungamakten i Sverige är icke längre en bedrövlig chimerique. Snarast möjligt skall jag skriva till Gustav — också du skall skriva, Albertina! Lägg dina ord väl, barn, och tacka Gud och kungen för att det icke längre är präster och slikt patrask, som hålla i rikets roder.» — — —

Albertina skrev lydigt ett brev, översvallande av systerlig stolthet och beundran. Orden kröpo slarviga, ojämna, nästan oläsliga fram över papperet. Skulle Gustav ens göra sig besvär att dechiffrera dessa »terribla pattes de mouche», som bröderna kallade hennes skrivelser? Tusen gånger hellre hade hon kastat ned ett par rader till Hessenstein för attsäga, att hennes hjärta delade hans arrest. Men hon vågade icke. Gustav skulle kunnat snoka upp det. Den »store» kungen, som lade sig i den minsta bagatell! Och misshagade biljetten honom, finge Fredrik Vilhelm lida även för den.

Prinsessan är icke glad denna afton, icke ens vid tanken på hemresan. Hon sitter i fönstersmygen med huvudet lutat i händerna och låter skymningen bli mörker utan att befalla in ljus. — — —

Lovisa Ulrika däremot har genast efter den ovanligt angenäma audiensen hos kung Fredrik begivit sig till sin boudoir, tagit pennan i handen och låtit den glida över papperet. Hon skriver hit och dit till sina vänner. Varken hjärnan eller handen tröttnar. Det är en spänstighet i alla hennes rörelser, i hennes tankar och håg, som låter henne förgäta den bottenlösa leda, vilken eljest plågar henne.

Först när de tjocka vaxljusen hunnit brinna sig ganska korta och1 deras heta gulddroppar rinna ned på silverstakarna, börjar hon det brev, som levat inom henne hela tiden, medan hon skrivit annat — brevet till sonen.

Hur hade hon icke senast i morse gruvat sig för detta breV. Hon hade tänkt sig, att det skulle fylla henne med harm, sorg, ångest. Han förstod henne ju icke, hade hon menat, och nu... Hon kysser papperet, när hon läg-ger det framför sig, och pennan flyger framåt, en eldig vinghäst.-------

»Ja, du är min son», skriver hon, »och du är värd att vara det. Gud välsigne dig i alla dina företag! Jag glömmer

och förlåter

allt. Detta Idrag försonar pss för alltid. ---

Ack, min älskade Gustav! Glöm aldrig, att du är människa. Missbruka ej den makt, Gud dig givit! Lämna åt efterkommande exemplet av en god, en stor konung, så att hela världen må medgiva, att monarkien är det lyckligaste bland alla regeringssätt. — — — Glädjen gör mig helt förvirrad. Du älskar då din gamla mor, du är otålig att få återse henne. Jag skall också flyga i dina armar och kanhända dö av glädje. — Farväl, min älskade, min värdige son! Du har min välsignelse.»

Men trots detta farväl kan drottningen icke förmå sig att sluta. Det så länge förstummade har fått tunga, och orden äro ömsom svärdshugg, ömsom raketer, det blixtrar och flammar — en själ har frigjorts ur lång fångenskap.

Nu ha ljusen brunnit alldeles ned och flacka endast döende i pipan. Lovisa Ulrika befaller icke in nya. Hon lägger äntligen pennan och lutar sig tillbaka i karmstolen.

»Min son», viskar hon och omedvetet bredas armarna ut till en omfamning, vari endast nattens skuggor gömma sig, men hon märker icke tomheten, icke det tysta, livlösa mörkret runt omkring.o

NYO har en ung prinsessa gjorts till medlem av det svenska kungahuset. Också denna gång. hade brudgummen varit obenägen och ovillig. Men kungen fordrade denna eftergift av sin broder, då det tycktes som skulle arvsföljden eljest förbli obetryggad.

Hans majestät hade i det längsta varit ä-delmodig både för brodern Karls och hans sköna Augustas skull, men då alla giftermålsförslag, som gjordes upp för hertig Fredrik, strandade på denne herres flyktighet och obeständighet, måste grevinnan Augusta abdikera

— åtminstone på en tid. Hon reste på eget generöst erbjudande till sin man i Dresden och

— vägen var fri.

Hertig Karl lät kungen och änkedrottningen disputera om vem som skulle vandra den. Naturligtvis voro de av olika mening. Två århade förflutit sedan revolutionen förenat dem i stor patos; i ett år hade de tvistat om hertigarnas brudar och Sofia Albertinas brudgum, medan kontrahenterna själva togo saken med mycken ro. Lilla prinsessan begagnade sig i smyg av de lärdomar hon erhållit i hovfröknarnas kammare. Hon lycklig-gjorde än en, än en annan med sin tyvärr föga uppskattade ynnest. I själva hennes abandon kvarstod alltid en viss sipphet, som kylde, och hon kunde aldrig med en Ulla Fersens, en Jeanna Lantinghausens fjärilsyra behandla ett frivolt skämt. När hon av en händelse fick läsa något av Oxenstiernas epigram, skrattade hon högt och bullrande, men med tårar i ögonen och en djup rodnad på kinderna.

Hennes ömma tycke för Hessenstein var som en tråd, vilken kungen slet av, och änkedrottningen knöt Vid, icke därför att hon önskade partiet — hon kunde mindre än någonsin undvara dottern — men för att irritera hans majestät. Albertina själv begynte finna den hederlige, alltid galante, men också alltid tungrodde Hessenstein väl bastant. Hon hade träffat unga kavaljerer, som behagade henne mera, och hon var långt ifrån otröstlig, då Gustav talade om sin plan att avlägsna honom från Sverige.

Barnsligt gladde sig Sofia Albertina däremot åt att få en ny syster. Unga drottningen och hon hade aldrig kommit på förtrolig fotmed varandra, men det hindrade ej, att hon väntade sig den tendraste vänskap med Karls gemål. Och hon djärvdes till och med hysa en uppriktig tillfredsställelse över, att söta mors vilja ej gått igenom. Hon hade ansett, att prinsessan Philippina av Brandenburg borde blivit den utkorade, men kungen sade strax nej. Det Brandenburgska husets införlivande med Vasaälten hade förr en gång visat sig deplorabelt, och vem kunde säga, att ej nycker och humeurer också voro ärftliga. Nej, han yrkade bestämt på den lilla kusinen från Eutin, furstbiskopens av Lubeck, den anspråkslösa hertigens av Holstein-Gottorp femtonåriga dotter Hedvig Elisabeth Charlotta.

Jämte åtskilliga andra damer och herrar skickades också riksgrevinnan von Fersen till Wismar för att där möta furstebruden. Den högvälborna fru grevinnan fastställde dock som villkor för att hon skulle resa, att den unga dottern Sophie finge följa med. Varför? — Ack, hela världen visste det! Hertig Fredriks passion för den sköna fröken kunde bli en allt för farlig låga, om ej den moderliga klokheten fanns till hands att distansera hettan.

Man lever mer än någonsin i Cupidos våld. Endast kungen och drottningen utgöra ett undantag. Han är hovets artigaste, ridderligaste kavaljer, men förälskad — aldrig. Hon är det stelaste, tråkigaste, tystlåtnaste mankan se, men fullkomligem trogen den make hon sammanbundits med. De genera sig ingendera för att visa sin leda vid varandra, en leda, som endast avlägges vid fastställda högtidsdagar, då den äktenskapliga lyckan påsättes som en fejad galon.

Änkedrottningen har flyttat till Fredriks-hof. Hon har Ladugårdsgärdet till närmaste granne och kan från fönstren se truppmönstringarna, om ej dammolnen från travande hästar eller klampande stövlar skymma utsikten.

Denna sommar har hon endast tillbragt några veckor på Drottningholm, ty väntan på den tyska niecen har gjort henne orolig. Som alltid fruktar hon att bli åsidosatt, när cere-monielet för festerna uppgöres, och hon lämnar sin hovmarskalk ingen fred. Var dag sändes den gode Sten Piper upp till slottet för att genom hovkansleren, greve Fredrik Sparre, få besked om kungens åtgöranden.

Och hjälper ej detta, får Albertina uppsöka brodern, medla, övertala, söka förmå honom att inse, att han är skyldig modern en vördnadsfull sons uppmärksamhet.

Många häftiga ord ha fallit mellan syskonen denna sommar, många ömma försoningsscener avslutat dispyterna, från vilka Albertina merendels snäst och förödmjukad återvänder till Fredrikshof. Där begynner då en ny pina för prinsessan: Lovisa Ulrikas utfrågande, hennes ogillande av resultatet av dot-7 — Den glada prinsessan.terns beskickning och hennes bittra utbrott av harm mot ödet.

I början av maj hade prinsessan Albertina börjat räkna veckorna till sin »kära systers» ankomst, i juni räknade hon dagarna, och när hon äntligen med drottningarna och hela hovet i full gala fick mottaga den efterlängtade vid Nyckelviken, var hon strax färdig att omisstänksamt och hjärtligt kyssa la petite Charlotte på båda kinderna under bedyranden om evig vänskap.

Varken missräkningen med den första svägerskan, eller moderns skeptiska strävhet förmådde ombilda Albertinas livliga tillgänglighet. Hon skrattade uppsluppet och roade sig gudomligt under hela supén åt den lilla ga-minen, vilken hade så bråttom att badinera, att hon oupphörligt glömde att säga ma chére mére till änkedrottningen. Aldrig hann hon med mera än »ma chére».

Lovisa Ulrika föreföll road av fdetta lustiga barn, som rynkade näsan och förvred munnen i de löjligaste grimaser för var gång hon skulle berätta något. Smal och spenslig satt hon där och kastade glada, orädda blickar omkring sig. De små, något skrovliga händerna rörde sig beständigt, och fotterna voro ej myckel stillsammare. Hennes klingande friska barnaskratt smittade till och med Sofia Magdalena. Hon log — en underbart vacker Galathea, vilken dock strax åter förstenades.Kunggn var förtjust, och hertigen-gemålen icke missbelåten. En solstråle hade helt plötsligt värmt allas sinnen och hjärtan. Den dansade lekfull och sorgfri fram i all trumpcn-heten och bannlyste den med sin glans.

Efter den högtidliga förmälningsscenen vilja festerna icke taga något slut. Man begagnar sig av julis härliga nätter för alt tillställa en maskeradbal under bar himmel. Kungsträdgården valdes till salong, och i de höga träden fästes kulörta lyktor i överflöd, medan dock några alléer fingo förbli dunkla.

Det var i en av dessa den tysta, allvarliga Brita Horn vandrade med huvudet mot Claes Julius Ekeblads skuldra. Hon var nu hans trolovade och lyssnade till hans försäkringar, att hans kära, dyrkade Brita ensam förmått lära honom vad verklig kärlek är.

Det var också hit ironikern Hamilton drog sig tillbaka från fjäsket kring de höga personerna för att andas fritt ut. Han promenerade arm i arm med kungens nye hovstallmästare, den unge baron Munck, en liten tystlåten, ljuslett

herre, vilkens fattigdom och högfärd vägde lika i vågskålen. Munck uppbyggdes av Hamilton med dennes intryck av all hovets festivitas för dess nya medlem. Den skorran-de rösten malde fram orden i en jämn ström: »Jo, jo, Venussnäckan var präktig, förgylld och med spegelglas utsirad, och den lilla gudinnan-hertiginnan fördes av sex rik-sens råd ned till sin plats under kungakronan med solglorian. Magnifik syn! Var hade ni era pgon, min käre baron, som underlät att beskåda ett så skickligt uppfört spektakel? Alla voro förtjusta, hänryckta, endast hon, la petite, som skulle hyllas, föreföll point du tout charmée.»

»Hertiginnan är ett barn», avbröt Muncks blyga röst.

»Ja, därom hyser åtminstone ej undertecknad något tvivel, men ett barn, som redan överlämnats till en kvinnas ändamål utan att detta minskar hennes aptit på galenskaper. Måtte hon blott förmå skänka hans majestät de glättiga stunder han så väl behöver.» Hamiltons tonfall blev varmt och hängivet, men strax därpå är rösten åter raljerande. »Vi bekymra oss för mycket om tronföljden i Idetta land, min käre Munck, och det verkar skrattretande på den, som nedanför tronen ser alla följder av — tronens skugga. Tyvärr tyckes ej denna fertilitet i känslorna nå de allerhögsta. Och vad är att göra? Ni och jag, Munck, kunna ingendera spela ängeln Gabriel. Enfin, hans majestät har sauverat sig. Och — hertiginnan har anlänt, för visso medveten om sin uppgift.»

»Den tynger henne i alla fall icke.» Munck strök aktsamt över den skröpliga spetsjaboten, vilken ej hade utsikt att snarligen ersättas med en ny. »Jag såg henne nyss kittla hennesmajestät i nacken — kittla hennes majestät! — och hennes majestät behagade skratta... skulle tnan tro något slikt möjligt?»

»Allt är möjligt för glädjen, stallmästare. Vår åldrade madame de Pompadour, la reine-mére, har också låtit dupera sig av den naivitetens Cherubinmasque, bakom vilken det goda huvudet försticker sig. Och prinsessan Albertina, la nouvelle rotonde royale, capabel att [åtminstone till iformen ersätta den fallfärdiga (kunglig .rotundan i .Humlegården, jär i sjunde himmelen pver den näpna lekkamraten. Man måste också tacka himmelen för att hennes höghet fått en lämplig diversion i umgänget med Megära, Badin och Lolotte.»

»Lolotte?» frågade Munck.

»Ja, det är den senaste nyheten på Fred-rikshof. En flickunge, som från lakejrummen hoppat direkt in i slottssalarna, och som änkedrottningen skänkt åt sin vuxna dotter att förströ sig med. Vem den lilla för övrigt är, vet man icke — varför skulle man också sondera? Tidsfördrivet att leka med ett barn är oskyldigt. Men Vår goda Albertina kan ej vara synnerligen uppbyggd därav, om också hennes födelse förknippades med ett barnhus.»*

Hamilton har kommit i farten att säga elakheter och drager Munck med sig allt läng-

* Frimurarebarnhuset instiftades vid Sofia Albertinas födelse,re bort från balens etourderic, där dominos skalkas med markisinnor och bondflickor om vartannat, där en mjölvit och en sotsvart Ar-lequin utföra de uppsluppnaste konststycken, och där friherrinnan Ulla örnsköld rör skönhetens och behagets trollspö på ett sätt, som lägger unga ocli gamla för hennes fötter, fastän hon obestridligen har hunnit över medelålderns tröskel.

Den glade Bellmansbrodern Oxenstierna, på en gång sirlig hovman och orädd spju-ver, tillåter sig att bugande träda innanför trollringen för att liksom händelsevis låta ett pappersblad fladdra ned i urringningen på Ullas väl pudrade hals. Hon anar strax oråd. Man säger icke vid hovet greve Oxenstierna, man säger »le poéle equivoque , och intet är säkrare än att han tillställt henne ett epigram.

Hon ler dock och sticker papperet djupare ned i barmen.

»En dikt — en törnros», utbrister fröken Sinclair maliciöst, och strax blir hennes höga härskarinna, Sofia Albertina, curieuse. Som ett rosafärgat moln glider hon fram, ännu flämtande efter fandangon. Hennes purprade kinder och glänsande ögon visa hur förträffligt hon roar sig, hur ystert livfull hon känner sig.

»Låt oss höra, chére Ulla», säger hon och hoppar upp på en av de vinlövskransade tun-norna i del lilla Bacchitemplet, där madame Höpken nce Fersen nyss krossat sitt glas efter att ha druckit sin förre amant, hertig Fredrik, till. Nu är hertigen försvunnen med sin Sophie, och nya riddare ha intagit lians plats.

Bakom prinsessan står kammarherre Mac-lean, och hon tar (honom självsvåldigt till ryggstöd, medan hon lättjefullt lutar sig bakåt,, ung och yr.

»Eh bien, Ulla, låt oss inandas rosens doft», ropar hon med sin höga, något tunna stämma, »du är väl ej så jalouse om blomsterhyllningen, att du inte unnar oss andra insupa odören.» Friherrinnan örnsköld har många gånger gungat lilla »sessan» på sitt knä, och Albertina hyser ingen respekt för den koketta hovdamen.

»Som ers kunglig höghet befaller», niger Ulla med förtrytelsens rodnad på sminkade kinder. Hon vet, att Sophia Albertina gäckas med henne, att hon fått ett av sina odrägliga infall att göra sig gällande. Långsamt makar hon fram papperet och räcker det till högheten, som lägger det på sin blottade skuldra.

»Prenez Maclcan och föreläs vår unge A-pollos hymn.»

Hon skrattar och slår de spetsiga röda skoklackarna mot tunnan. Allting är så amu-sant i kväll. Hon vill skratta mera, vill partout förgäta, att änkedrottningen redan återvänt till Fredrikshof, missnöjd med place-ringen vid supén, och att hon nu tillbringar aftonen samt halva natten allena med sin hovmarskalk, den ende hon alltid är god emot, alltid hyser överseende med.

Macleans fingrar snudda vid prinsessans vita hud, hovmannalätt och dock förnimbart, så vecklar han upp ett litet gult, tillskrynklat papper, och utan att förut ögna igenom raderna deklamerar lian för en andlöst lyssnande hopträngd krets av skvallerlystna hovhabitué-er, några blixtrande kvicka strofer, vilka piruettera omkring den tjusande friherrinnan med fjärilslätta antydningar på hennes eldiga temperament. Men innehållet var ej det väntade. Friherrinnan örnsköld ser sig triumferande omkring, alla förefalla besvikna utom prinsessan. Hon hade ingalunda fikat efter elakheter.

»Quel esprit», säger hon betagen, »gör ett epigram också om mig, Oxenstierna!»

Oxenstierna lägger handen på hjärtat och replikerar:

»Ers kunglig höghet, dygden får sin belöning i himmelen utan satt små poeter föreviga den.»

En stund senare har Oxenstierna smusslat in ett nytt epigram i de »intimas» krets. Det är egentligen endast avsett för kavaljererna, men. Ulla Fersen får det under tysthetslöfte, och i en konstgjord grotta viskar hon fram det för några väninnor; också det gäller UlrikaÖrnsköld och de unga damerna, som ofta avundats den charmanta friherrinnan hennes triumfer, njuta fyndet, sluka orden:

»Vad samtalets behag, vars kvickhet aldrig tömdes; Vid konungen i kväll satt Jeanna segrande Och Ulla däremot, som han ej låddes se,

Bland hovets menighet vid bordets ända glömdes, Men Ulla mediertid ur sin förnedrings skick,

På fyra älskare upplyftande sin blick Ur skuggan av den sänkta hatten:

'Ja,' sade hon, 'jag än kan trösta mig,

Om Jeanna dagen har för sig,

Så har jag ändå för mig natten.'»

»Det var på banketten i förgår», säger Löna Ekeblad, »då hade Jeanna Stockenström en beau jour.»

»Hon är ju också ung», infaller Ulla Fer-sen obarmhärtigt. Lona är över de trettio och ful därtill.

Plötsligt skrika de högt i korus, över grottans kant tittar ett skälmskt ansikte ned, och en hand rufsar blixtsnabbt om i fruars och fröknars lockperuker, medan ett jublande, kvittrande skratt klingar.

Däruppe på grottans tak ligger den hög-tidlige hertig Karls gemål utsträckt på magen och kikar ned till hovdamerna, under det hon stuckit ena armen och handen genom spjälorna och av hjärtans lust misshandlar löslockar och paryrer. Hon amuserar sig förträffligt och pladdrar tyska och franska om vartan-nal. Så tar hon ett hopp ned i grottan, och hoa ber dem ej-vara onda på hennes odygd. Hon smeker och ler, slätar till frisyrerna

ytterst behändigt, kysser på fingret och intar alla. Hon är älskvärd och god på ett helt annat sätt än Sophia Albertina, hon vinner hjärtan utan att anstränga sig för det. Som en junis fagra blomsteräng är hon, ingen behöver gå besviken från denna sommarens glada rikedom.VARTSJÖ är ett dystert slott med dystra minnen av fejder, av själsstrider, av våldsdåd, håmnd och förräderi. Skumma och allvarliga äro de fuklkalla slottsgemaken, där de vävda tapeternas herdinnor fått mögel på kinden, och där malen gnagt, hål på herdarnas knäbyxor. Genom de otäta, ehuru blyinfattade fönstren spelar vinden in, och de klagande melodierna förena sig med fröken Sinclairs harpa, på vilka hennes dvalna fingrar knäppa en ballad.

De spisar, vilka icke matas med stockveds-brasor, öppna svarta jättegap, varur stormens flåsande andedräkt stundom pustar fram och kommer porträtten på väggarna att skälva till. Mattor är det ont om. Några av golven ligga som glanskis och återspegla roc-cocons överlastade förgyllning, andra äro maskstungna och gropiga, allt utom slottslika,.Det har varit en nyck av Lovisa Ulrika att trivas här, har man menat, då hon ju haft det sourianta Drottningholm med sina tusen minnen av sällare art, med sina konstskatter, sitt täcka China och sin favorabla närhet till Stockholm.

Nu är Drottningholm icke längre hennes, och därmed har det fått dubbelt värde. Intet vid det brokiga hovet, där allvaret alltid bär maskeradkostym, är mera skiftande, mera föränderligt än Lovisa Ulrikas förhållande till sina båda äldsta söner. De finnas, som stryka kors på väggen, om till äventyrs gott samförstånd mellan de kungliga personerna räckt en månad. Änkedrottningen framkallar genom sin småsinthet kungens hämndlystnad. Och det påstås, att hon sedan, när kungen visar sin vrede, i desperation lägger sig sjuk. Allt rör sig om bagateller, allt ;utom ekonomien och kärleken. Dessa båda stormakter äro alltid i action.

Att Drottningholm gått änkedrottningen ur händerna, är helt och hållet den förstnämndas skuld. Hennes majestät-mére måste ha pengar, ty kreditorerna lämnade henne ingen ro. Hon vänder sig till kungen, först pockande, sedan bedjande: »Sire, det är er gamla blottställda mor, som ber om eder assistance!»

»Madame, vid min fars död efterskänkte jag mitt arv.»

SVARTSJÖ SLOTT0°

O

O

»En sten är lättrördare än du, Gustav.»

»Ingen sten har ni, min mor, så hänsynslöst trampat under fotterna som mig. Allt har ni klandrat: mina dagliga vanor och sysselsättningar, min politik, min omgivning. Döm själv, om detta är medlet att bibehålla ett hjärtas kärlek? Ni har trakasserat varje min handling, när det varit er möjligt. Ni har avlägsnat min syster från min gemål och lagt grova ord i hennes mun...»

»Tig Gustav, icke ens en kung har rättighet att förolämpa den, som skänkt honom livet! Låtom oss skiljas, om du så åstundar. I Preussen skall jag väl finna en sista fristad, om Sverige förvägrar mig tak över huvudet och något att leva av. Du får nog den lön du förtjänar för din simpelhet och grymhet.»

Så slungas orden som kastspjut mellan mor och son, och dödligt sårade draga de sig tillbaka, men hertiginnan Charlotta medlar. Sofia Albertina kysser med tusen ömma böner sin mors händer och timmen efter sin höge broders; en försoning kommer till stånd, och dess resultat är, att änkedrottningen får tre tunnor guld för Drottningholm med dess konstskatter.

Hon flyttar dock ej sina möbler och manuskript därifrån. Det har aldrig fallit henne in, att hon ej skulle få bo där, när så behagade henne. Kungen befaller kort och gott, att hennes tillhörigheter skola avlägsnasprompt. Och så uppstår en ny missämja, ännu hotfullare, ännu svårare att bilägga.

Det är också under intrycket av denna Lovisa Ulrika dragit sig tillbaka till Svartsjö, där hon tillbragt en regnig augusti, en frostklar september och två veckor av en stormig och ruskig oktober, vilken förvandlat parkens illa

underhållna gångar till djup lervälling och skakat ned milliarder vissna löv över vårdslösade gräsmattor, där några marmorfigurer frysande beklaga sin och naturens nakenhet. Emot en av vass igengrodd strandlinje slå ängsligt upprörda Mälarvågor, som under kalla nätter begynt kämpa sin förtvivlade frihetskamp. Dag från dag hänga molnen som svartgrå drätter ned från himmelen, och brista de, vävas genast nya, som skymma solen och förtäta luften. Ingen fågelsång och inga blommor. Dött, fruset, kulet både inom och utom hus.

Ej underligt, att fröken Sinclair gråter och spelar smäktande melodier på harpan, ej heller underligt, att Sten Pipers unga maka leds så, att hon ej finner trevnad varken vid brodérbåge eller lektyr.

Med händerna alltjämt under rockskörten och med huvudet nedborrat i spetskråset går den franske lektören omkring för att finna »le pauvre soleil suédois» — brasorna. Där stannar han, slräcker ut vita, blodlösa fingrar ochframkallar för sitt inre visionen av la belle France.

Men Sofia Albertina bjuder i det längsta till att icke ha tråkigt. Hon rider dagligen ut, både för att ej den embonpoint, som tilltagit alltsedan hennes adertonde år, skall bli allt för besvärande, och därför att det roar henne att promenera till häst. Hon tror sig ingalunda vara den dåliga ryttarinna andra se i henne, tvärtom drömmer hon om att te sig som en käck och intagande amazon.

Men hennes egen kammarherre och årsbarn Lasse Silversparre djärves säga till den unge hovjunkaren Sparre:

»Hennes höghet till häst är som en otymplig mjölkbytta, fastgjord vid sadeln.»

Och hovjunkaren genmäler road:

»Enda skillnaden är den, att byllan har ett praktiskt ändamål.»

Prinsessan börjar alltmera betraktas som familjens gamla flicka, fastän hon endast är tjugufem år. Man har sett henne beständigt, den enda gång hon rest längre från Stockholm än till lustslotten var, då hon följde modern till Berlin, för övrigt har hon redan varit med i ett decennium som vuxen. I otaliga kadriljer har hon dansat, i oräkneliga divertissements har hon uppträtt. Ett och annat rätt matt kärleksäventyr är förknippat med hennes namn. I stånddrabantsalen berättas det elakt mellan pagerna om hennes a-mourösa sinnelag, men egentligen tar man henne aldrig på allvar annat än när det gäller att begagna sig av hennes hjärtegodhet.

En tid hade det sagts, att hon skulle bli furstinna Hessenstein, men snart hette det, att hela historien var ett ungdomssvärmeri, vilket kungen behagade utplåna genom att göra Hessenstein till generalguvernör i Pommern. Om kammarherre Maclean, vilken alltid dansade i prinsessans kadriljer, hade också Fama tutat. Han troddes vara höghetens älskare, men ä-ven det iskvallret tystnade av brist på näring. Det var underligt, hur föga giftstarka blomster trivdes omkring Albertina. Passioner vissnade ned i hennes närhet, och ändå brann den ömmaste längtans låga i hennes milda blick. Och hon skulle säkert villigt givit sig en stark kärlek i våld.

Men inga furstar anlände till Sverige, och inga ädlingar funno så stort behag i den glada prinsessan, att de förleddes till dårskaper eller hjältedåd för hennes skull. Hon fick nöja sig med souveniren om Hessensteins trumpet honetta hyllning och med de flyktiga fleuretter, vilka efter en balnatts rus aldrig upplevde morgondagen.

Själv hade hon nästan intet upplevat, men hennes öron fylldes av hovlivets lyckointriger, av bekännelser om ingångna sälla förbindelser, av snyftningar över brustna förhoppningar. Först och främst är det för bror Fredrik ochhans hjärteangelägenheter hon hyser tendert intresse. Han fick icke sin dyrkade Sofie Fersen; ah quel chagrin! Endast en utländsk resa kunde skingra sorgen. Och Albertina försträcker i hemlighet sin bror av egna medel en rätt artig summa till privata förströelser. Prins Fredriks vackra ansikte häde strålat upp; han offrade strax en kyss av den million han alltid hade på lager. Nu hade han återkommit. Sofie var gift, och Fredrik ägnade alla sina sentiments åt en liten dansös, en ny Sofie, den deliciösa mademoiselle Hagman. Dock med små intervaller för en ny stjärna vid hovet: lilla Wrangel.

— Prinsessan kan icke rida ut i dag, ty regnet strömmar ned utan uppehåll och utan pardon. Hon har spelat ett parti schack med Silfversparren och blivit matt en tout sens. Hon har också suttit inne hos söta mor och åhört det nya franska verket föredragas av Taphinon Des Roches, men ändå har dagen många timmar kvar, och hon

förkortar en av dem i hovdamernas kammare. Där berättas anekdoter från Gripsholm — hans majestät har hela sommaren hållit hov där — och munterheten fladdrar till, som när sur ved fattar eld, gäckande och opålitligt.

Yld tambursöm och pärlbroderi sitta de, de flesta med de första frostnätterna och de sista sommardagarna bakom sig. Fröken Sinclair har övergivit harpan och fattat blyertsen 8 — Den glada prinsessan.för att på papperet framtrolla lekande amoriner. Grevinnan Piper har många hovhistorier från sin bror, baron Ehrensvärd, och hon har redan lärt, att det hår på Svartsjö nästanj åren dygd att gyckla med konungens uppvaktning. Men tom drottningens förtroliga hjärtlighet möt bovstallmästare Munck yttrar hön ingenting varken på spe eller allvar. Över Sofia Magdalenas hela personlighet vilar en mystisk slöja, som icke ens hennes förtrognaste statsfru vågar lyfta. Hon är alltid drottning, alltid avskild från de andra både i sympatier och handlingar. Och hade ej Lovisa Ulrika låtit ett häftigt ord undfalla sig om alt svärdottern till sist tagit seden dit hon kommit och skaffat sig en amant i den bleknosige Muneken, skulle knappt det ryktet fått så pass vingkraft, att det kunnat flyga utom slottsporten. Det är en mechante vana hos änkedrottningen att baktala sonhustrun. Och dock har hon ingalunda rensopat för eget hus; hennes vänskapsförbindelser ha i sanning väckt både undran och löje.

Prinsessan Albertinas inträde stör icke mer än om en liten sällskapshund efter att ha krafsat på dörren släppts in och blivit ka-resserad av gammal vana. Hon får genast höra, vad Ehrensvärd sagt om de dåliga supéerna på Gripsholm en kväll, då stanken av skämd mat var så olidlig, att till och med hans majestät kände den horribla odören och frå-gade efter anledningen. Den unga grevinnan klipper med ögonen och läspar mjukt:

»Jo, sa’ Ehrensvärd, det är supéen, som a-gerar hovmästare och annonserar sig själv.»

Det är i Albertinas smak; sådana lustigheter kan hon sentera. Hennes ögon glittra skälmaktigt, och den lilla vackra munnen myser belåtet.

»Mera, ma chére», ber hon, »det är ljuvligt att få skratta. Varför skall man neka sig den tillfredsställelsen? Men ingenting riktigt styggt vilja vi höra, bara små plaisante-rier.»

Hovdamerna se förstulet på varandra. Prinsessan har på de sista åren blivit alltmera sensibel för det, som kan såra eller stöta någon. Hon kan brista i gråt, om hon hör en person förtalas; det är som moderns hätska och bittra sinne hos henne framkallat en con-traire stämning av sjukligt överspänd mildhet. Dock blir hon aldrig något helgon, tröstar man sig, ty den medfödda häftigheten får hon ingen bukt med.

Grevinnan Piper träder en azurblå pärla på nålen och säger med ett tillgjort blygt leende:

»Jag har verkligen hört en liten historiett från i somras, som rör vår goda grevinna Rib-bing, men jag vet inte om ers höghet finner det passande att...»

»Å — passande! Det gitter jag visst frå-ga efter i ett sådant här abominabelt väder, då alla förströelser regnat in. Är det ett nytt propos till hennes vittbekanta bennikemask?»*

»Nej», ler grevinnan, »den är originellare. La chére comtesse Ribbing vill — söm ers höghet nogsamt vet — gärna skryta med sin anständighet, och en gång under sommaren beklagade hon sig för konungen över att dragonerna lögade sig tätt utanför hennes fönster. Hans majestät lät i nåder uppkalla regementschefen. Och hon upprepade sina klagomål. Översten tillät sig då spörja, om dragonerna voro helt nakna. ’Ja, alldeles’, lär grevinnan förbittrad ha utbrustit. 'Var nådig och säg mig’, bad översten, ’hur vet grevinnan då, att det är dragoner?’»

Albertina uppskattar anekdoten. Hennes hjärtliga skratt klingar obehärskat, och hovdamerna instämma, men efter denna korta munterhet blir stämningen ganska tryckt. Det är så mycket man icke bör tala om vid änkedrottningens hov, och om det som för tillfället nästan utgjorde det allt annat uppslukande intresset, vågade man här endast i enrum utbyta ord och tankar. Hennes majestät Sofia Magdalena Iskulle för första gången bli |mor, och denna (väntade stora tilldragelse fyllde hela landet med glädje. Änkedrottningen ut-

• Grevinnan Eva Helena Ribbing, född Löwen, utsattes med anledning av ovannämda åkomma så väl för Ulla Fersens skämt som för ett elakt epigram av Oxenstierna.gjorde ett hårdnackat undantag. Närhelst någon råkade

nämna denna händelse, blev hon stelt högdragen, munnen smalnade till en slugt dragen linje och blicken fick sin elaka skärpa, den, som kom henne att likna en gammal katta.

Det var ingen hemlighet, att la reine-mére en gång i ett anfall av sin plumpa uppriktighet yttrat, det kungen var tredje personen i denna komedi, vilken inspelades till svenska folkets fromma, och till hertiginnan Charlotte hade hon burdust yttrat:

»Var på er vakt. Jag fruktar nämligen, att detta barn icke är kungens. Ni känner väl till alla rykten, som äro i omlopp rörande Munck? Skulle det nu verkligen vara förhållandet, att hon är i välsignat tillstånd, kdmmer detta att vara så väl eder själv som eder gemål till förfång, hertigen måste därför varnas, på det att icke hans rättigheter må bli inkräktade av en bastard.»*

Det hade varit efter detta, som Sofia Magdalenas statsfruar erhöllo befallning att ej göra sin uppvaktning hos änkedrottningen, och det hade behövts båda hertigarnas, prinsessans och hertiginnans förenade ansträngningar för att blidka kungen och åstadkomma en skenbar försoning mellan mor och son.

Prinsessans glädje har också dött bort.

* Detta yttrande ordagrant efter brev för februari månad 1778 i H. E. Ch. Dagbok.Hon klipper tankspridd en sidenremsa till små skräpande bitar, medan hon lika tankspritt lyssnar till stormens dån och regnets trumvirvlar mot rutorna.

Några dagar till, och hovet skall bryta upp till Fredrikshof. Där känner hon sig ännu mindre å son aise än här, ty avståndet mellan hoven är kortare. Visserligen har det ibland fallit Gustav in att på Gripsholm agera sin stora namne, men länge trivs han icke skild från sitt kära Stockholm, och ehuru månader förflyta utan att söta mor ser honom, är det som om en osynlig makt tvang henne att vistas i hans närhet.

Så uppstå ständiga förvecklingar, oavbrutet familjetrassel, vilket måste redas ut av någon. Och i första hand skickas Albertina. Hon har så småningom upphört att hysa önskningar för egen del. Hon förgäter allt oftare det liv hon borde leva för egen räkning.

De oändligt långa dagarna ha sällan råd att av sina timmars överflöd skänka henne en enda utan förbehåll. Icke ens festerna äro hennes. Hon tillsäges av deras majestäter att vara med och chére mére gör tusen invändningar, säger tusen obehagliga saker. Hon far likväl för att ej stöta sig med kungen, men mitt under dansen ihågkömmer hon med ett stygn i hjärtat modern, som en gång älskat glädjen och som varit den mest strålande, mest joemotståndliga jav alla, skön, snillrik, till-bedd som en gudinna. Nu visar hon sig sällan på slottet. Hon kan det icke. Det hade hänt, att Sofia Magdalena ej alls låtsats se henne, att hon dragit sig tillbaka utan så mycket som en böjning på det stela huvudet med sitt torn av panaseher och diamantaigretter.

Och är det bal på Fredrikshof, blir också den en slätt förnöjelse, ty kungen och drottningen inviteras icke. Bror Fredrik kommer sent och går tidigt för att ej försumma sin celesta »mamsell.; Bror Rarl jinfinner £ig inte alls, ty antingen superar han hos den charmanta grevinnan Löwenhjelm eller troligare hos den otäckan, mamsell Slottsberg.

Charlotte är som alltid det livgivande solskenet, och hon är allas vän, men icke kan hon överskyla en så oändlig mängd trakasserier och ledsamheter.

Albertina tänker, att hela hennes tillvaro är som äggdansen, lätt, lätt över alla ömtåligheter, ingenting får krossas, men om danserskan blir förbi av trötthet och ängslan, det frågar ingen efter.

Hon kastar saxen, reser sig och lämnar rummet. Gråten höll på att bryta fram.

»Hennes kunglig höghet börjar också få ett svårt lynne», mumlas det efter henne. »Exemplet smittar.»

Några sottiser viskas ytterligare om attQuedlinburg* väl får ersätta glasberget. Bland Hymens protegéer tycks prinsessan icke vara.

Men prinsessan hör icke dessa stickord. Hon går genom blåsiga och dragiga gemak. Hennes gång lär på en gång

rultande och struttande, och speglarna återge en något grotesk figur, en fågelprofil. Näsan buktar örnstolt, medan hakan är gumlikt vass.

Inkommen till sig står hon en stund och funderar på lämplig sysselsättning. Hon vill inte tillkalla någon av uppvaktningen, det blir tids nog till kortspelet i kväll. Chére mére har en verklig passion för Farao. Ingen afton uteslutes detta spel från programmet.

Långsamt drar hon nålarna ur det rika, mörka håret och låter det falla ned som en kappa över rygg och skuldror. Det är vackert, hon vet det och betraktar med nöje sitt förändrade utseende. Den dåliga hyn framträder mindre. Ögonen stråla varmt och starkt, medan själva ansiktet blir barnsligt smalt och litet inom den böljande ramen.

Prinsessan gäspar och sträcker på sig. Enfin! Där skulle ju vara någon, som kysste lockarna, som lade hennes huvud mot sitt bröst och viskade detta ljuvliga »bien-aimée», man aldrig tröttnade att höra. Men »någon» finns naturligtvis icke. Hon skakar på huvu-

• Redan som barn hade Sofia Albertina utnämnts till coadjutrice i Quedlinburg, och .när hennes moster, prinsessan Amalia av Preussen, dog, hade hon löfte om att bli dennas efterträderska som abbedissa i detta stifts kloster.det med en sorglustig min, finner en sliten sidenpelisse med malätet pälsbräm, sätter den på och drar en taburett fram till sekretären, vars klaff hon öppnar. Brevlappar, brokiga bandrosetter, torra blommor och ett par blyertsteckningar ligga löst inkastade.

»Voilå ma vie!» säger hon helt högt. Hon hade för ett par dagar sedan hittat alltsammans på bottnen av en koffert och beslöt nu att par dépit sysselsätta sig med det funna.

Det första papper hon får tag i, är en slarvigt nedskriven biljett från kungen. Hon har strax hela sammanhanget klart för sig. Det var i fjol, när En venetiansk fest skulle ges. Kungen förberedde denna fete som en överraskning åt chére mére, och Albertina hade känt sig obeskrivligt lycklig över att allt var gott mellan hennes kära. Hon hade som alltid glatt sig åt att få deltaga i dansen, att få kostymerad och utsmyckad njuta av en aftons fullständiga harmoni, men — så inbjudes hon endast som åskådare, ty Gustav vill straffa henne för ett fel mot honom och etiketten, som hon begått på Fredrikshof ett par månader tidigare. Hon hade vid taffeln sträckt ut armen över hans tallrik för att tumma med Charlotte. Det var allt. Och en sådan bagatell behagade han lägga henne till last. Nu hade hon skyndat att skriftligen framföra sin ursäkt, ty divertissementet skulle upprepas. Hon hade varit så rädd, att söta mor skulle fånys om saken, då bleve den för visso anledning till ny schisme. Emellertid hade det lilla brouilleriet den gången fått en lycklig avslutning. Gustav iskrev... bon låste (den parfymerade biljetten med en glimt av satir kring munnen:

»Jag har länge funderat över den kadrilj ni önskar, min älskade syster, och har ej kunnat hitta på något, som bättre skulle passa ihop med de venetianska kostymerna än sa-voyarder, vilkas hemland ju ej är avlägset från Venedig, och varav man brukar påträffa uti alla städer uti Italien och Frankrike. I anseende till den korta tiden att anskaffa nödiga dräkter, är detta också det lättaste, emedan ni ju förra året uppträdde i en dylik dräkt. E-der kadrilj kunde utföras av fru Ribbing, fru Meijerfelt och fröken Sinclair, som är anställd hos eder. Såsom herrar finnas greve Stenbock, baron Lantingshausen, baron Axel Oxenstierna, baron Sparre vid gardet, baron Mac-lean, baron Wrangel vid Västmanlands regemente, greve Schwerin vid gardet. Som det endast behöves fyra, må ni själv välja bland dessa. Greve Karl De la Gardie kunde bära lanterna magica, Bellman kunde också vara med, och man kunde ha allt möjligt skämt för sig, som passar ihop med kostymen. Om ni godkänner mitt förslag, så beder jag eder låta mig veta namnen på de herrar ni utväljer. Ni torde också beställa kupletter av Des Rocbes attsjungas av fröken Sinclair, fru Meijerfelt, Stenbock och greve De la Gardie. Jag skall låta eder få veta om en timme, ifall det skall bliva repetition i afton eller i morgon — onsdag kl. V2IO.»

Papperet vikes samman, alltmedan hon tänker på Gustavs otroliga nöjeslystnad, hans levande intresse för varje detalj i damernas dräkter, kavaljerernas poser. Och först och sist ägnar han sig åt kammarpagernas instruktion. Den ligger honom särskilt om hjärtat. Och nu sysslar han dessutom med idén till en ny hovuniform, Ekölsundsuniformens citrongula glans har bleknat i hans minne. Nu drömmer han om rouge et noir till dagligt

bruk och om bleu ciel för les grandes fetes. Hans snille ä,r ,stort, men hans värv futtigt små.

Hon bläddrar bland papperen. Där en brevlapp från Charlotte. Hon ögnar igenom de första raderna, men skjuter sedan den lilla älskvärt pladdrande skrivelsen åt sidan, tar en ny souvenir, en billet d'amour. »Om kärleken någpnsin varit självhärskare i ett hjärta, är det i mitt», står där, och Albertina drar sig med sött vemod till minnes den douca rosenfesten år 75, då hon hyllades som »Rosendrottningen iSalenci», kantonens dygdi gaste flicka. Ack, det hade alls icke hindrat, att hon efter den muntra aftonmåltiden i lövhyddan funnit sin herde, ung, älskande, »brölant de la passion», som det stod i biljetten,vilken tiggde om ett möte »i vår egen ljuva vrå». Denna lilla vrå var också den ett minne. Herden hade för längesedan begivit sig till andra betesmarker, där nya små lamm bidade hans hägnande omsorger.

Med blåfrusna fingrar sticker hon det rosenröda papperet i ett kuvert med en flygande duva. Där ligga flera tendra biljetter från denna tid, men hon läser dem ej, förstör dem inte heller. När jag blir gammal, tänker hon, skall jag taga fram dem igen!

Omlindad av ett ljusblått sidenband ligger en styv pappersrulle. Prinsessan ler glatt mot den präntade skriften, omgiven av grant målade rosor, jättestora förgätmigej och nätta pen-séer. Det är en gratulation från negerpojken Badin; hon hade fått den på sin elfte födelsedag, oc>h 'den sänder heinne en hälsning från det avlägsna barndomslandet, där lille far gick omkring ^som en god och vänlig tomtegubbe, fryntligt belåten med tillvaron, om den bara bjöd honom på en stor tallrik surkål och en nystoppad pipa.

På den födelsedagen hade söta mor ställt till en barnbal och själv börjat dansen med Gustav, en tjuguårs yngling, vilken trots sitt svärmeri för Voltaire och Marmontel, ännu behöll en smula konventionell stelhet i hållning och skick.

Hon själv hade flugit ur famn i famn, hoppat, dansat, deklamerat, bland annat ocksåBadins lyckönskan som ett impromptu. På Badins axlar hade hon stått, och hon tycker sig ännu höra sin egen gälla barnaröst skrika ut över den upplysta salen:

»Jag, som en utav de svarta, obekant med landets sed, gör en önskning i mitt hjärta över vår prinsessa med.

Men jag kan ej så beskriva, vad för gott jag önska vill, jo, att hon må nöjder bliva många flera åldrar till.» *

En knackning på dörren avbryter henne. Hon stänger klaffen och ropar ett »Stig in». Fröken Sinclair niger på tröskeln.

»Hennes majestät har befallt mig underrätta, att uppbrottet härifrån skall ske tidigare än ärnat. Vi få begynna packningen redan i dag.»

»Är min mor vid gott humör, tycker du?»

»Ers kunglig höghet, det...»

Albertina suckar. Det behöves icke mera än dessa stammande ord för att hon skall veta, att modern beslutat inflyttningen till Fredrikshof, därför att något retat eller förargat henne. Förmodligen en depesch från Gustavs hov eller från Fredrik. I så fall en penningtransaktion, och naturligtvis skall hon dragas in i ledsamheterna, från vilket håll

* Dessa verser lära enl. C. Forsstrand förvaras i arkivet å Eriksberg.vinden än blåser. Gäller det Gustav, får hon tala, tala till dess hon storknar; gäller det Fredrik, måste hon försträcka pengar, pantsätta juveler eller skriva på reverser.

Blodet blir hett och oroligt inom henne. Hon känner lust att frigöra sig från alla dessa plikter, som begäras av henne, därför att hon är dotter och syster — alltid dotter och syster. Häftigt reser hon sig upp, och mot sin vilja skriker hon i desperation till fröken Sinclair:

»Vad står du där och blänger för? Du har de dummaste koögon jag någonsin sett.»

Egentligen har hon också lust att ge den oskyldiga fröken en örfil. Det kliar i fingertopparna, men hon rusar i stället på dörren, slänger en kappa över sig och springer bar-huvad ned i stallet till sin favorithäst. Med kinden mot hans skinande blanka bringa står hon och låter munnen löpa, först i harm och bitterhet, men så småningom allt mildare och ångerfullare.

»Jag var stygg och häftig, Trésor, nu få vi be om förlåtelse, det blir ingen annan råd. Och Sinclair får ha det lilla turkossmycket. Mon Dieu, vad min vivacité är för en dryg utgiftspost!» Hon säger det dock leende och med en skälm i ögonen, ty nu är hon god och glad igen.EN FÖRSTA NOVEMBER 1778 är gråmulen och kall. Och herr De la Grange, kungens page, som redan före åtta på morgonen skyndar från Stockholms slott till Fredrikshof, känner kylan bita igenom de tunna silkesstrumporna, hur raskt han än ilar framåt med det angelägna brevet från kungen till änkedrottningen.

Det förnäma Stockholm gnuggar väl som bäst sömnen och den glada överraskningen ur ögonen, samt kommer på fötter något tidigare än vanligt med anledning av de 1,024 kanonskotten, vilka väckt herrskaperna med sitt dunder. Om de varit så pass morgonkrya, att de kunna räkna dem, hade de naturligtvis strax av hjärtat tackat Gud och hennes majestät, vilka skänkt landet en prins. Eljest visste de ännu endast, att ett kungabarn kommit till världen.Men borgare och hantverkare hade räknat vartenda skott, det märktes granneligen på de redan folkuppfyllda gatorna, på den livliga trafiken i krogdörrarna och på de höga leveropen:

»Gud bevare kronprinsen!»

Utåt Fredrikshof är det dock tyst och lugnt. Vakten patrullerar håglöst fram och åter. En kock och ett par lakejer tvista om en äggkorg, vars innehåll ligger krossat på marken. Alla tre äro högljudda och oförskämda, och det urartar nog till slagsmål om en stund. I skydd av skyllerkuren står en skomakarpojke och avvaktar denna uppbyggliga lösning av konflikten.

Inne i det lilla vita slottet voro flera vakna än man kunnat vänta. Hennes majestät hade redan, när det första skottet dånade från kastellet, befallt sin kammarfru att begynna hennes toalett. Hon yttrade icke ett ord varken under koafferingen eller påklädningen, men visade i alla sina rörelser en nervös otålighet vid minsta fumlighet eller dröjsmål. På en knapp halvtimme var hon färdig och gick genast med hastiga steg ut i sitt skrivrum. Hon tog icke plats utan vandrade fram och åter.

En liten stund senare tittade prinsessans ansikte fram i den försiktigt öppnade dörren. Hon var rufsig och oklädd. Tydligen hade hon kastat på sig några klädespersedlar istörsta hast och icke ägnat en tanke åt frisyren.

Lovisa Ulrika vinkar avvärjande.

»Du är för tidigt uppe, mitt barn.»

»Men ni själv, min älskade mor...»

En befallande åtbörd hejdar henne.

»Jag önskar vara allena.»

Prinsessan känner alltför väl detta granithårda tonfall, denna stela, torra blick. Hon vågar ej göra någon invändning, ej bedja att få stanna. Långsamt glider hon ut.

»Albertina!»

Åter flyger dörren upp och slarvig, linje-mjuk, krokig och förväntansfullt skelande står prinsessan på tröskeln.

»Min goda, dyra mor!»

»Jag ville blott säga dig, att jag ingalundg är glatt upprörd. Det är andra känslor, som behärska mig. Dock är jag fullkomligt lugn. — Gå nu!»

Prinsessan tvekar. Hon törs icke säga ut de ord, som snudda vid tungan:

»Min mor, tro, att prinsen är eder sonson och dela hela landets glädje!» Darrande dröjer hon med handen på låset.

»Hyser icke heller du respekt för din mors vilja, barn?»

Dörren slutes genast. Hennes majestät är ensam och återtar sin rastlösa burgång... fram och tillbaka.

9 — Den glada prinsessan.Men icke länge. — Det knackar ivrigt på dörren. Man bidar knappt det sträva »herein», man har brått, ty »man» är en av kung Gustavs favoritpager, som känner sitt värde till och med inför den gamla »puderhäxan», vilken eljest är mångens skräck.

Brevet avlämnat, är dock pagen ånyo blixtsnabbt ute i förgemaket. Han vet knappast, hur han kommit dit. Var det änkedrottningens blick, som fått honom att retirera så brådstörtat, och som gjort hans rygg så otroligt mjuk? Han kan icke förklara sammanhanget, skyndar endast utför trapporna och tycker hela tiden, att ett par bottenlöst djupa ögon förfölja honom. De voro icke så stränga, icke så ilskna, som han väntat; det fanns i dem ett uttryck, som hans ungdom icke förmådde fatta. En järnblandad ångest, som ej fick lösgöra sig, men också ett ömkande hån, en blödande misstro.

De smutsiga, vita silkesstrumporna trumma framåt gatan i det raskaste tempo och slutligen känner den unge kavaljeren sig nog fattad att kunna gnola en Bellmlajniad.

Lovisa Ulrika läser stående sonens brev. Vänstra handen stöder hon så hårt mot bordskanten, att naglarna blåna:

»Min älskade gemål har i detta ögonblick blivit förlöst och har skänkt mig en son. Jagskyndar att därom underrätta eders maj:t. Denna tilldragelse, som rågar mina önskningar, skulle ej vara blandad med bitterhet, om jag ej alltför mycket kände, att just detta barn, så efterlängtat av mig och mitt folk, har berövat mig min moder och att hans födelse är upphovet till mitt livs olycka. Jag känner, att all min filosofi är otillräcklig att uppehålla mig mot dessa föreställningar. Lycklig som konung, lycklig genom allt, som timat under min regeringstid, har det dock varit mig förbehållet att pröva på bekymmer, för vilka den ringaste av mina undersåtar är fritagen. Jag inser mer än väl, att dessa tankar ingalunda äro på sin plats, och att jag borde utplåna dem, men jag har ej ansett mig böra dröja längre med att underrätta eders maj:t om faiitt barns födelse, på det att eders maj :t ej därom först må få kännedom genom ryktet. Jag har den äran att med djupaste vördnad vara

eders maj:ts väl affectionerade G.»*

En minut, kanske två står Lovisa Ulrika orörlig med papperet utbrett i handen. De rörliga ansiktsdragen återspegla lydigt hennes tankar, dessa oroliga, stormigt mörka och upprörda tankar, som aldrig tyckas få trygg hamn.

* H. E. Ch. Dagbok.»Nej», utbrister hon plötsligt. »Nej, ingen feghet. Må ett helt folk falla till min herr sons fötter, beundrande och hyllande. Din mor gör det icke, Gustav!»

Svaret på denna schackdragsskrivelse skall genast avgå: »Gardez la reine! Sire.»

Hon sätter sig så hårt ned på den förgyllda stolen, att dess spindelben knaka. Och handen griper med en brysk rörelse om fjädern, så glider den över papperet med beslut-sam kraft. Först, när underskriften står där, får handen vila. Hon strör frikostigt guldsand över papperet och läser samtidigt:

»Min herr son.

Jag är moder, och denna heliga egenskap kan ej utplånas ur mitt hjärta. Den skall alltid komma mig att taga en uppriktig del i ers maj:ts lycka. Jag hoppas av tiden, att det täckelse, som skymmer edra ögon, skall sönderslitas. Det är då, som I skolen göra mig rättvisa och ångra den hårdhet, varmed I haven behandlat en moder, vilken aldrig skall upphöra att vara

eder väl affectionerade moder.

L. U.»*

Brevet är avsänt till slottet, men hennes majestät änkedrottningen känner sig icke väl " • H. E. Ch. Dagbok.till mods, tycker icke längre, att det måst skrivas. En skiftande mildare stämning fångar henne, sedan hon ännu en

gång genomläst Gustavs brev. Det finns dock ord däri, som värma henne. Hade hon ej kunnat gå honom till mötes på annat sätt? Brev — varför brev med dess sällsamt torftiga oförmåga att avspegla ett inres stolta och likväl ömma trängtan? Varför hade hon icke lämnat Gustavs skrivelse obesvarad och i stället strax satt sig i vagnen? Den nyfödde kom henne icke vid. Men sonen ville hon sluta i sin famn, denne son, som aldrig levde helt annat än i fantasiens omätliga rike, och som lät sig bedragas av verkligheten, medan han på scenen framtrollade sanningshjältar. —

Det vore dock inte brott att i denna stund dela hans glädje, se in i dessa ögon, som kunde stråla av snilleeld, lyssna till försonande klingande ord! Hon ser allt tydligare scenen för sig: Gustav sonligt tacksam

och rörd över ätt — ja enfin! — Över att hon vill ge den rollen, och hon själv än en gång njutande sällheten av att i sina barns krets vara den goda, överseende modern.

Lovisa Ulrikas bitande isarkasm tränger sig fram också när hön, för ,sin egen skull, längtar att få visa godhet. Men efter ett längre samspråk med dottern, som entusiastiskt omfattar moderns plan att begiva sig till slottet, blirhon allt vekare, allt starkare uppfylld av försonlighet.

Hon låter omsorgsfullt kläda sig. Albertina är närvarande och väljer smycken till mo-derds isvarta sammetsdräkt.; Tveksam står hon med ett litet juvelkörs i handen:

»Tycker icke min älskade mor, att det vore en passande gåva åt den lille sonsonen?»

Lovisa Ulrika skakar energiskt på huvudet.

»Du må taga dig i akt, Albertina, icke strax tro, att jag blir flat och efterlåten mot..»

Albertina djärves avbryta, ty hovmästarinnan fäster colliern kring drottningens hals. Hon låter (orden bli en hämmande dammlucka:

»Å, min mor, Arad ni är intagande i den koaffyren, slottets ädlaste dam. Gustav kommer att bli hänryckt.»

Lovisa Ulrika ler smickrad. Dotterns beundran är uppriktig. Och hennes klokhet icke föraktlig. I denna stund hade hon icke velat uttala det ord, som frestade hennes läppar. Gott, att Albertina höll det tillbaka. Kort säger hon:

»Behåll du juvelkorset, barn, som ett minne äv — av denna dag. Jag skall låta beställa en ring åt prinsen — dyrbarare än korset.»

Äntligen är hennes majestät färdig i full paryr. Hon sätter sig upp i vagnen. Lakejen stänger bugande igen dörren. Löparen ge:r sin häst tyglarna. Livkusken samlar töm-marna. Vakten håller sig beredd att skyld-ra gevär, och som för att ytterligare höja effekten strålar solen fram och sänder ett knippe strålar in på besök i vagnen, där det ljusblå sidenet tar emot dem som en lekfullt reflekterande vattenyta.

Blott några famnar ifrån Fredrikshof hejdas vagnen av Jett kungligt ekipage. Ur detta stiger en elegant hovman i den mest välborstade rock, den vitaste spetsfichy och de blankaste skospännen.

Han öppnar dörren till änkedrottningens vagn. Bugar djupt och underdånigt. Det är hennes egen överstemarskalk, greve Schwerin. Han kommer direkt från slottet. Och han anhåller som ett särdeles stort gunstbevis, att hennes majestät i nåder täcktes tillstädja honom frambära en order från kungen. Han hade fått veta, att hon ämnade besöka slottet, men tiden vore icke just väl vald. Han lägger orden prydligt och ödmjukt intill varandra, och dock förmår han icke dölja att kungen befallt hennes majestät förhålla sig lugn på Fredsrikshov. Folket är uppbragt på henne för hennes brev till kungen och för hennes hållning mot drottningen. Man kan befara ett upplopp, ty känslorna äro denna dag i en särdeles svallning.

Greven slutar med att framvisa en order, vilken allt för tydligt bekräftar hans ord.

' Lovisa Ulrika har intet val. Hon biteri spetsnäsduken för att återhålla tårarna, men de bryta trots allt fram i en skakande snyft-ning. En så skymfande förolämpning hade hon än aldrig blivit utsal/t för. Nekad att besöka sin

son!

»Befall kusken vända om», säger hon, och tänderna hacka mot varandra, medan en underlig, hopplös förtvivlan genomisar henne.

Schwerin sätter sig mitt emot henne i vagnen. Hon begär att få fullt besked om sitt »brott». Blicken flammar i kvalfull ångest. Icke med en enda fråga avbryter hon överstemarskalken och — hon får fullt besked.

Schwerin är visserligen en fulländad hovman, men hans karaktär är fast, uppriktig och hederlig. Och så länge har han varit i hennes tjänst, att han blivit stålsatt mot fruktan för hennes vredesutbrott. Orädd har han vågat säga sin mening, om han också vetat välja smidiga eller åtminstone ej allt för misshagliga uttryck.

Också uppvaktningen har snappat upp det passerade. Och i en tät klunga har drottningens hov samlat sig omkring det bud, vilket skickats till slottet med drottningens brev.

Den unge hovjunkaren berättar livligt med stora gester och otaliga grimaser:

»Hans majestät gick in i ett enskilt rum för att bryta det olycksaliga brevet. Fru hertiginnan och deras nåder hertigarna väntadei slora gemaket. Vi småkryp höllo oss så långt i bakgrunden, att man måste säga det en dörrspringa var vår enda hållpunkt.

Så störtar kungen in — likblek, hemsk att skåda, ty de fasliga bobborna* djärvdes neka att attrahera den övriga coulören. Men aldrig har jag sett hans ögon så förfärliga och så — briljanta. Han ropade högt: »Hon har förgiftat den skönaste dagen i mitt liv!» Sä lämnade han brevet åt hertig Karl. Denne var strax färdig att dåna. Prins Fredrik ryckte brevet ur en vanmäktig hand, läste och föll, som alltid vid tragiska moment, • i konvulsio-ner. Han störtade sig med en sådan iver i kungens ar!mar, att vår allemådigste herre förlorade balansen, och båda bröderna lågo pladask på golvet. Det var en alltför ömklig syn. Hans majestät blev upphjälpt, och lugnet återställdes någorlunda. Men jag ryser, när jag tänker på, hur snabbt onda rykten spridas.» Han sänker rösten och tillägger viskande: »Det är gräsliga hotelser, som folket för i munnen mot hennes majestät änkedrottningen. Redan uppe på slottet hörde jag, alt man unnade henne ett dolkstygn, men utanför Storkyrkan larmade en folkhop: 'Det bästa, som kunde ske, vore alt man slog in skallen på den elaka käringen på Fredriks-hov.'»

* Gustav III var mycket finnig.Hovet ryser. Detta är förfärligt. Det är en ny stark och hård sinnenas vind, som blåser över landet. Hans majestät kungen har den präktigaste medvind. Honom älskar man, liksom man väl skall älska den lille sonen, men den gamla, som aldrig fått en åtrådd makt 5 sina alltför [starka händer, hon får idock lida mycket och tåla mycket. Hon förtjänar det, tänker några. Men de mildare tycka, att det är synd om henne. Hon kan icke vara den bortkastade docka man vill göra henne till. —

Förhoppningar tända, förhoppningar krossade. Ett hjärta i brand, en lyckodröm i aska — allt inom loppet av ett par timmar. Mekaniskt glider Lovisa Ulrikas blick över pendylen. Pendelns stillsamt jämna takt har en omutlig ro. Visarna peka med smala, hårda fingrar på siffrorna. I dag som i går! För detta ting med sin av människor konstruerade själ finns det varken fröjd eller lidande, endast minuter och timmar: tid, tid — och detta är det värsta av allt, det är pliktbudet.

Pendylen slår tio. Långt bortifrån tycker Lovisa Ulrika att de djupa slagen komma, och ändå sätta de hela hennes inre i rörelse. De ropa henne till sig. De kräva något för den kommande dagen — de befalla över henne...

Hon sitter ånyo vid skrivbordet. Ånyofattar hon fjädern i en hård och ovillig hand. Den raspar över papperet, men två gånger får hon riva sönder början, innan den formar sig tillbörligt överslätande.

I den oändligt långa soffan sitter Albertina stum och vit under det svarta spetsdoket. Hon är fullt klädd för den beskickning modern anförtrott henne, nämligen ett nytt brevs överlämnande åt bror Gustav. De små händerna plocka ängsligt på pälsbrämet. De förmå ej hålla sig stilla, men varje hennes rörelse är ljudlös, ty hon vågar ej störa chére mére. Pennans raspande skär genom hennes huvud. Tinningarna bulta och sinnesrörelsen är som värk i bröstet. Herre Gud, hon kan inte styra detta till rätta! Och ändå — ännu mindre kan hon avstå från ett försök att medla. Orden vakna ipom henne, de bedjande innerliga. Hon har dem alla till reds. Hon vet, att det skall beskäras

dem skarpa stötar av Gustavs tunga, men det finns också en möjlighet, att hans mildhet, hans ädelmod tar överhand. Hon ser moderns sänkta huvud, ännu med plymer och bjäfs, sådan som hon klätt sig till besöket på slottet. Munnen är hårt sluten i en trött, kall linje. Ingen gång ser hon upp. Pennan går en tung, förödmjukande pilgrimsgång.

»Min herr son», skriver drottningen, »i den oro, varuti min överstemarskalk vid sinankomst försatt mig genom de meddelanden han medförde från eders maj:t känner jag mig ur stånd att i detta ögonblick för eders maj :t avslöja min själs tankar. Det täckelse, varom jag i mitt brev i morse talade, hade på intet sätt avseende på drottningens person. Jag tänkte därvid endast på det olyckliga intryck, som I haven fattat rörande mig. Jag besvär eders maj:t att ej giva detta ord någon annan ultydning, och min enda önskan är att kunna få så gott jag kan försäkra eder om de ömma känslar, med vilka jag förbliver

min herr sons

eder väl affektionerade mor L. U.»*

»Jag har skrivit. Är du redo, Albertina?»

Lovisa Ulrika vänder ett uppsvällt, röd-brusigt ansikte mot dottern. Ögonen stå ännu fulla av tårar. Rösten är hes av bekläm-ning.

»Ja, min älskade mor!»

Prinsessan skyndar fram i detta ögonblick glömsk av allt annat än att den dyrkade modern lider. All barnahjärtats innerlighet väc-kes till liv, när hon hör den starka, fasta rösten bruten av sorg. Hon tvingar fram ett ljust leende på de skälvande läpparna och säger med ett glättigt tonfall:

Historiskt.»Chére mere skall snart återfå sin lilla duva med ett friskt olivblad.»

Hon kysser drottningens kalla händer, stryker smekande över dem och ler igen med en hel värld av kärlek i de blå ögonen.

Men — hon har dock ej mod att begiva sig direkt till kungen. Den goda Charlotte måste bistå.

Hertiginnan sitter just vid toaletten, men med pudervippan i ena handen och en tub läpprött i den andra reser hon sig och omfamnar Albertina så häftigt, att pudret slår en vit sky omkring dem.

Naturligtvis vill hon hjälpa sin älskade syster, men hélås — en beklagande, ömsint axelryckning — hon hyser föga hopp om att kunna blidka hans majestät nu. Det blir bäst, att Albertina går i förväg med sina bröder. Chére sæur tör inse, att nattröja och stubb äro för oansenliga plagg vid en kunglig uppvaktning! Hon skall komma efter.

En öm kyss på vardera kinden, en vinkande liten hand, och Albertina skiljs för en stund från hertiginnan.

Kungen är inne i sitt kabinett. Han låter tillsäga henne att komma in, men ensam.

I början raljerar han med henne, behandlar henne som en liten toka, skämtar över hennes »yppiga behag» och säger henne små pepprade och saltade artigheter. Men hanklappar henne också vänligt på kinden och stryker henne över håret.

I klänningsfickan, prasslar brevet. Hennes hjärta dunkar av ångest. Får han det i sina händer, skall han med ens förvandlas. Eller nej, kanske är han trots allt försonligt stämd på denna välsignade lyckodag.

»Gustav, käre broder, ers majestät! I er lilla sons namn ber jag er vara god och mild — också mot henne, som med tårar vänt om — tillbakastött, när hon ville sluta er i sin famn. Vår mor, Sire, lider i dag av er hårdhet mer iän ni anar. Det här brevet skall visa eder hennes sårade och dock så moderligt trofasta hjärta.»

Hon räcker honom brevet, men han vägrar att taga det. Den gode brodern har försvunnit. Otillgängligt hård står en djupt skymfad man framför henne, en, som icke känner miskund, icke nåd, en härskare, som kunde och skulle straffa den, vilken kränkt hans ära.

»Läs brevet,- ers majestät, det skall beveka er», viskar Albertina ångestfullt, ty i denna stund tror hon icke på någon förlikning. »Jag besvär er, Sire, läs vår mors brev.»

Kungen rycker på skuldrorna, ögnar flyktigt igenom de rader, vilkas nedskrivande kostat oändlig möda, och sätter sig sedan vårdslöst i karmstolen. Pannan rynkad, ögonbrynen sammandragna.»Enfin», säger han otåligt, »är det mera ni önskar, eljest ville jag helst ha en fredlig stund.»

I detsamma trädde hertiginnan Hedvig Elisabeth Charlotta in utan att ha låtit anmäla sig. Hennes fraicha, käcka ungdom avstack skarpt mot de båda syskonens i förtid vissnade utseende. Över hennes alltför höga, vita panna var det ljusbruna håret graciöst nedkammat. De stora, friska tänderna lyste fram vid varje rörelse av den livliga munnen.

De två innevarande vände sig genast emot henne, och prinsessan utbrast storgråtande:

»Min älskade syster, för himlens skull hjälp mig att övertala kungen?»

Innan Charlotte hann svara, reste Gustav sig och sade strängt:

»Kommer ni också hit för att plåga mig. Jag trodde mig ha anledning hoppas, att ni åtminstone skulle låta mig vara i fred av tacksamhet för all den vänskap jag städse visat er. Jag besvär er att icke tala med mig om denna sak.»

Den lilla Charlotte, blott nittonårig, men redan invigd och av alla betrodd i det kungliga husets mångahanda 'familjetvister, ser med sin klara, vackra blick upp på kungen.

»Sire», genmäler hon, »jag skall aldrig göra mig förtjänt av några förebråelser från er sida för bristande tacksamhet, ty sådan kommer jag alltid att hysa för all den godhet, var-med ni överhopat mig. Jag har endast ansett det som min plikt att tillmötesgå prinsessans önskan att följa henne.» Hon tillägger med en av sina vanliga, ofrivilliga grimaser, vänd till Albertina: »För övrigt är det mig

omöjligt att kunna uträtta något för änkedrottningen, och som jag ej är bunden av några löften, vill jag varken tala för eller emot.»

Albertina känner sig plötsligt övergiven av alla, bedragen på sitt sista fattiga hopp, och i vild sorg och harm skriker hon:

»Ni är inte människor, ni är grymma odjur. Ni har inga känslor, inget hjärta i bröstet. Om jag kunde offra intill min sista bloddroppe för min älskade mor, skulle jag med glädje göra det, och ni — ni — bödlar, hatfulla bödlar är ni.»

Orden dränkas slutligen i konvulsivisk gråt. Hennes flämtande andedräkt hackar sönder .meningarna. Hön fäktar Ined armarna, stampar, irrar omkring i rummet för att med ens stanna framför Gustav, kasta sig på knä och Ined händerna sträckta som till bön anropa honom om barmhärtighet.

Kungen bibehåller sin kyliga slutenhet, och det är först, när Albertina ånyo rest sig och börjat skrika och gråta, beskärma sig och anklaga, Kan med en majestätisk rörelse befaller henne att tiga.

»Ni tar livet av mig, min syster.»

Han tömmer ett glas vatten, fyller ett an-nat och bjuder Albertina, men hon slår det häftigt ur hans hand. Hennes ansikte är blå-blekt, och det förefaller som skulle hon svimma. Men hastigt fattar hon sig, och nu ber hon igen med den ömmaste, sorgsnaste stämma:

»Låt mig få ett par goda rader med hem till vår mor.»

Kungen gör en tvärt avvärjande gest och vänder systern ryggen.

Nu kan den unga hertiginnan ej låta bli att ingripa. Med sin impulsiva röst yttrar hon:

»Jag ber er, Sire, försök att lugna er något. Ni är förfärligt upprörd.»

Kungen:

»Hur kan ni tänka eder, att det skall vara mig möjligt att bli lugn, så länge min syster är här?»

Hertiginnan:

»Om ni blott vill besluta, er för att skriva ett par ord, kommer hon att genast gå- sin väg, men på andra villkor rör hon sig säkerligen icke ur fläcken. Under det att ni skriver, skall jag taga prinsessan med mig ut i andra rummet för att lämna er ostörd.»

Hon lägger smekande armen om prinsessan. Hon ser med varm, frimodig tillförsikt på hans majestät, och det lyckas henne att böja och svalka de stridiga, heta vasalynne-na. Kungen lovar att skriva. Prinsessan 10 — Den glada prinsessan.följer lydigt sin svågerska ut i angränsande rum.

Där sitter hon alldeles tyst, förbi av själslig och kroppslig trötthet, men när kungen lämnar henne brevet, kan hon ej återhålla ett häftigt utbrott av de alltjämt svallande känslorna. Som i feber, och darrande i alla lemmar börjar hon ånyo slunga ut förebråelser och hot.

Gustav ignorerar henne och yttrar, vänd till hertiginnan:

»Jag märker alltför tydligt, att detta ej slutar, förrän änkedrottningen också åstadkommit en brytning mellan mig och min syster, men om hon ej vill förhålla sig lugn, kommer jag att stänga in henne på Gripsholms slott, ty så uppretad som jag blivit, är jag i sanning ej längre herre över mig själv.»*

Lovisa (Ulrika avvaktade i rolös ångest dotterns återkomst, och när vagnen höll vid • trappan, hastade hon ända ned för att taga emot — ej Albertina, men budet från sonen.

»Brev?» sporde hon.

Albertina lämnade det skyndsamt. Hon hade inga tröstande ord, ingen hälsning. Men hon försökte le mot modern, ett stackars frost-bränt leende.

• Detta samtal är delvis ordagrant återgivet efter brev i H. E. Ch. Dagbok.Drottningen märker icke, hur dödstrött prinsessan är, har icke ett enda ord till tack. Häftigt spörjer hon:

»Såg du den nyfödde?»

»Nej, min mor.»

»Sades det dig vem han liknar?»

»Nej, jag tror — jag tyckte mig höra, att hans panna liknar faderns.»

»Hm», änkedrottningen mumlar otydligt ett par ord, som kommer rodnaden att klarröd skölja över Albertinas kinder. Skall då aldrig denna olycksaliga misstanke kunnat förjagas? Själv vill hon så innerligt gärna taga brorsonen i sina armar, leka och jollra med honom, när han blir så stor, att han kan fatta. Hon kan ej låta bli att glädja sig åt små knubbiga händers grepp, åt små näpet sprattlande fötter.

»Min goda mor, jag ber att få draga mig tillbaka och vila en stund!»

»Gärna, ma petite.»

Lovisa Ulrika kramar hårt om brevet med båda sina fasta, vita händer. I sitt kabinett sätter hon sig — framme vid fönstret, ty det börjar redan skymma på inne i rummet. Novemberdagen är kort, och molnen ha åter skymt undan solen. Hennes majestät lutar huvudet mot den höga, snidade stolskarmen och läser långsamt, som letande sig fram på en mörk, obanad stig:»Man uttyder aldrig orden i den mening, som man ej tror. Jag har ej heller uppfattat eders maj:ts i den mening, som man velat framställa för eder. Jag har trott, att denna tanke, lika brottslig emot statens som emot min familjs säkerhet, vore fullkomligt utplånad eller åtminstone dold i edert innersta, men att här fortfarande hänsyftades på min bror, hertigen av Södermanland, vilket jag känner lika smärtsamt som om det vore riktat mot mig själv. Det är i denna mening, som jag uppfattat edert brev, madame. Jag har ej heller kunnat

undgå att lägga märke till den ringa ömheten emot mig. Detta har icke överraskat mig, men det har smärtat mig. I haven redan länge vant mig vid denna olycka, men jag bekänner, att jag blivit häpen och djupt gripen av den ringa ömhet och glädje I betygen mig med anledning av tillökningen i eder familj och för ett barns födelse, som un-danrödjer farhågan att se densamma utslocknad. Jag hade hoppats att vid åsynen av en farmoders glädje ur mitt hjärta kunna få utplåna det, som sårat detsamma, men jag har endast funnit den alldagliga lyckönskan, som krönta huvuden vid sådana tillfällen rikta till varandra. Jag borde åtminstone kunna tro, att I skullen taga del i den allmänna glädjen över denna tilldragelse, den lyckligaste för ett rike, vars drottning I varit och av vilket I åtnjuten edert underhåll. Dessa tan-kar hava uppväckt de gamla misstankarna i mitt hjärta, men jag har där velat innesluta dem. Om även det häftiga och plötsliga intryck, som läsningen av edert brev gjorde på min bror Fredrik, rättfärdigar hans hjärtelag i mina ögon, så rättfärdigar detta hastigt påkomna uppträde likväl ej eder själv. Det är detta uppträde, som givit mig anledning frukta eder ankomst. Jag vet icke, vad herr von Schwerin kan hava sagt eder, jag vet icke, vad jag sagt honom själv, jag var för upprörd för att kunna minnas det. Vad jag vet, är, att jag befarade ett nytt uppträde, som jag ej hade styrka nog att uthärda. Jag har dock ej fått mig detta besparat, min syster har förskaffat mig det i edert ställe. I haven förgiftat den skönaste dagen i mitt liv, njuten av eder hämnd, men i Guds namn utsätten eder icke för allmänhetens. Stanna hemma och blottställen mig icke för att få se min moder förolämpad av mitt folk för den kärleks skull det hyser för mig.

Eder tillgivne son.

G.»*

• H. E. Ch. Dagbok.OFIA MAGDALENA får en ganska lång tid efter prinsens födelse ligga till sängs, och kungen måste giva sig till tåls med några teaterföreställningar, ehuru han brinner av iver att få förverkliga planerna till fortgående festligheter, vilka skola celebrera kronprinsens födelse.

Julaftonen och de två obligatoriska helgdagarna |äro redan över, när hennes majestät i stor procession begiver sig till Storkyrkan, där Te Deum avsjunges. Efter denna ansträngning lämnas hon i fred till följande dag, då kungen sätter sin vackra, av diamanter skimrande och blixtrande droltningdocka i ordenssalen, där hon skali giva cour och mottaga lyckönskningar av ständerna, kollegierna, hovet och armén.

Det vimlar av herrar och damer i den nya galadräkten, vilken skånske Hamilton oförsyntbeskriver för franska sändebudet, medan de båda armbåga sig fram i trängseln.

»Voilå, monsieur, la genie suédoise! Vi ha på hög befallning ifört oss oskuldens färg, ornerad med kärlekens. Monsieur behagar uppfatta symbolen för svenskmannakvalifika-tioner! Våra pantalonger likna rynkade stärk -kjolar med pynt av röda rosor. Vi ha en kort väst — alltför kort — en bred rödflammande gördel, som skämmer bort magen, en kort jacka, en liten kappa, som skämmer bort ryggen, catogan, som skämmer bort kappan, en rund hatt, på vilken strutsen alltför frikostigt fått offra sitt — bakvända fikonlöv.»

Sändebudet ler och komplimenterar le comte för hans gnistrande esprit. Så frågar han försiktigt, om det är sant, att änkedrottningen i förtvivlan över sonens kallsinnighet velat taga sitt liv.

»Det tror jag knappt», svarar Hamilton, ehuru han vet, att ryktet har rätt, »då skulle hon förmodligen först skrivit avskedsbrev till beskickningarna. Hon har ju varit så angelägen om att hålla de utländska hoven å jour med familjetrasslet.* Att det varit litet klent med sömn och aptit, torde däremot kunna bevisas, men — det lär ju höra ett gott sam-

* Lovisa Ulrika lät kopiera Gustav III:s och sina egna brev av den I nov. 1778 för att tillställas Tyskland, Frankrikes och Danmarks regeringar.vete till en |orubbad ordning av kroppens funktioner.»

»Herr greven menar...?»

»Ingenting att notera, mon cher! På sin höjd menar jag, att man bör frukta Gud och ära konungen. Se så, nu ha vi hunnit så långt, att vi se Munekens nya ordnar, då äro vi inte långt från hennes majestäts höga person. Muneken är i stor grace. Han här haft nöjet mottaga en ring till 5,000 riksdalers värde och ett ännu kostbarare ur, från vars

botten hennes .majestäts sköna ansikte strålar emot honom. »

Bland damerna hälsas främst och mest beundrande de tre gracenia: den skälmska, alltid flickaktigt muntra Ulla Fersen, som låter kurtisera sig av alla, och som så litet som möjligt låtsar om, att hennes svindlande lycka med Höpken för länge sedan lidit skeppsbrott.

Ullas syster, hela hovets favorit, Augusta Löwenhjelm, är inte så vacker, men förtjusande, där hon svävar fram i sin vita robe med eldröd garnering och med hovärmarnas mjuka bubblor och det fladdrande skärpet.

Den tredje av gracerna är Lovisa Meyer-felt. Hon har i många år hört hovet till utan att den icke alltid rena luften skämt hennes skönhet och behag.

Bredvid kungens ärliga, trofasta väninna, grevinnan Ribbing, skrider Claes Julius Ekeblad fram, missnöjd, alltför allvarlig mitt iglädjen. Sin högt älskade Brita har han därhemma på Stohla, och av den forne rikskur-tisören har blivit en stadgad äkta man, som fördömer de nya sederna. Medan han jämkar det obekväma écharpet tillrätta, yttrar han ogillande som fortsättning på ett samtal:

»Slöseriet växer. Prakten och lyxen i kläder och vivre ökas vart år, och ändå ha många så ont om mynt, att pungen våndas oförmögen, när kammarpigan skall ha sin lön. Koketteriet och lättsinnet göra kvinnorna fala. Pardon, madame, men det måste tillstås av oss kloka, att gränslinjen mellan kärlek och drift allenast är en säll hågkomst från oskulds-landet.»

Grevinnan Ribbing har en älskvärd fras till hands. Hon ser sig omkring efter prinsessan, men förgäves. Hon lämnar ej modern, och denna är befalld att stanna på Fred-rikshov. Den dumme prins Fredrik hade ju i sin beskedlighet framfört en hälsning från änkedrottningen till kungen, som om möjligt förvärrat förhållandet. Han hade sagt, att hennes majestät förbjöd kungen att göra henne ett besök, om han ej först bett om tillgift för sitt förolämpande uppförande. Kungen hälsade tillbaka att tanken på ett besök hos änkedrottningen var honom främmande och till och med förhatlig.

Stackars lilla prinsessa, tänker grevinnan medlidsamt, hon är som en dörrmatta, påvilken hennes familj avtorkar den värsta smutsen, när dess medlemmar uppvakta varandra genom ombud eller personligen.

Couren går sin gång, dödande tråkig, trots den glada anledningen, varom alla förtjusta tala.

På aftonen visa sig de kungliga publikt. De bevista nämligen teatern och åhöra först Kellgrens lysande prolog till kronprinsens förhärligande och sedan Glucks opera Ip h i g e-nie uti Aulis; men ännu en tredje dag skola festligheterna fortsätta.

På Norrmalmstorg* har borgerskapet för att fägna konungen låtit uppföra en danspavil-jong, utsirad med allehanda allegoriska figurer, emblem och deviser, vilkas effekt skall förhöjas av den magnifika illuminationen, som skall stråla över huvudstaden.

Jublande förväntan fyllde stockholmarna. Alla unga skulle dansa på Norrmalmstorg, alla äldre skulle se till att få något med. när lyckans gudinna kom åkande i sin char. Man visste, att denna hulda fe skulle utdela silvermedaljer av en riksdalers värde med kungens bröstbild och däromkring Gustav III Sv. G. o. W. konung. På frånsidan var minnespenningen prydd med en vase med underskrift : Fortplantad 1778. Den pompösa

* Nu Gustav Adolfs torg.omskriften lydde: »Gläder än ett tidevarv.»

Grant skulle det bli. Kungen ämnade ej spara denna dag, när det gällde att fröjda huvudstaden av hjärtans lust. Folk hade sina kunskapare däruppe på hovet bland den vimlande mängden av betjäning, och man lärde sig också en smula mytologi för att till fullo kunna uppfatta hans majestäts sinnrika anordningar.

Att en char, fullastad med vintunnor och vinflaskor skulle befolkas av Backus jämte diverse små backanter, och att den skulle köra efter Lyckans gudinna, hade varit en underrättelse, som hälsats med stormande bifall. Vin fick man inte smaka var dag, och nu kunde den som var djärv och företagsam få sig ett halvt dussin fyllda buteljer. Då drack man väl gärna både en och två skålar för den nye vasaprinsen.

Bprgarmadamerna öch hantverkarhustrurna litade mera till Ceres. Hon var visserligen en (obekant storhet för de allra flesta, men det måtte vara ett hyggligt gudinnefruntimmer, ty hon skulle helt anständigt åka i en char, fylld med smörgåspaket. Gratis supé mitt på gatan, jo, jag tackar!

Kungens lov som nådig och folkkär monark sjöngs i höga toner. Drottningen kände inan intet om, men tog henne liberalt medin i hyllningen. Hon var ju närmaste upp* hovet till den stora fröjdeorgien.

Men nämnde någon änkedrottningen-far-modern, spottade man tre gånger och sade: »Tvi vale!» Hon skulle bara våga visa sig »den harpan», skulle hon allt få besked om var David köpte ölet.

Lovisa Ulrika har verkligen ämnat åka ut för att bese illuminationen. Sedan den dag hon var på väg till slottet och förmåddes vända om, har hon ej lämnat Fredriks-hovs område, och lika troget har (Sofia Albertina stannat där. Det har varit bedrövliga veckor; modern ständigt gråtande, dyster, omöjlig att förströ, alltid bitter och misstänksam.

Hovet rätt avfälligt och missnöjt. Sällan besök, inga fester. Åt den storartade illuminationen har också prinsessan glatt sig. Hon skall känna det som en lättnad att se människors förnöjda ansikten, höra muntra röster stimma, själv öka belåtenheten genom att: kasta ut småmynt, över Norrmalmstorg skola de åka, ända fram till slottet — hennes kära barndomshem, dår hon nu är främling. Hon skall se upp mot ljusen i de många fönstren och... Nej, nej, hon vill inte vara sentimental. Det är bättre att bara tänka på transparanger och girlander, på flygande fanor och klingande spel.

Begärligt lyssnar hon till alla berättelserom ståten och djärves till och med framföra ett och annat till modern, som visserligen låtsar likgiltighet, men som dock är idel öra.

Så kommer prins Fredrik och avstyrker åkturen. Han försöker finna skonsamma ord, men änkedrottningen märker, hur ängslig och upprörd han är.

»Jaså», säger hon, »mitt forna folk önskar fortfarande slita mig i stycken. Nå ja, det vore kanske bättre det skedde med ens än genom de marter mina närmaste bereda mig.»

Prinsen talar milt och försonligt, smeker och tröstar, men Lovisa Ulrikas panna förblir mulen och hennes blick är grubblande mörk. Så snart prinsens friska, unga röst förklingat, blir det plågsamt tyst därinne i drottningens lilla salong, där de åldriga roco-» comöblerna undra, att kvickhet och uppsluppna infall alldeles dött bort.---------

Inget ekipage beställes fram den 29 december, trots att det är ett härligt, friskt vinterväder, som bådar det allra bästa för festens agreabla och fägnesamma förlopp. Drottningen nämner intet vidare om sin avsikt att åka ut, tvärtom har hon lagt sig till sängs och nekar envist att äta eller ens intaga någon forfriskning.

Timme efter timme sitter Albertina så stilla det är henne möjligt inne i det tilltäppta rummet, där moderns astmatiska knähund snarkar, och där en klumpig, tysk pendyl ide-ligen harklar sig för att sedan vid hel- och halvtimmar hosta upp slagen ur sitt rosslande bröst.

Modern vill icke höra föreläsas, vill icke heller konversera, icke lyssna till en douce melodi på luta. Hon ligger med slutna ögon och slutna läppar. Händerna falla vaxgula och orörliga ned på täcket som två vissna blad, för tunga för vinden att lyfta.

Albertina byter om, tar än bok, än handarbete, och än sitter hon och stirrar rakt fram. Hon ser oavbrutet längtansfullt för sig den präktiga illuminationen, den lysande cor-tégen, de mångtusende jublande människorna. Till sist begynner blodet sticka i ådrorna, de små oroliga fotterna i pärltofflorna bränna. Hon står icke ut; hon måste ha luft.

På tå smyger hon fram till sängen.

»Sover min älskade mor?»

Intet svar, endast en blick från ett par allt för vakna ögon, och med en resignerad suck återvänder Albertina till sin förra plats.

En stund senare kommer prins Fredrik in, gråblek och uppskakad. Han hälsar ömt och vördnadsfullt på modern, kysser systern på båda kinder, men utbrister sedan som ur stånd att behärska sina intryck:

»Det har hänt något gräsligt, något fasansfullt.»

Han stryker sig över pannan med ep darrande hand.Drottningen sätter sig upp i sängen.

»Vad? — Rör det kungen?»

»Nej, Gud vare tack och lov. Men det är en terribel olycka, som skall försänka många stackars människor i sorg.»

Albertina ser spänt på brodern. Hon tycker, att hans yttrande väcker henne grymt ur en ljuvlig dröm om något sagolikt vackert. Hon ber dock med sin milda röst:

»Säg oss vad det är, cher frére! Allt är bättre än ovisshet.»

»Min goda mor och min syster ha väl hört talas om borgerskapets för tillfället uppförda charmanta träbyggnad på Norrmalms-torg, där folket skulle få dansa och regalera

sig?»

»Ja, ja», avbryter Albertina andfådd. Hon hade ju själv tyckt sig dansa därinne, en glad och bekymmerslös borgarflicka. »Vad har hänt? Har den fattat eld?»

»Nej, men en läktare har störtat ned och krossat hundratals människor. Det uppstod också en sådan panik, att många trampades ihjäl. Det vackra torget med alla sina transparanger har helt plötsligt förvandlats till ett hemskt slagfält med döda, sårade och jämrande om vartannat. Och tänk er, ciel de Dieu! Milt i all gräsligheten skrider cbaren med Lyckans gudinna fram. Åh! Jag trodde jag skulle mista sansen.»

Det blir alldeles tyst i rummet. Alber-tina står skräckslagen. Hon förmår endast tänka ett: Så många olyckliga, oförskyllt o-

lyckliga! Och alla hade de gått hemifrån med glädje i hjärtat.

Drottningen mumlar hest och så lågt, att orden väsas fram:

»Det barnet är märkt ända från födelsen. Försynen tar inga mutor.»• •

NTLIGEN skall något annat än nya trakasserier och ledsamheter avbryta den olidliga enformighet, vilken räckt hela året efter kronprinsens födelse. Kungen hade redan från september förlagt sitt hov till det i de flestas tycke ohyggliga och ledsamma Gripsholm. Änkedrottningen visade under hans frånvaro den kvarvarande Stockholmssocieteten den största uppmärksamhet. Varje vecka gav hon baler och supéer, men av hennes barn var endast Albertina närvarande. Hertigparet var på Gripsholm och prins Fredrik än där, än på Tullgarn hos den celesta mamsellen, som underbart länge höll detta flyktiga hjärta fånget.

De flesta féterna på Fredrikshov utgjordes av bals parés, där menuetten och kontradanser sleto upp skor och humör. Prinsessan dansade outtröttligt och konverserade med alla, 11 — Den glada prinsessan.men icke ens hon föreföll uppriktigt road. Hennes mors gäster skulle underhållas, och dock finge hon ej glömma, att hon var prinsessa. Kunde Gustavs hov kallas lätt och fritt i avseende på damernas uppförande mot sina respektive kavaljerer, höll änkedrottningen däremot strängt på det passande.

Dansen blev odrägligt stel, supéerna likaså. Hennes kunglig höghet måste alltid med attention anse ett riksråd, en äldre, meriterad hovman, en utländsk excellens. Och hon skötte villigt sina plikter, men det hände, att hon «åg fatiguerad ut redan när festen började.

Ett stycke in i januari återvände äntligen det kungliga hovet till Stockholm, hälsat med tillfredsställelse, särskilt av köpmännen, som haft mycket dåliga tider, medan hovet och dess långa, lysande svans av societetsmatadorer övergivit huvudstaden.

Albertina fruktade, att modern skulle avstänga henne från Gustav, men det blev tvärtom. Änkedrottningen

uppmanade henne att göra ett besök på slottet. Hon kände sin sjuklighet alltmera tilltaga, och hon begyn-te ängslas för prinsessans framtid. Albertina stod mycket ensam i världen, om ej bröderna togo Ihand jom henne. Och Gustavi var den man mest kunde lita till, ifall han ville bruka sin makt i god mening.

Lovisa Ulrika hade för egen del nästan upphört att önska någon försoning med sinaäldsta söner. Hon fann sig i brytningen, som i sorgen efter en död. Kärleken kunde icke återuppstå, och för vålnader ville hon ej offra ett iugn, som varit dyrköpt nog.

Så kom det sig, att Albertina inbjöds till baler i riddarsalen, dinéer i galleriet och spektakler i hans majestäts rum. De båda syskonen föreföllo båda hjärtligt nöjda att återses, och när prinsessan berättade, att modern var mycket klen, skickade hans majestät strax sin kammarherre, greve Stenbock, att fråga, hur hennes majestät mådde. Detta fortsattes dagligen under änkedrottningens il-labefinnande. Men ehuru kungens överkammarherre, greve Gyldenstolpe, diplomatiskt sökte åstadkomma ett personligt sammanträffande, blev därav intet. Drottningen svarade honom, att hon under hela sin levnad varit inblandad i så mycket buller, att hon nu på brädden av sin grav noga borde besinna sig, innan hon avstode från sina fördelar, som vore tranquilité, för att låta störa sig med ex-plikationer, vilka kunde bereda nya oroligheter.

Alltså förblev det vid väpnad fred, men prinsessan kände sig likväl betydligt lättare om hjärtat.

En afton, när hon satt vid ett litet intimt 1'hombrebord med kungen, hertiginnan — hertigen tillbringade alla lediga stunder hos den s. k. »nummerlotten», vilken lian fått vid Ku-pidos lotteri, Lotta eller Charlotte Slottsberg —, hennes majestäts statsfru, grevinnan Meyerfelt och1 kammarherren greve Stenbock, sade kungen skämtsamt, ty han var för ovanlighetens skull vid ett briljant lynne:

»Ma chére sæéur erinrar sig måhända det charmanta conterfejet av prins Peter Fredric av Holstein Gottorp. Det hitsändes på sin tid i giftermålsnegociationer, fastän vi då ej kunde determinera oss att släppa vår älskade syster ur riket.»

Albertinas livliga blod råkade strax i svallning. Hon försökte stamma något om att denna affär fallit henne ur minnet. Men ack — hennes glada ögon skvallrade om en trogen hågkomst av porträttet, av hennes önskningar och förhoppningar. Kungens långsamhet och tröghet ävensom änkedrottningens tvivel på detta giftermåls ekonomiskt gynnsamma betingelser hade gjort saken om intet.

»Vi förmärka, att vår goda syster har un bon souvenir», skrattade kungen. »Och det orden förneka, blottar den vackra rodnaden. Det fägnar oss därför att kunna meddela en glad nyhét. Prinsen kommer hit redan i nästa månad. Det säges, att han år förlovad med en prinsessa av Wurtemberg, men» — en axelryckning och ett ridderligt leende — »det vore icke första gången en angenäm apparition och ett i hävderna lovprisat namn förmåddeen liten tysk furste att ändra sitt hjärtas val. Esseyez, ma belle. Tillfället gör tjuven, »i

Prinsessan spelade mycket illa den kvällen, och måste finna sig i små pikar och sottiser både av kungen och den ystra Charlotte, men ändå kände hon sig alls ej sorgsen, när hon på natten med sin hovmästarinna återvände till Fredrikshov. Hade icke släden vingar? Flög den ej framåt, som om ingen snö knarrat under medarna? Natten var ljus av flödande månsken. Prinsessan log ut mot silverglansen ett nästan allt för ungt och hoppfullt leende. De glittrande strålarna, vilka spände dallrande strängar över slumrande hus och gator, omspunno med sitt sagolika skimmer prinsessans nyss så frusna drömmar och skänkte en magisk belysning åt en ésperance lika spröd som månstrålarna.

Prinsessans hovfröken, den unga Caroline Rudenskiöld,* väntade hennes kunglig höghet i högstdensammas sängkammare för att vara behjälplig med nattoaletten. Trots den sena timmen och den unga flickans tydliga behov av sömn, kunde Albertina inte låta bli att berätta den stora nyheten.

»Ett furstebesök, chére Caroline, det är vi i sanning icke bortskämda med! Jag har hört, att han skall vara tres aimable och alla damers grand favorit. Säg mig, Caroline»,

* Äldre syster till den namnkunniga Magdalena Rudenskiöld.prinsessan stod iförd den vita fotsida nattdräkten

och de små röda tofflorna, huvudet var fullt iav papiljotter, som vippade fram och åter, »du får vara ärlig! Hur tar jag mig ut i pa-rure? Inte så illa, säg?»

»Tvärtom, ers höghet. Ni är alltid prinsessa i hållning och skick.»

»Ta, ta, ta, min docka! Honungen flyter! Sätt dig, petite. Prenons un bonbon! De äro väl inte slut i dosan? Jag är inte sömnig i kväll — inte alls. Livet sjunger en glad air inom mig. Det är längesedan jag förnam den melodien. Tralala, tralala», kvittrade hon, uppkrupen i ett hörn av den långa soffan, vars hårdstoppade sidenkudde fick sig en puff, då den generade prinsessans vidlyftiga omfång. »Puh, man är fet, det är ett aber, lilla vän! Du skulle sett mig för tio, tolv år sedan, smal, nätt, rödkindad, en rosenknopp på vår kungliga rabatt. Nu har knoppen onekligen slagit ut och även fällt couleuren en smula, men le parfum des sentiments du cceur har blomman bevarat...» Hon knöt händerna om knäna och tillade betänksamt: »Jag skulle bra gärna vilja, att jag kunde se in i framtiden.»

»Ers höghet!» Caroline blev röd av iver. »Det vore väl ej alldeles omöjligt. Om jag vågade bekänna — — —»

»Nå, vad då?»

»Mitt — mitt besök hos kaffegumman på Ladugårdslandet. Jag hade behov av &tt fåklarhet i en hjärteangelägenhet; hon förutsade, hur allt skulle gå, och det har slagit in helt och hållet.»

Prinsessan insåg, att hon ånyo i sin obetänksamhet hade blottat sig. Högdraget sade hon:

»Därmed menas, att din Ehrencrona behagat stadga sig och fria, men du misstar dig, om du tror, att prinsen av Holstein-Gottorp kommer hit i det ärendet. Vi ha — en gång avvisat honom. Nu är han förlovad med en tysk1 furstinna.»

Den korta förklaringen lät som snubbor, och den unga hovfröken blev blek av rädsla. Det var en av hennes första lärospån av kravet vid ett hov: att förstå allt, men låtsa förstå intet, när sympati besvärar högheterna.

Hon stod som på nålar, och hjärtat hoppade som en skrämd fågel i hennes bröst.

Då kände hon plötsligt två mjuka, lena armar om sin hals och en varm kyss mitt på sin skälvande mun.

»Hon är söt, mitt socker», skrattade prinsessan, »naiv och förbålt söt. Jag tror inte, jag vill låta Ehrencrona ta henne ifrån mig på mänga år, inte förråin lilla Madelaine är vuxen och kan ersätta stora syster. — Caroline», hon viskade fortsättningen in i ett hett, rosenrött öra: »hittar du vägen till mamsell Arfvedson, så kunde vi följas åt dit en kväll, incognito, na-turellement. Det kunde vara rätt agreabelt att se den berömda spåkäringen.»

Nu sken fröken Rudenskiöld upp. Hennes kunglighet var alltför god, och hon lydde smickrad Albertinas uppmaning att sätta sig bredvid henne i soffan, medan de gjorde upp en hemlig plan för det beramade besöket.

Vid niotiden en kväll stå de båda unga damerna färdiga att begiva sig av. Prinsessan liksom hennes ihovfröken jär {insvept i en mörk rundskuren kappa med capuchong. Under de vida kapporna gömmas försiktigt lyktorna. Å, det är ett helt äventyr, och Albertina barnsligt glad. Aldrig förr har hon utan uppvaktande kavaljerer och damer varit ute på Stockholms gator och i kola mörkret!... Himlen är mulen och hotar med ny snö efter de inträffade tödagarna. Gropiga, moddiga och förrädiskt knaggliga bukta gator, stupa backar, förbrylla kåltäppor och bergknallar. Men det värsta är dock överstökat. De hade obemärkt kommit förbi skiltvakten. Han hade tagit dem för ett par kammarpigor och slängt ett: »Så'na slämpor, som äro ute och ränner öm kvällarna», efter dem.

»Det få vi tåla, du», hade Albertina skrattande sagt, när de voro utom hörhåll. »Gott, ätt han inte caresserade oss också, den viktiga drummeln.»

De gå så fort, att de bli anfådda. Caro-

o

O

line lyser över marken med sin lykta, och ibland hjälper Albertina till med sin, vilket icke hindrar, att de bäst det är sjunka ned i en djup grop eller snubbla på en sten.

Ofredade bli de emellertid icke. Här bortåt är föga bebyggt och knappt en enda krog. Caroline är en pålitlig ciceron. Snart stå de utanför det lilla låga, röda huset med sin trädgårdsremsa framför. Det hela ser anspråkslöst och hederligt ut. Genom de små-rutiga fönstren faller ett sparsamt ljussken ut på de uppblötta blomstersängarna, där några halmombundna törnrosbuskar höja sig som trollungar med ofantliga huvuden. Grinden är stängd, men kan lätt öppnas, om man trycker på klinkan. En annan sak är det med dörren. Den går icke upp, hur det stora låset vrides och vändes.

»Vi få inte glömma att sätta maskerna på oss», viskar fröken Rudenskiöld, just som Albertina slår den bastanta portklappen mot dörren. »Här, ers kunglig höghet!»

»Tack, men försäg dig inte därinne! Jag är Fia Lena, din väninna från landet.»

»Ja, ja!» Caroline är gripen av ögonblickets vikt, och även Albertina känner en kall kåre glida nedåt ryggen av förväntan och undran. Vad skall hon spå henne, denna ryktbara mamsell, som mest hela Stockholm tror på? Söta mor och hennes herr bror, Gustav hade visserligen talat föraktligt om kaffegum-man, men månne icke också de voro intresserade av henne?

Åter bultar prinsessan, och äntligen öppnas porten. Ett vänligt ansikte med utstående kindknotor och omramat av prydliga lockar tittar ut. Det är mamsellen själv. Det enda som är skarpt och genomträngande hos henne är blicken. Med ett vasst ögonkast granskar hon de besökande. Har hon sett dem förr, känner hon igen dem, trots både mask och förklädnad, och hon vänder sig genast till fröken Rudenskiöld:

»Är min nådiga kaffehungrig igen?»

De ha kommit in i en liten förstuga, där en omisskännlig kaffelukt blandas med dén syrligt söta doften av gömda äpplen, och med lavendelns kryddstarka ånga.

»Nej, det är inte jag, som vill, som skall —» Caroline vet inte, vad hon bör tillägga. Och hon avslutar inte meningen utan säger j stället: »Min väninna här vore så tacksam, om mamsell ville spå henne. Hon är från landet, »i

Spåkvinnans långa, magra gestalt bugar inbjudande. Hon talar med stark, finsk brytning:

»Hm! Stig in! Den unga damen är inte van att stå i farstun, kan man se», tillägger hon, då Albertina med en ofrivilligt befallande rörelse pekar på en stängd dörr. »Var så god!»

Albertina gör en nigning för att duperaspågumman, men kastar strax därefter kappan på golvet, och fröken Rudenskiöld böjer sig ödmjukt ned för att taga upp den.

Mamsell Arfvedson ler slugt. Man skulle inte ha hennes profession, om man inte visste, att det var en högförnäm dam. Kanske en kunglig person, och vem, om inte prinsessan? Spåkvinnan hade sina kunskapare överallt och en så viktig tilldragelse som att en furste väntades, hade ingalunda undgått henne. Hon går in i sitt allra heligaste, en liten trevlig kammare med möbler sedan århundradets början, men med lyxen av en stor-rösig porslinskakelugn och en oval spegel i förgylld ram.

En prydlig kopparkaffepanna med svart-brun sump står på bordet mitt i rummet. Där finns också den sibylliska kaffekoppen. I de bägge blanka tennstakarna på den präktigt beslagna dragkistan brinna tjocka talgljus. För den besökandes räkning är en bekväm, stoppad länstol framsatt. Nu gläntar hon på dörren och ber »väninnan från landet» göra henne den äran att se hur hon har det i sin jungfrubur.

»Ni, min nådiga», vänder hon sig till fröken Rudenskiöld, »behagar kanske göra er hemmastadd härute så länge.»

Albertina sjunker ned i stolen. Spåkvinnan fattar hennes hand.

»Pep vänstra, madame, den, som är när'mast hjärtat! — En liten fin och vit hand, som dock måst bära många

bördor. Jag ser det — jag ser det — men som gjort det i kärlek. En vacker och lång livslinje — god hälsa — många skiftande öden. Ni får taga er i akt, madame, för året 1782, då skall ödet banka på. Kommer ni väl över det som då är av ondo, ser allt ljust och lätt ut.»

Hon släpper handen, häller under diverse formler litet kaffe i koppen, vrider den varsamt omkring och stirrar oavbrutet på den mörka vätskan.

»Hån, som ni väntar, kommer snart», säger hon högtidligt. »Hans väg för rakt fram till er. Det är en mäkta förnäm man, och han hyser______»

Hon avbryter tvärt, ty ljudet av raska steg höras tydligt utanför. Strax därpå slår en hand tre gånger hårt mot fönstret, vilket täckes av en anspråkslös, men tät kattunsgardin.

Mamsell Arfvidson skyndar fram och tittar bakom gardinen. Brådskande återvänder hon:

»Madame, jag måste be er komma igen en annan gång. Jag har fått ett angeläget bud. En — en kär vän önskar träffa mig genast. Jag ber er tusen gånger om förlåtelse, min nådiga, men ni får icke uppehålla mig.*

Albertina reser sig lydigt, behärskad av den andras viljestarka tonfall. Hon vet knapptav, att hon strax ilar mot dörren eller att spåkvinnan själv hjälper henne på med kappan. Hon har hört sägas, att de besökande lägga en sedel på tröskeln till sibyllans tusculum, och famlar efter sin börs, men mamsell Arf-vidson hindrar:

»Nej, min nådiga, en annan gång, när —» hon‘lutar sig viskande fram — »han anlänt, och jag ser framtiden tydligare.»

Så äro de ånyo ute i den lilla trädgårds^ täppan. Fröken Rudenskiöld går före och öppnar grinden. Sofia Albertina kommer långsamt efter, ännu helt förvirrad av den sällsamma stämningen därinne i det lilla huset och av den djupa blicken ur spåkvinnans mörka och dock kattlikt skimrande ögon.

En mansperson kommer plötsligt och oväntat fram ur något buskage. Tydligen har han trott vägen vara fri. Hon rycker till och spärrar upp ögonen. Skulle hon icke känna igen denna underligt uppstyltade och ansträngt eleganta gång, dessa smala skuldror, den ovanligt vida kappan och — nu då han är henne helt nära — också den obehagligt stinkande andedräkten? På allt detta hade dock prinsessan kunnat misstaga sig, men när fröken Rudenskiöld i detsamma höjer lyktan för att visa vägen, uppfångar Albertina en skymt av ett par flammande ögon, sådana som blott en äger i världen: hennes bror, kungen. Han är maskerad liksom hon ochändå — i samma sekund ha syskonen känf igen varandra, ehuru ingendera låtsaj- om det. Albertina fortsätter skyndsamt fram till grinden, och för Gustav öppnas dörren utan att han behöver bulta.

Han är en ofta sedd och ärad gäst hos spåkvinnan, särskilt på sista tiden. Kungen har ledsnat på de vanliga nöjena och begynt syssla med mystiken. Han ägnar sig till och med åt guldmakeriets bedrägliga konst.XI.

^LLA SOCIETETENS DAMER hysa ett levande intresse för vad som rör prinsen av Holstein, och det är därför med mycken tacksamhet de antaga hans majestäts älskvärda inbjudning att bese det hus, som iordningställts för prinsens räkning. Hertiginnan och prinsessan gå i spetsen för de glada och vackra grevinnorna (och friherrinnorna på 'denna lovanligt muntra hussyn.

Alla lägga märke till, att prinsessan föryngrats högst betydligt på sista tiden. Och hon visar sig nästan dagligen på slottet, fastän änkedrottningen varit svårt sjuk flera veckor. Det är, som om hon skakade av sig allt sorgligt, som om hon gripits av en yrande, sprittande livsglädje. Allting finner hon lustigt, över allt raljerar hon på sitt harmlösa sätt. Och hon kan till och med få den tank-fulle, frånvarande kungen pojkaktigt uppsluppen, så att de efter slutat spelparti, i stället för att högtidligt taga godnatt, börja hoppa och dansa och uppföra små improviserade komedier.

Lovisa Ulrika klandrar icke sin dotter, men hon är ofta sträy och otålig eller också kallt oförstående. Det harmar henne, att Albertina alltjämt hyser samma griller och samma längtan, och det retar henne, att man vid Gustavs hov inbillat den tokan, att prinsen av Holstein skall bryta sin ingångna förbindelse för en fattig svensk prinsessas

skull.

Det är icke heller av hänsyn, som hon tiger inför Albertina; det sker därför att dottern tycks otillgänglig för allt allvar. Hon varken gråter eller ser skräckslagen ut, när hennes majestät råkar vara vid sitt miserabla humör. Hon vänder endast ett ljust, milt litet ansikte mot modern, som undrade hon över att någon kan se på världen med så bittra ögon. Så ler hon sitt allra vackraste leende och säger:

»Har min älskade mor någonsin sett solen stråla som i dag?» Minuten därpå är hon ur rummet, jagad av någon tanke, kanske på sin toalett, ty mer än någonsin ägnar hon sig åt bjäfs och grannlåt. Hon och hennes bröder ha samma smak för lysande klädesplagg och samma oförmåga av tordning. Det händer därför att prinsessan endast ser halvkläddut, när hon skall bege sig till någon festlighet, och hennes hovmästarinna synar av henne både en och två gånger. —

En februarisöndag anländer den så ivrigt efterlängtade unge fursten, och dagen därpå gör han under iakttagandet av en oändlig massa ceremonier sin uppvaktning hos kungen, som visserligen år ytterst artig, men tilltalar honom med »prinsen» i stället för ers höghet.

Klockan fem på eftermiddagen åker han i kunglig vagn till Fredrikshov. Och uti stånddrabantsalen stå alla hennes majestäts drabanter uppställda. Så snart prinsen visar sig, åro de parata till ett höger om, varvid de skyldra med sina bardisaner.

I dörren till stånddrabantsalen buga hovmarskalken Piper, en stallmästare och ett par hovjunkare, och i biljardsalen innanför bilda pagerna len gles ihäck. I dörren mellan biljardsalen och röda förmaket skynda tre av hennes majestäts kammarherrar komplimente-rande emot prinsen samt införa honom i drottningens röda kabinett, och innanför detta, i sitt gröna kabinett, sitter Lovisa Ulrika, rak, förnäm, ståtlig, omgiven av hovmästarinnan, grevinnan Bielke, överhovstallmästaren, greve Ulrik De la Gardie, och överkammarherren, greve Carl De la Gardie.

Med mycken värdighet och grace räcker hennes majestät gästen välkomnande sin hand. 12 — Den glada prinsessan.Hennes forna, så mycket beprisade älskvärdhet återuppstår, och hon intager genast prinsen, som hyser ett livligt intresse för allt utom det vardagliga och jämnstrukna.

Visiten avslutas med ömsesidig belåtenhet. Drottningen ber sin käre släkting alltid känna, att han har ett hem på Fredrikshov, och hans kunglig höghet tackar vördnadsfullt och hjärtligt.

Så föres han till prinsessan Albertina.

Hennes hovmarskalk, greve Mömer, står parat att taga emot honom och ledsaga honom fram till sängkammardörren, där prinsessans överkammarherre, greve Bonde, träder fram och komplimenterar.

Mitt på det blankbonade golvet, endast en tumsbredd från den tända ljuskronan, står Albertina och bakom henne på lämpligt avstånd hennes hovmästarinna, grevinnan De la Gar-die. Fröken Sinclair skuggar bakgrunden.

Prinsessan är vitklädd, sminkad, pudrad, barhalsad och med en blodröd kamelia i den djupa urringningen. Hennes vackra hår syns knappt för alla de pärlor, spännen och band, som snotts in i de högt upptornade lockarna. Den lilla rödfärgade munnen har sitt älskligaste, gladaste leende, ögonen tindra och blixtra.

Prinsens första intryck är synnerligen angenämt. Hans vackra, manliga ansikte avspeglar de flatterande känslorna; Albertina nyperi pocherna på kjolen och döljer ett leende över »le cher gar?ons ärliga manér».

Så sträcker hon ut en liten mjuk och vit hand, som kastade hon graciöst en vit ros emot honom:

»Soyez le bienvenu, votre altesse! Vi äro uppriktigt glada över er ankomst. Den är vinterns stora evenemang, och vi äro övertygade därom — även största behag.»

Prinsen kysser rosen, alias handen.

»Ers kunglig höghet, jag skattar mig lycklig att ha fått uppleva denna stund, och jag tackar er av hjärtat för edert

välkommen, så förtroendefullt älskvärt mot en främling.»

»En frände», rättar prinsessan och med en munter nick tillägger hon: »Låtom oss nu attrahera le bon moment för ett samspråk. Etikett och komplimanger får ni för visso mera än» nog av. Det är hovluft, mon cher prince, en smula fadd, men que faire! Här hos mig kan ni emellertid vara er själv. Se där, en god plats i länstolen! Ceremonien är över. Jag tillåter mig att krypa upp i soffan. Säg »mig, vad talar ni helst om? Är ni road av dans? Spelar ni gärna komedi?»

Hennes livliga röst jklingar fsmekande mjuk och fullt förtrogen med fransyskan, men innan han hinner svara, byter hon om och fortsätter på oklanderlig tyska: »Här dansa vi halva eller hela natten — så länge kavaljererna, orka. Och vi besöka ofta operan. Far ni diti afton? Man ger Årsene, pas trop mal. pas trop bien!»

Hovmästarinnan är icke alldeles nöjd med prinsessans accueil. Hon är för mångordig, högheten, har för livliga gester och visar fotterna, ja, till och med vristen. Och så hon skrattar åt prinsens bons mots. Han är road och hon ännu mera. De ha tusen saker att säga varandra, bagateller det mesta, ett lekfullt bombardemang av frasers lätta confetti, en spröd och putslustig kuplettmelodi, som tjusar dem båda, därför att allt är nytt och friskt.

Visiten blir lång, och när prinsen slutligen retirerar sig, är prinsessan fortfarande i sjunde himlen. Med den vita silkesschalen utspänd som vingar ilar hon in till modern för att taga adjö, innan hon åker till operan, över hela hennes person är en festglans, en lycko-tro, sådan modern ej sett den sedan Albertinas första ungdom, då hon svärmat med Hessen-stein i parken vid Drottningholm.

Men Lovisa Ulrikas skarpt omutliga blick upptäcker också, att detta skimmer rätt mycket liknar en solnedgångs reflekterande fägring efter en lång, het dag.

Hon klappar nästan medlidsamt dotterns blossande kind och ser henne in i de klara, ljusmättade ögonen.

»Du år echaufferad, barn. Vid din ålder lämpar det sig ej att flyga genom rummen somen gamin. Jag hoppas och önskar, att du lämnar operan tidigt.»

»Min älskade mor, jag är efter spektaklets slut inviterad till supé hos kungen.»

Lovisa Ulrika stöter henne ifrån sig.

»Han lägger ut listiga snaror, min herr son, och du faller naturligtvis i dem. Snart har jag icke heller dig kvar.»

Albertina slår häftigt armarna om henne.

»Jo, alltid, alltid, min älskade mor. Ni vet, att jag dyrkar er.»

»Ord, Albertina! Gå nu till dina nöjen!»

Albertina kysser moderns händer både en och två gånger, men hon gör intet erbjudande att avstå från besöket på operan utan skyndar med små hoppande steg ut ur gröna kabinettet, där äpkedrottningen låtit servera te för sig och grevinnan Ribbing, en av hennes få förtrogna i hovkretsen.

Vid supén i pelarsalen har kungen placerat sin syster till höger om sig och bredvid henne prinsen av Holstein. Men på andra sidan om den unge fursten befinner sig en oemotståndlig frestelse: den vackra, kvicka, intagande Ulla Fersen-Höpken. Sådana ögon av mörk sammet med guldglans har icke prinsessan, icke heller en sådan liten förtjusande näsa med den noblaste karaktär, och en mun, enkom skapad att vara en retelse, pärlvita tänder, den rundaste haka med en skälmsk astrildsgrop.Albertina pladdrar, men blir icke hörd. Hon ger prinsen en liten puff och säger honom onådigt, att han försummar henne. Då vänder, han galant talet till högheten, men blicken söker förstulet den förtrollande Ulla, och om en stund är prinsessan ånyo bortglömd. Hon sitter mellan brodern och prinsen, hör deras animerade röster, sticker in ett ord då och då, men det svider i halsen av trötthet, och hyn blir glåmigt vissen under sminket, vilket så småningom löses upp i små missklädande fettpärlor.

Ulla Fersens panna är slät och vit och det rakt uppstrukna håret förlänar åt Venus’ docila elev en kysk innocence, som dock mot-säges av lockarnas lekande amoriner kring en hals, vilken professor Sergel kallar »gu-dagrann».

Sofia Albertinas ögonlock bli tunga. Hon skyler med solfjädern de täta gäspningarna, och när man äntligen reser sig från bordet, känner hon sig stel i alla lemmar av det långa sittandet.

Prinsen bjuder henne armen.

»En synnerligen agreabel supé», säger han, »tiden har haft vingar.»

»Flädermusvingar i så fall», genmäler Albertina trumpet, »jag har känt mig sömnig å mourir.»

Prinsen betraktar henne överraskad. Nu är hon en helt annan än här han såg hennepå eftermiddagen. Hon ser sjaskigt urblekt ut i all sin grannlåt, men han kysser ridderligt hennes hand och uttalar den förhoppningen, att morgonen ånyo skall sammanföra dem.

Och så sker det. Denna gång på couren i Vita rummet, där de bägge få äran sitta vid hans majestäts spelbord. Vid ett annat bord sitter drottningen och spelar Faraobank med några av rådsherrarna. Icke en min förråder, att hon är intresserad, men hon har placerat sig så, att hon hela tiden kan se sig själv i spegeln, och bereder detta henne ett synligt och utomordentligt nöje.

Ulla Fersen är i kväll distanserad av Jeanna Lantingshausen, och betogs prinsen under gårdagsaftonen av hänryckning över Ullas fägring, ägnar han i dag sin hyllning åt Jeannas esprit. —

Så en ny dag och en ny fete: cour och bal på Fredrikshov. Prinsen dansar oavbrutet. Prinsessan likaså. Hennes ansikte blir vallinorött, och lockarna rakna. Men när ljusen framåt morgonen släckas och slottet försjunker i Nirvana, ligger hon alltjämt spelande vaken och gnolar upprymd orden ur en bekant vaudeville:

»Étre fou et se réjouir

C’est étre sage,

étre sage sans se rejouir,

C’est étre fou.*

* Vara tokig och roa sig, är att vara klok; vara klok utan glädje, är dårskap.Hela februari månad blev för det förnäma Stockholm ett enda kaos av festligheter. Allvaret fick stå i skamvrån, om det ej hos medelklassen kunde förskaffa sig en mindre vanhedrande plats, men etiketten bröstade sig, som den uppblåsta padda den var, över att ständigt få vara med. Särskilt kunde prinsen av Holstein icke taga ett steg utan att förföljas av denna matador, som hans majestät outtröttligt favoriserade, inspirerad av fransk hovton.

Slutligen i början av mars börjar damernas förgudade, men tämligen uttråkade riddare tala om sin snara avresa, och strax ger detta kungen anledning att uttänka ett avskeds-divertissement. Han vill kalla det Vänskapens tempel. Prinsessan skall föreställa féen Amitié, föreslår han, men tillägger maliciöst: »Ma chére sceur hade kanske tilltänkt sig en tendrare roll! Dock, ett karlhjärta är som en kakelugn utan spjäll. Hur man än eldar upp däri, kvarstår ingen värme. Icke sant, ni har gjort denna experience?»

Albertina försäkrar med tafatt stolthet, att hon aldrig koketterat för fursten, men att hans sällskap berett henne mycken fägnad, och att hon hyser uppriktig estime för honom.

Kungen rycker på axlarna och börjar åler orda om Vänskapens tempel. Hovets damer och kavaljerer skola inöva kadriljer. Greve Oxenstierna skall författa franska verser, Ut-tini sätta samman några gamla airer, så att de verka primeurer för dagen, och Gallodier komponera någon balett med girlandomkransade barn.

Men så inträffar något, som helt hastigt kastar Vänskapens tempel över ända. Prinsen av Holstein har trots hans majestäts inbjudning icke infunnit sig vid högstdensammes grand couvert, och kungen betraktar detta som en försummad attention.

Féen Amitié får återbud. Hon hade redan kostymen av allas bleu ciel färdig, och då den verkligen klätt henne utmärkt, bedrövar det henne att icke få ikläda sig den.

Ännu ett par aftnar träffas hon och prinsen. Han är mera god kamrat än adoratör, men prinsessan har åtminstone

den tillfredsställelsen, att hans sätt är förtroligare mot henne än emot hovets vackra grevinnor.

Ett par gånger har hon låtit spå sig av den celebra kaffegumman, men endast ånyo fått veta att året 1782 skall bliva betydelsefullt för henne.

»Annat ser jag icke», försäkrar spåkvinnan och skakar sitt kaffefat med dess mystiska brunsvarta gröt. —

Lördagen den fjärde mars är det böndag, men också något så lockande världsligt som det briljantaste slädföre, och hans majestät åker ut till sitt kära Haga för att äta middag i ett litet slutet sällskap.Prinsessan och prinsen av Holstein äro bjudna till hertigens, men på aftonen kommer bud från kungen, att han vill ställa till en improviserad bal och hoppas få se dem alla.

Den lilla biljetten är familjärt upprymd. Middagssällskapet likaså, och slädar anskaffas skyndsamt. Vid fackelsken glider man ut på den snöglänsande vägen mellan de höga, vitpudrade träden.

Prinsen av Holstein kör för Albertina i en liten kappsläde. För att bättre höra, vad hon säger, ilutar han sig ned över henne, och för att bättre kunna uppfatta, vilket intryck hennes ord åstadkommit, böjer hon huvudet i den svandunskantade sidenbahytten bakåt och ser upp på honom. De tala om minnets förenande makt. Han försäkrar, att han aldrig skäll förgäta henne, och hans läppar snudda vid hennes kind.

Sofia Albertina tycker, att hon färdas genom en förtrollad skog, där goda genier sväva fram med lyckosamma gåvor. Fackelskenets dans över snön är som strödda rosor. Månens blanka, gyllene skiva högt över trädtopparna är en himmelsk medalj, präglad på hennes gladaste dag. Hon är söt, tänker prinsen med sin generösa naturs överskattning av kvinnlig fägring, och han tillåter sig kalla hennes halvöppna mun en bägare, fylld med nektar, varpå han måste läppja.

Omkring den himmelska medaljen samlasstjärnorna som en strålande devis, och Albertina blickar dit upp i salig tjusning.

Allt är så vackert, så harmoniskt; den anspråkslösa kungapaviljongen med sitt snö-höljda tak och sina ljusblinkande fönster tilltalar henne.

Hon kan ej låta bli att föreställa sig detta lilla hem med någon, som hölle av bennie. Visst var det smått: fyra krypin på nedre botten och fyra kalla, dragiga kyffen på vinden. I kungens sovrum får ingen säng plats; han nöjer sig med en liten divan och saknar aldrig sin praktsängkammare på Stockholms slott. Varför? Jo, till Haga följer honom endast dem han hyser affection för. Drottningen träffar man aldrig där. Hon skulle icke heller passa i »le petit Trianon»; minst av allt är hon en Marie Antoinette.

Trängseln i den låga salen är stor, men glädjen når utom både tak och väggar. Högst tjugu personer har kungen inbjudit, och han är den älskvärdaste kavaljer, den artigaste värd. Man figurerar till improviserade kupletter, glömmer köld och vintermörker för sinnenas sydländska eldighet och morgondagen för det amusanta nuet.

Prinsessan drömmer och vaknar ej, förrän hon på söndagsaftonen skall kläda sig till börsassembléen, men vilket uppvaknande! Fröken Rudenskiöld lämnar henne nigande en magnifik bukett av röda kamelior jämteeit kort från prinsen, vari han tackar henne, »sa chére cousine», för gårdagen och ber henne 'mottaga den enkla blomsterhyllningen som från en bror till en syster bien-aimée

Å, det lilla ordet, som hon så brinnande längtat efter. Nu står det framför henne, men är det icke en regel för lyckans dörr? En älskad syster? De stela röda blommorna — likna de icke stenar, purprade av friskt hjärteblod? —

På måndagen gör prinsen sin avskedsupp-vaktning på Fredrikshov vid precis samma klockslag, som han lät presentera sig där och emottagen med alldeles samma ceremonier. Men han har mycket bråttom, ty klockan halv sex skall han vara på avskedsaudience hos deras majestäler, hos kronprinsen och hertigarna, allt innan klockan sex för att hinna till operan och njuta av ett galaspektakel, då Zemire och Azor skall uppföras.

Änkedrottningen sitter i sitt gröna kabinett, huldheten personifierad. Hon beklagar, att hennes kära unga släkting

haft så föga tid för henne, men detta säges icke bittert utan med del ämablaste överseende och den utsöktaste godhet.

Och prinsen är obeskrivligt intagen i den ädla, snillrika furstinnan. Han yttrar de vörd-nadsfullaste komplimanger. Efter fem minuter måste han retirera sig. Änkedrottningen önskar honom lycklig resa och skänker ho-nom en gulddosa med sitt porträtt inom en ram av ädla stenar.

Därefter ilar prinsen till prinsessans våning, där hennes hovstat tar emot honom alldeles som vid den första audiencen.

Mitt på golvet i sin sängkammare bidar prinsessan honom, iförd en vit taftklänning med pocher.. I den djupa urringningen flammar en kamelia.

Hon räcker honom sin lena, svala hand. Den darrar lätt, och hennes ögon skymmas av tårar. Den vänstra handen fumlar bland kjolens garneringar. Rösten är sorgbunden:

»Au revoir, mon cher cousin! Jag säger er mitt tack för en glad och lycklig tid.»

Och prinsen svarar ridderligt:

»För mig, ers höghet, skola dessa sälla veckor bli ett oförgätligt minne.»

Hon ber honom taga plats, och han sätter sig som på nålar, ty det är endast en kvart kvar av hans disponibla tid. Konversationen flyter fram, skummande dagens intressen, och så reser hans höghet sig med artiga excuser och nya tacksägelser.

Prinsessans ordflöde är icke så ymnigt denna dag. Tankfullt fingrar hon på den röda kamelian vid sitt bröst. Så lossar hon den och trycker den mot sin för* en gångs skull allvarligt slutna mun.

»Ers höghet», säger hon, »det är skick och sed här i landet att man ger sina vän-ner avskedsgåvor, förbundna med inågot av ens eget hjärtelag. Tillåter ni, att jag offererar er denna blomma i stället för ett juvelsmycke? När den souveniren vissnar, tör ni icke mera erinra eder 'de oförgätliga dagarna' här, men till dess — må I minnas en öm och livlig vänskap!»

Prinsen böjer ett knä och mottar blomman, som han gömmer under den broderade sidenvästen, och med sin vanliga förmåga att finna belevade och passande uttryck för sina tankar uttalar han en tacksägelse, vilken värmer prinsessan betydligt mera äm honom själv.

Klockan sju följande morgon är han borta, och societetens damer vända åter till sina forna kavaljerer — med rätt mycket satisfac-tion, ty prinsen var ganska avmätt, och hans artigheter aldrig så fria, att de passade in i ett lustigt äventyr, en förstucken kärleks-idyll.

Prinsessan Albertina glömmer icke så brått sin skimrande fjärilslycka. Den hade för henne haft de första vårdagarnas sällan infriade löften. Den myckna klarheten i hennes sinne har efterföljts av ett grått vemod, och hon drar sig åter tillbaka till ensligheten och modern. För övrigt tyckes även kungen och hertigparet ha tröttnat på att ställa till fester. Stämningen är matt och nästan dyster.

Tiderna äro dåliga, klagas det, och de för-näma suga ut det stackars landet, som vore det en svamp, varur man alltid kunde krama ännu en droppe. Kungen är mörk, drottningen sur, och den muntra hertiginnan sällsamt tystlåten.

En av de få, som tar livet lätt, är Ulla Fersen. I början av året hade hon fröjdats över sin makes död, nu fröjdas hon i ännu högre grad över att ha funnit hans blivande efterträdare. H:on, mindre än någon annan vid hovet, ihar pengar, men hon vigilerar, skämtar och bibehåller i alla skiften sitt sprudlande humör.

Redan i början av maj flytta änkedrottningen och prinsessan till Svartsjö. Albertinas medikus har förklarat, att hon bör genomgå en brunnskur för att stärka sin svaga hälsa. Lantluften, ridturerna och promenaderna skola göra henne gott.

Det tror också änkedrottningen.

»Vintern har varit ansträngande», menar hon, »och Albertina behöver ro.» Prinsessan är apatisk, låter modern och medikus råda. Hon tänker, att hon icke skall sakna Stockholm och dock icke finna sig på landet. Men när i juni en ung konstnär kommer till Svartsjö för att måla hennes porträtt, återfår hon sitt glada lynne och är full av sprittande skälmskt humör, medan hon sitter för målaren.Det slutar med, att konstnären förälskar sig i en av hennes hovdamer, och sommarsagan får ett tragiskt slutkapitel. Målaren drager bort, när löven börja falla och vinterfrukten rodnar, men i ett av slottsfönstren kvarlämnar han sin bild, och det är ej blott hovdamen, som hälsar denna bild, när hon återvänder från promenaderna i parken. Ett par andra kvinnoögon se också upp mot fönstret med en djup, i längtan tänd blick, och prinsessan suckar över, att det oupphinneli-gaste av allt är: kärlek.

Så beger hon sig in i sina rum, snäser hovdamerna och ger knähunden en spark, men en timme därefter kan hon själv föreslå, att man skall uppföra en liten pjäs eller dansa i drabantsalen.ANS MAJESTÄT har varit bortrest till utlandet för att sköta sin angripna hälsa. Med anledning av denna resa växlades emellan änkedrottningen och honom ett par försonliga brev, och kungens utgjorde ett rörande vittnesbörd om hans önskan att trots allt visa sina sonliga känslor.

Men när Gustav kom hem igen, grodde tvistefröna lika friskt. Anledningar tycktes ligga i luften. Än ett, än ett annat skilde de höga personerna åt, och icke minst hade den mulna, tystlåtna drottningen skulden. Efter kungens brev, vars postskriptum lydde: »Mitt hjärta, som i detta ögonblick är sönderslitet av så olika känslor, kan ej neka sig att tala med eder om ett barn, som, ehuru orsak itill alla våra sorger, madame, dock är bra oskyldigt. Jag vågar bedja eder, madame, betrakta honom med någon ömhet. Han är den 13 — Den glada prinsessan.ende ättlingen av edert blod och sonson till en fader, vilken vi båda ålska och vars minne vi vörda», hade änkedrottningen ofta genom kronprinsens läkare gjort sig underrättad om den lille. Och Albertina berättade detta för Sofia Magdalena med en vädjan till henne att taga första steget till ett närmande. Men endast en stum huvudrystning blev svaret. Albertina visste, att svägerskans enda intresse var dyrbara kläder, och hon lät förfärdiga en charmant pelisse av rosataft med silkesbroderi och små äkta stenar. Den gåvan skulle törhända kunna bli ett Sesam, öppna dig! Nej, hennes majestät värdigades mottaga presenten, men med det knappaste tack och därpå avbryta allt samspråk genom att skylla på sin migrän, denna åkomma, som Sofia Magdalena tycktes ha i beredskap som andra luktvatten och svampdosa.

Kungens missnöje, som föreföll alltmera momentant, skulle kanske till sist gått över, om ej änkedrottningen råkat förarga honom genom att en afton visa sig på operan, där folket — det värsta av allt! — hyllade henne med höga leverop. Efter detta klandervärda uppträde var kungen länge åskdiger, och man lade märke till en »svart och en vit ängel vid hans sida»: drottningen och prinsessan. Den ena underblåste hans vrede, den andra försökte på allt sätt blidka sin herr bror.Det föreföll slutligen, som om den milda, godhjärtade prinsessan skulle segra. Nu hade hon ånyo övervunnit sin brännande otillfredsställda livstörst och ivrigare än någonsin upptagit de dotterliga plikterna. Till något giftermål för henne fanns ingen utsikt, och detta ärliga hjärta, som ej förstod annat än att helt ge sig sina känslor i våld, kunde icke mera pendla fram och åter under amounet-ternas urtavla, där minuter och kärleksäventyr voro lika talrika.

Hennes ömhet skänktes nästan uteslutande åt modern och prins Fredrik. Hon stod alltid färdig att hjälpa sin lättsinnige vackre broder, vilkens hela liv var ett slöseri både med känslor och penningmedel.

Hon hade just begynt hoppas på, att en fullständig försoning snarligen skulle åstadkommas mellan de båda hoven, om också Sofia Magdalena komme att bibehålla sitt tjuriga humör, då ett nytt trakasseri yppade sig.

Som ett par hovfrökenplatser blivit lediga hos änkedrottningen, ville hon i dessas ställe tillsätta en statsfru, vartill hon ansåg sig ha fått ett halvt löfte av kungen, men då hon föreslog en grevinna Cronhielm, nekade hans majestät att underteckna fullmakten.

Uppbragt över denna hänsynslöshet tog Lovisa Ulrika i alla fall grevinnan till sitt hov. Snart därefter utkom hovkalendern för följande år, och i denna fanns grevinnan Cron-hielm upptagen som statsfru hos hennes

majestät, änkedrottningen.

Kungens förargelse blossade upp i klar låga, och han lät utan dröjsmål införa i de offentliga tidningarna*, att hovexpeditionen ej hade sig bekant med vad rätt grevinnan Cron-hielm innehade en dylik befattning.

Änkedrottningen blev djupt sårad över denna petitesse, och det olidliga missförhållandet slog nya rötter, men när hovet i januari 1781 återvände från Gripsholmssejou-ren och prinsessan ombads deltaga i ett divertissement, som skulle uppföras på kungens födelsedag, föll det varken änkedrottningen eller henne själv !in att avböja.

Visserligen roade dessa fester henne ej så mycket som förr, men hon skulle känt det som en förolämpning att bli utesluten, och mekaniskt inövade hon den skånska bondka-driljen, vilken hans majestät applåderat minst ett tjog gånger, och som säkert oändligen tröttade honom att åse, men som hörde till.

Denna gång skulle festligheten äga rum hos hertig Carls, och man fick försöka att anpassa arrangemanget efter de inskränkta tillgångarna. hertiginnan var den livliga, friska själen i den något tunga hovkroppen, och hertigarna rättade sig efter hennes förslag, prins Fredrik med förekommande älskvärd-

1 * Post- och Inrikestidningar joi för 1780.het, gemålen knarrigt och motsträvigt, helst med en invändning för varje yttrande hon fällde.

Den stora dagen kom, och ehuru i sista stunden blev dock allt i ordning. Man hade kallat divertissementet Sibyllans grotta.

Hertiginnans matsal var smakfullt dekorerad som grotta, och i denna infördes hans majestät.

Sibyllan, Sveriges beskyddarinna, satt därinne i dunklet med huvudet stött i ena handen, i den andra höll hon trollstaven. Framför sig hade hon den pythiska trefoten och en brinnande eld.

Prinsessan kunde ej låta bli att se skälmskt på kungen och viska:

»Sire, ha vi inte träffats förr utanför en spåkvinnas boning?» Hon trodde ej det kunde vara så farligt att yttra detta nu så långt efteråt, och då det blivit en offentlig hemlighet, att kungen besökte mamsell Arfvidson.

Gustav upptog ej heller skämtet onådigt, men hans tonfall var långt ifrån glatt, när han svarade:

»,Vi ha det, men jag hoppas, att denna sibylla ej ser framtiden så mörk som den profetiska kaffegumman.»

»Och jag år säker, att hennes konst ej är lika bedräglig som den gamla mamsellens.» Albertina erinrade sig, hur litet hon haft att säga henne, men plötsligt stack det till inomhenne: nästa år, det var då hennes öde skulle vakna ur sitt tröga lugn, då den stora förändringen skulle inträffa...

Sibyllan spritter upp ur sina drömmar och uttalar sitt missnöje över att bli störd i sitt viktiga värv. Hon är sysselsatt med att ställa Sveriges horoskop under den nu regerande konungens tid.

Hans majestät låtsas hon ej alls känna igen, men förklarar med högtidlig stämma, att han iär |den ende, som1 får stanna och lyssna till hennes ord.

I elden ser hon dock strax därpå, att det Verkligen är Sveriges konung, hon har framför sig och hälsar honom med ett pompöst välkomsttal.

Gustavs livliga ansikte ljusnar. De blixtrande ögonen förråda genast en angenäm själsrörelse, och han är mer än någonsin »tjusar-kungen», när han med klingande röst i de valdaste ordalag förklarar sin högsta önskan vara att få kännedom om Sveriges öden under hans regeringstid.

Sibyllan börjar genast sina besvärjelser, allt under det hon låter den guldglimmande trollstaven med sitt drakhuvud beskriva alla möjliga cirklar, halvcirklar och trianglar, varvid den vidrör än trefoten, än den lilla lampan och än elden.

Ett ögonblick tycks hon dock tvivla på sin makt och stöter otåligt tre gånger med staveni golvet. Då framspringa skyndsamt spåmän och trollkarlar, vilka sjunga en hyllningssång till tredje Gustavs ära.

Därefter börjas offret, vartill det grymmaste av alla djur, tigern, användes. Och när denna ceremoni är över, höjer Sibyllan sin altstämma och åkallar Saturnus, tidens gudomlighet. Må hän, iden,mäktige, som håller de svaga människorna likt sädeskorn i sin hand, skänka henne sitt bistånd!

Med ett åskliknande dån öppnas grottans järndörrar, och Tiden framträder, en väldig gestalt med fårad panna.

»Vad vill du?» spörjer han.

»Uttala dig», ber hon, »om det, som rör svenske kungens öden, och låt honom få läsa i den bok, varuti de finnas beskrivna.»,

Med dystert rynkade ögonbryn genmäler Tiden, att det icke är någon dödlig beskärt att blicka in i sin framtid, ej ens en snillekonung kunde få utgöra undantag; det enda, han för honom kunde uppenbara, vore, att hans dagar skulle bli så många en dödlig var i stånd att uppleva, och. att han under en lång följd av år skulle få verka för sitt folks lycka.

Han uppmanar henne att följa honom in i odödlighetens tempel, där Historien skall skänka henne sitt vittnesbörd.

Sibyllan leder konungen vid handen in i angränsande rum, förvandlat till Minnets tem-pel, vid vars ingång Klio sitter med sin stentavla och sin griffel. Fem troner stå på en mattbetäckt och med lager smyckad upphöjning. De fyra tronerna intagas av Gustav Vasa, Gustav II Adolf, Karl X Gustav och Karl XII. Den femte tronen har sin plats så, att det synes att den är avsedd för hans majestät.

Historien, representerad av den kvicka Jeanna (Lantingshausen, uttrycker sin glädje (över den ärade gästens ankomst.

»Ers majestät», säger hon, »jag är varje dag i tillfälle att uppteckna bedrifter, värdiga en ädel furste och Gustavernas efterträdare. För visso skall Edert namn en dag omstrålas lika klart av minnets gloria som dessa hädangångna hjältars. Edra stora förfäder bedja Ers majestät genom mig att träda närmare och mottaga deras gåvor.»

Gustav Vasa räcker konungen med mycken värdighet en sköld och deklamerar:

»Se här den sköld, vars värn mitt bröst

mot utländskt våld och inhemsk avund njutit,

då, kallad utav ärans röst,

jag tyranniets ok och vantrons fjättrar brutit,

han tillhör dig, som åt ditt fosterland

förnyat ljus och frihet givit;

han tillhör dig, som ledd av segerns hand,

av segerns vapen väldig blivit.»

Gustav Adolf sätter en hjälm på hans huvud och utbrister;»Kom, pryd dig med den hjälm, som fått min hjässa pryda,

ett lika tänkesätt oss lika tecknas må,

när agg och hat de lagrar skåda få,

som snillet därvid fäst, att sina segrar tyda,

skall hatet fly och agget lyda.»

Bragdernas segersälle kung lossar bältet kring sin midja och lämnar det åt Gustav, sägande:

»Tag mot utav min hand det bälte, med vilket krigets gud belönade mitt mod, med dubbel rätt det bäres av en hjälte, som vunnit segrar utan blod.»

Tolfte Karl reser sig upp, en smärt ynglingagestalt, och han bjuder åt Gustav sin värja med de orden:

»Jag dig det tappra svärd förärar,

som Sveriges skydd och världens fasa var,

dess hugkomst än i dag sarmatens bröst förfärar,

och då dess bruk du endast spar

till ärans hägn och till ditt folks försvar,

skall med dess blotta skymt du jaga tio härar.»

Historien pekar nu på den femte tronen och yttrar profetiskt:

»Denna äreplats är eders majestät förbehållen, men först efter den längsta och lyckosammaste levnad någon krönt furste fått åtnjuta, ty, herre kung, aldrig än har en monark varit så tillbedd av sitt trogna folk som I, och eder förlust blir för visso oersättlig.Behaga nu, ers majestät, följa Tiden åt, så skall I få se folkets fägnad på denna sälla dag.»

Kungen infördes nu i ett nytt rum, föreställande ett torg, på vilket hans byst var upprest. Denna omgavs av en mängd jublande och hurrande människor, vilka sedan i tur och ordning utförde de oundvikliga ka-driljerna.

Slutligen intågar en lappgubbe med barn och blomma, och lappen säger sig kunna visa majestätet den, som skall bli hans ålderdoms glädje.

»Så gör det, min gode man, belöningen skall ej utebliva», genmäler kungen upprymd.

Sofia Albertina har efter kadriljens slut närmat sig sin bror Gustav. Han är både god och glad i kväll, och som alltid, när han visar sig sådan, känner hennes beundran och stolthet inga gränser.

Hon glömmer den bekymrade, livströtta modern, hon plågas icke längre av bror Fredriks vurmiga svärmeri för fröken Wrangel, fastän hon vet honom oskiljaktig från denna inklination och för tillfället, mycket mot änkedrottningens vilja, fast besluten att gifta sig med henne.

Albertinas strålande blick släpper icke kungen. Hon ler ofrivilligt, när han gör det. Hennes livliga ansikte återspeglar den tillfredsställelse hon erfar över att Gustav ettögonblick ömt lägger sin arm omkring henne, medan han väntar på, vad som skall följa, när lappgubben bultat med sin stav på porten till ett av husen omkring torget.

Fram träder, mera förtrollande än någonsin Ulla Fersen som Hebe, ungdomens gudinna. De bländande vita armarna sträckas över huvudet och lyfta högt en byst av kronprinsen. Med sin täcka röst sjunger hon en aria och nedsätter bysten vid konungens fötter, varefter hon uppmanar den henne åtföljande skaran av nöjen och ungdom att med blomster bekransa bysten.

Sofia Albertinas ögon fyllas av tårar, när hon lyssnar till kungens vältaliga, högstämda tacksägelse, och när hon hör honom den själv-förgudande helt ödmjukt bekänna:

»Det enda jag bittert beklagar, är, att jag tyvärr måste skämmas över att ha blivit satt i jämnbredd med fyra så ryktbara konungar, jag, som ännu ingenting uträttat för att göra mig något sådant värdig.»

Efter supén, när dansen blev allmän, bjöd kungen upp Albertina, och hon förstod strax, att han ville bruka detta tillfälle för att tala förtroligt med henne.

Efter ett par korta varv för han henne också till en liten soffa i hertiginnans blå kabinett, där det är tyst och folktomt.

»Jag vill tala med dig om vår mor, Albertina», utbrister han utan förberedelser. »Låtoss lägga bort all etikett och endast vara bror och syster. Jag känner mig i afton i en välgörande vek och ivarm stämning, och jäg önskar, att du måtte känna, att mitt hjärta hyser uppriktig tillgivenhet för dig.»

Albertina svarar endast genom att lägga sitt huvud mot hans bröst. Hennes tankar svindla. Skall det dock äntligen, äntligen förunnas henne att bli den enande länken?

»Min syster», Gustavs röst är mild och ljus, »om det funnes någon väg för mig som kung och människa till min mors hem, skulle jag gå den, men — ej utan min son. Har du förstått mig?»

»Till fullo, Sire, och jag är säker om. att vår mor i hemlighet längtar att få omfamna sin sonson. Jag har ofta beskrivit det kära barnet för henne. Hon lyssnar med tyst, men tydligt intresse.»

»Jag kan ej förödmjuka mig, Albertina, men låt henne förstå, att om hon tar första steget, skall jag med Gustav Adolf på mina armar skyndsammast ila emot henne.»

Prinsessans hopp sjunker. Första steget skulle modern aldrig taga. Tvekande säger hon:

»Om blott någon kunde förmå Sofia Magdalena att närma sig ...»

Kungen skrattar plötsligt högt och bullrande:

»Lika gärna kunde Lot försökt att få sintill saltstod förvandlade hustru rörlig. Nej, lämna drottningen ur räkningen. Hon anser sig dödligt förolämpad av min mor, och jag måste ge henne rätt. Att bygga på hennes bistånd är fåvitskt. En annan plan, min syster!»

Albertinas panna rynkas av grubblande tankar. Det blir Gustav, som bryter tystnaden. Hans stämma är klar och fast.

»Jag har ett förslag, och för att du skall inse mitt ärliga uppsåt, vill jag strax framlägga det. Som du vet, Albertina, händer det ej sällan, att jag möter min mor på våra åkturer omkring Djurgården. Vad, om jag läte min vagn hålla och lyfte upp min son liksom för att låta barnet hälsa på henne?»

Albertina omfattar genast idén med förtjusning. Den är ett snilledrag och därtill sprungen ur ett ädelmodigt hjärta. Man måste blott låta änkedrottningen få tid på sig, förbereda jordmånen, och Albertina är mer än lycklig att få åtaga sig detta. Hela kvällen äro de båda syskonen eld och lågor för denna plan. Kungen kan ej låta bli att se det hela för sig som en magnifik slutscen i ett allvarligt skådespel.

Och medan han med liv och lust deltar i den animerade festligheten, kretsa hans tankar kring detta möte, åt vilket han önskar ge en sublim karaktär.

Det dröjer rätt länge, innan Lovisa Ulrikaåker ut. Hon känner sig beständigt trött och illamående, olustig och håglös. Varför skall hon åka ut och förarga sig åt folks gapande nyfikenhet, så fort hon sticker fram huvudet. Och vad kan det vara för njutning för henne att se alla de platser, dit hon icke mera får komma, tack vare Gustavs hårdhet.

Albertina svarar fogligt på dessa bittra ut-gjutelser och lika fogligt på Gustavs otåliga förebråelser över, att hon icke bryr sig om deras överenskommelse. Så går tiden, men en solslrålande dag i april fattar änkedrottningen till sist det beslutet att företaga en promenad i vagn kring Djurgården för att se om de första blåsipporna kommit fram.

Albertina skyndar att underrätta kungen, och när hon sätter sig upp i vagnen bredvid modern, sväller hennes bultande hjärta aV hoppfull förväntan.

Chére mére är visserligen icke vid sitt bästa lynne. Hon harklar, hostar och pustar tungt, men när Albertina sveper det vita lammskinnet om hennes knän och ben, klappar hon dotterns hand och säger vänligt:

»Du lilla, du är en god flicka. Jag kunde önska dig någon annan att slösa din ömhet på än en gammal, värkbruten mor.»

»Min älskade mor har alltid varit och skall alltid förbli min stolthet», svarar Albertina, och hennes leende är släkt med den ungavårdagen, när en skugga snabbt och skyggt glider över solen. —

Hon har flera gånger tänkt på sitt löfte till Gustav att förbereda modern, men modet har svikit, och nu tycker hon

plötsligt, att det bästa är, om mötet sker oförberett. Moderns känslor för Gustav äro icke döda, och de måste värmas och väckas vid åsynen av det lilla intagande barnet, som Gustav vill göra till böneman.

över ekarnas bruna fjolårslöv flödar solen och försöker feja det med kopparglans, över det första spirande gräset ila strålarna fram som brådskande skyttlar i en väv, och på den ännu frusna vägen hoppa sparvar hungrigt omkring, missnöjda med den klena kosten.

I backsluttningar och solbadade bergskrevor lyser det blått av varmögda sippor, och på andra sidan vägen glittrar ett muntert, frigjort vatten, vilket oavbrutet sänder stranden små pladdrande, krusiga vågor.

Lovisa Ulrika har lutat sig fram, och hon ser ut med ett välbehag, som mjukar upp linjerna omkring den stränga munnen. Blickens skärpa förmildras också av denna graciösa, leende vårbild, som har färger och glans utan tal, och som i tusen lekfulla skiftningar återför tanken på det enda värdefulla att äga, det enda värt att sakna: ungdomen.

En människoålder ligger emellan den tid, då Lovisa Ulrika, Sveriges unga kronprinsessa,första gången färdades här, strålande av yttre och inre fägring, en Venus i kärlekens rike, en Minerva i andens, och dagen i dag, då hon bortstött, åldrad, förverkad av onda öden, ser mot samma famnande ekar, samma vitstammiga björkar och — samma soliga himmel.

En förriddare passerar hastigt, men drottningen ser åt andra sidan och observerar honom ej. Prinsessan däremot blir med ens stel och rak; det surrar i hennes bröst som av ett oroligt urverk, och ansiktet blir kallt och blekt. Hon hör hästhovarnas tramp, steg för steg (och långsamt rullande Vagnshjul. Också änkedrottningens vagn skrider stillsamt framåt, och om en minut, högst två skall det oundvikliga ske.

Albertina har de ömmaste, mest bevekande ord på tungan, men hon vågar ej uttala ett enda. Kanske vore det att slita en spindeltråd ...

»Vi möta någon», säger änkedrottningen.

»Min älskade mor», utbrister Albertina och hela hennes väsen uttrycker en ångestfull bön: »det är kungen och — och jag tror-------kron-

prinsen. »

Strax därpå är o de båda vagnarna mitt för varandra. Gustav står upprätt och håller kronprinsen ut genom det öppna fönstret. Två små barnhänder vifta med Stora knippor blå-sippor, en späd och klar röst ropar ett inlärt:

»Farmor!»

Men Lovisa Ulrika trycker sig hastigt tillbaka mot vagnsdynorna och skjuter med en skälvande hand sidengardinen för fönstret. Då rullar kungaekipaget raskt utför backen, och ljudet dör bort, intet eko kvarhåller det annat än i två kvinnohjärtan, det ena hårt, vredgat och hett av kränkt stolthet, det andra så vekt, förtvivlat och besviket, att det känns färdigt att brista.

Och Albertina snyftar med de stackars små hjälplösa händerna för ansiktet:

»Min iälskade mor, hur kunde ni...»

Änkedrottningen skakar i hela kroppen av sinnesrörelse.

»Han vet, var mitt hem är», mumlar hon, »han skall icke inbilla sig att jag låter överrumpla mig av hans komedispel. Det här har han ställt till för att förarga mig och trotsa mig. Han vet, vad jag tänker om det barnet, och han visar mig det i triumf.»

Orden bubbla fram i sjudande vrede och förbittring, men Albertina hör dem knappt. Hon gråter så kvidande tungt, som orkade hon ej med tårarnas börda.

Maj månad 1782.

RÖKEN RUDENSKIÖLD är rödgråten och talar i sentimentalt viskande ton med hertiginnans hovfröken Lona Ekeblad, som tillika med sin härskarinna kommit till Fredrikshov.

De båda damerna befinna sig i fröken Carolines nätta kammare med de kyskaste musslinsgardiner för fönstret, på karmen blommande hyacinter och en liten bur med en kvittrande hämpling. Den långa sidenklädda soffan upptar värdigt ena väggen och framför den presiderar det ovala bordet, stött på förgyllda lejontassar. Över en blå- och vil-rutig mattgång trippa solstrålarna som lätta gratier. Man undrar nästan över, att någon, som bor härinne, kan taga livet på allvar, allt ter sig så ljust och smeksamt agreabelt.som om dagen vore en genomskinligt luflig pastell.

Emellertid motsäges detta beklagligen av fröken Rudenskiölds yttrande:

»Hela detta år har varit regrcllabelt. Ni tror det kanske inte, min söta vän, men allt ifrån den dagen, då Vita frun samtidigt visade sig här och på Berlins slott, har hennes kunglig höghets tillstånd oupphörligt försämrats. I fjol besvärades visserligen prinsessan ofta av en affreux kolik, men nu är det nerverna och hjärtat, som angripits.»

»Var det icke fråga om en badresa till Spa eller Medevi?» infaller Lona Ekeblad ocli slätar sitt redan förut oklanderligt släta hår, uppstruket från ett slätt och stillsamt ansikte. Allt hos denna medelålders flicka är tillrättalagt som för att hålla sig under en lång följd av år.

»Jo visst», nickar Caroline och blir strax livligare, »men den planen gick om intet, ty änkedrottningen fick ej, som hon önskat, åtfölja hennes kunglig höghet, det ville hans majestät göra själv. Prinsessan hade kanhända inte haft något emot den anordningen, men — pauvre petite! — hennes vilja ligger i änkedrottningens kjorlelsäck, och hennes majestät motsatte sig bestämt att lämna sin dotter. Och då förklarade läkarna, att luften vid Svartsjö var lika hälsosam.»»Nå, ha de goda raedici fått klart för sig, vari prinsessans åkomma består?»

Caroline skakar sitt magnifikt väl friserade huvud.

»Å nej, tout est incertitude. Dahlberg kallar det gikt och ordinerar Pyrmontervatten samt flitiga bad. Hoffman tror, att det är sjukdomen på modet, hypokondri, ty, säger han, 1'hypocondrie är en nervsjuka. Han förbjuder prinsessan att dricka kaffe.»

»Å, det var svårt», utbrister Lona uppriktigt, »hur tar prinsessan det?»

»Ej allt för lätt. Våra små kaffestunder hade ett stort behag, men — det menas också, att hennes lever är angripen. Och hon måste vara mycket försiktig. Det värsta är hennes lugubra och nedstämda humör. Måtte nu den glada hertiginnan kunna förströ henne.»

Lona svarar icke. Hon har försjunkit i tankar på vad som egentligen kan fattas den alltid leende, alltid muntra prinsessan, vilken under tre lustrer varit den första och sista i dansen, och om vilken man knappt haft något annat att säga, än att hon var en levande docka, som änkedrottningen, kungen oob prins Fredrik ömsom lekte med.

Hon tänker vidare, den kloka, erfarna Lona, och pillar fram ur »dockans» inre en själ, som fått fladdra likt ett ljus i drag, var gång den djärvts visa sig. Ingen har skyddat den,ty den hörde knappt till den kungliga rodoc-kan. Som ett appendix till denna brinnande själ fanns också ett brinnande hjärta, ett annat än det som offrade sig eller åtminstone en den präglade medaljens revers. Var det månne icke detta lilla röda känslonystan läkarna nämnde lever?

Lona stöder sitt smala huvud i en stelt vit hand och ser så tråkigt korrekt ut, att Caroline suckar av beklämning. Men hon spritter strax därpå till av överraskning, då denna personifierade tråkighet upplåter sin något släpiga stämma och säger:

»Minns ni en liten fransk kuplett, som lyder så här:

Il n'est pas de printemps sans violettes, ni d'atnour, ma brunette, sans amants».*

Caroline begär icke att få någon tillämpning. Hon förstår genast, att Lona säkert genomskådat prinsessans tendra sinne, och de båda damerna utbyta en blick av hemligt förstånd. Naturligtvis, säga de sig i tidens anda, är det

kärlekens sefyrfläkt hon saknat, den goda prinsessan, och de önska henne den, den ena i tragisk sympati, den andra med lyckans behov av generositet.

* Ingen vår utan violer, ingen kärlek utan älskare.I prinsessans sängkammare är den klara majdagen utestängd av tunga blygrå sammetsgardiner, endast genom en smal springa tränger solskenet sig in och skimrar på silkesfransen.

Hela rummet luktar av kryddor och medikamenter, rökelse och eau de lys. Luften är tät och tung, och hertiginnan Charlotte, som sitter i länstolen bredvid Albertinas säng, önskar, att hon finge öppna ett fönster. Men prinsessan har ett helt dygn haft de horriblaste nervsmärtor, och det vore riskabelt, menar änkedrottningen, vilken vakar över den minsta detalj, att utsätta henne för drag.

Där Albertina ligger i den stora sängen med den grant sirade himmelen över, förefaller hon närmast som ett litet ditslängt knyte. Hon har krupit ihojp i en barnsligt kelande ställning och borrat ned både örnnäsa och gumhaka i den lena, vita kudden. På det gröna sidentäcket ligger en skär ros, doftlös, hämtad alltför långt bortifrån för att kunna bevara sin eteriska parfym, så berusande i dess sydliga hemland.

Prinsessan har så ofta på de senaste månaderna erinrat sig mamsell Arfvidsons spådom om året 1782. Hon hade sagt, att om Albertina komme lyckligt över det, skulle allt sedan bli, lätt och ljust. Då hade Albertina förstått det så, som om hon skulle få en lång, sorgfri levnad, nu tydde hon orakel-språket på annat sätt. Vad vore väl ljusare och lättare för henne än döden? Vad hade livet alt skänka henne annat än krämpor och besvärligheter, utnötta fester, släpande långa vardagar?

Och under mattigheten efter de svåra plågorna låg hon och fantiserade ljuvligt om döden, och hur milt den skulle sluta henne i sin famn. Att hon för knappa fjorton dagar sedan stormande glatt sig åt utsikten till en utrikes resa hade fallit henne ur minnet. Omständigheterna hade ju strax strött aska över den uppblossande fröjden. Kungen drog åt sitt håll, drottningen åt sitt, och hon var delinkventen, som de i ömt, men icke osjälviskt intresse torterade.

Bäst och tryggast att vara borta från alltsammans, från det tomma, ihåliga komediant-spelet: la vie, borta från familjetrassel och de sig ständigt upprepande festerna, vartill honi aldrig kunde låta bli att bereda sig med en sjudande het och yr förhoppning om en upplevelse, och från vilka hon återvände med trötta fötter och ännu tröttare hjärta.

Hertiginnan berättar i detsamma en liten lustig hovanekdot, och Albertina vänder sig på rygg för att bättre höra. De två långa, glänsande hårflätorna falla fram över bröstet, ögonen lysa i det gråbleka, smala ansiktet, och över pannan skugga ett par små ostyriga lockar.Hennes intresse vaknar. Hon känner sig bättre. Dödstankarna rygga för idagens ismå oviktiga händelser, vilka för henne alltid utgjort tillvarons verkligaste innehåll. Och hertiginnan anser sig kunna komma fram med sitt ärende. Hon lutar sig ned mot sin svägerska, klappar den lilla kraftlösa hand, som gripit rosen, och säger:

»Min älskade syster kan måhända motse ett mycket kärt besök.»

»Vem då?» Tonfallet är nyfiket och smickrat.

»Jo, kungen.»

»Gustav!»

»Ja, hans majestät kom till min vagn, när jag for hit, och sade, att han var mycket ledsen och orolig för er skull, och att han hyste en uppriktig önskan att få hälsa på er, men han drog sig för att fara till Fredrikshov, där han ej varit på tre år. Han undrade också, om jag kunde laga så, att hän sluppe träffa sin mor.»

»Är han då alltjämt lika rädd för ett möte», viskar Albertina sorgset.

»Detsamma frågade också jag och fick det svaret: 'Egentligen har jag just ingenting emot att råka henne, men jag fruktar, att hon skall ställa till ett uppträde, om jag, utan alt hon vet det på förhand, besöker min syster, och detta kunde menligt inverka på Albertinas sjukdom. Men å andra sidan kan det ansessom en bristande uppmärksamhet

mol min mor, om jag kommer till hennes hus utan att göra henne min uppvaktning.'»

Albertina lyssnar förströdd. Dessa sirligt figurerande fraser har hon haft mer ån nog av.

Hertiginnan tillägger:

»Vad menar ni, min goda syster, hur skola vi kunna stilla hans majestäts längtan och oro? önskar ni träffa kungen?»

Albertina blir otålig:

»Vad tjänar det till att fråga mig, om jag önskar träffa honom eller ej? Jag har ju ingenting att säga, utan måste lyda änkedrottningens befallningar, det är bäst att tala med henne.»

Hertiginnan beger sig ut till änkedrottningen, och med greve Gyldenstolpes kloka be-medling lyckas det att förmå Lovisa Ulrika ordna saken så, att hon lovar stanna på sina rum, medan kungen en kort stund besöker sin syster.

Albertina.underrättas om, att hon kan vänta sin bror senast om en timme, och hon ber att få vara ensam till dess; hon behöver vila. Endast sin ungdomsvän, furst Hessen-slein, vill hon taga emot, om han begär audi-ence. Han år på ett kort besök i Sverige och har uppvaktat henne varje dag, men det är nu tre dagar sedan hon orkade taga emot honom, och i morgon skall han resa.Badin får befallning att stanna i kabinettet utanför och lilla Lolotte* skulle sitta inne i sängkammaren med sin docka. Den flickan var både drottningens och prinsessans stora favorit och en liten förtjusande varelse, täck och livlig som en kattunge.

Men nu sitter hon helt stilla i en vrå. Först när efter en högtidlig anmälan furst Hessenstein inträder, stiger hon upp och niger djupt.

»Gå ut och lek hos Badin, min lilla Lolotte», säger prinsessan. Hon vill i enrum taga avsked av Hessenstein. Troligen skall det dröja många år, innan de träffas igen. Han vistas helst i Tyskland och sällskapar gärna med sin åldrige sekretdrare och sina många hundar, vilka han dresserar till allehanda konststycken.

Fredrik Wilhelm Hessenstein börjar åldras. Han närmar sig femtiotalet, och han har brukat livet med den ensammes rätt att slösa utan ansvar. Han har också maskfrälts av 'bitterhet och grämelse över sin tvetydiga ställning: att behandlas som en furste, men betraktas som en bastard. I utlandet är det angenämare för honom att vistas. Han far än till den ena, ån till den andra av sina tyska e-gendomar och förnöjer sig med stora jakter, präktiga måltider och god sömn.

* Charlotte Forsberg, 1782 blott ett barn, senare ocli till S. A:s död hennes kammarfru.Han står vid sangen, böjer sig ned ioch kysser Albertinas händer.

»Tack för att jag äntligen fick komma in. Hur mår den allra käraste lilla prinsessan?»

Han talar som till ett barn och ung och barnslig ser hon ut, nu med en mattskär rodnad på kinderna och det ljuvaste, svagaste leende.

»Å, jag har varit så sjuk», säger hon. »Känn så het min hand är. Och jag har ont överallt. Och ibland bryr jag mig inte om att bli frisk. Vad skall det tjäna till, Iles-senstein?»

Han faller tungt ned på ett knä och svarar trohjärtat:

»Min hjärtans allra bästa prinsessa, hur kan ni tala så till mig, som var dag och var stund minns er och våra glada drömmar? Verklighet bli de aldrig, det förbjuder kung Gustav, men vår tillgivenhet, vår vänskap kan han inte taga ifrån oss. Och, lilla prinsessa, nu hoppas jag på ålderdomens bon fauteuil cliez soi. Då, om inte förr, skola vi få träffas utan att bakdantas eller förhindras —»

Hon avbryter en smula bittert:

»När jag sitter som en förtorkad abbedissa på Quedlinburg! >

Ilan reser sig — icke alldeles utan besvär och tar plats i karmstolen, när han genmäler:

»Varför förtorkad, ma helle? Det finnsnågot, som evigt skall bli ungt och friskt hos er: sinnets glädje!»

»En falsk föreställning, Hessenstein. Mitt sinne har fått både rost- och mögelfläckar.» Hon säger det dock ej så allvarligt, att orden få någon högtidlig klang, snarare äro de små koketta danssteg, som bida en applåd. Ty herre gud, visst är den gode Hessenstein ett stycke av en lurvig björn, men hans blick är en blå himmel, dit hon tryggt kan flyga, och Albertina är inte längre en söt och bortskämd ung furstinna. Hon får ofta känna kyla och likgiltighet, ej sällan också ett spefullt förlöjligande.

»Å», säger Hessenstein godmodigt, »de fläckarna sitta nog bra löst. När min hjärtans prinsessa får något nytt att förströ sig med, blåsa de bort. Jag bedyrar, att om jag är aldrig så nedstämd, så blir jag å mon aise igen, när jag lekt en stund med min vita pudel: Max. Ers höghet kan inte föreställa sig ett klokare djur.»

Och Hessenstein berättar den ena historien efter den andra om Max och hans kamrater. Det är som när en far berättar om sina hurtiga, kvicka barn.

Albertina lyssnar intresserad. Vill han inte lyfta upp henne litet på kuddarna, så hon hör bättre? Hessenstein tar henne varsamt i sin famn. Hon slår en sekund armarna om hans hals.»Å, det är vår, Hessenstein! Men inte vår för oss!»

Förbluffad över detta avbrott i hundanekdoterna, stirrar han en sekund på henne, men trycker henne så intill sig. Hans läppar snudda mot den vita halsen.

»Det blir höst för oss, Albertina, en vacker höst.»

Hon ler skalkaktigt:

»Och då få vi andra hundar att tala om, en ny vit Max eller hur?»

»Å nej, en sådan som Max får jag aldrig, mera.» Han skakar bekymrad på huvudet, »härom dagen till exempel...»

Badin öppnar hastigt dörren.

»Kungen», säger han och bugar brådskande. »Han stiger just ur vagnen.»

Hessenstein reser sig.

»Så bjuder jag er au revoir, min hjärtans prinsessa. I morgon bittida reser jag. »

»Kyss mig, Hessenstein, jag är bedrövad över att inte få se er på länge.»

»Också mig plågar den tanken, men kungen vet mig helst utom Sveriges gränser.» Han kysser hennes kinder, sträva och skrovliga efter febern.

»Våra tankar, prinsessa, mötas dock, inte sant?»

Hon nickar bekräftande. Egentligen tänker hon inte ofta på honom, men just nu tycker hon det är en vila att kalla honom sin kä-raste. När han är nära dörren, ropar hon skämtsamt:

»Hcssenstein, jag har kommit att länka pä, att Max är ett alltför anspråkslöst namn för den mirakulösa vita pudeln. Kalla honom Munchhausen!»*

Juli 1782.

Änkedrottningen och Sofia Albertina ha flyttal ut till Svartsjö, det kungliga hovet jäm-• te hertiginnan är på det nydanade, med en fransk trädgård förskönade Drottningholm, där varje dag är en större eller mindre fest, och där kungens nya gunstling, Armfelt, för nöjets spira på ett sätt, vilket oemotståndligt tjusar kungen.

På Svartsjö ser det helt annorlunda ut. Visserligen är prinsessan bättre, men änkedrottningen däremot ytterst klen. Hon har jhaft för vana att mitt i nätterna gå in till dottern för alt övertyga sig om, att Albertina sover lugnt, och

denna oförsiktighet har resulterat i cn svårartad förkylning.

Prinsessan är oroligare än någonsin för den älskade modern, vilkens stora ömhet på sista liden liksom sprängt sig fram ur is och köld för att värmande och skyddande sluta sig om älsklingsbarnet.

* Hesseustein dog ogift på Pauker i Holsteiu d. 27 juli 180S.Så snart drottningen känner sig mera än vanligt illamående, brukar hon samla hovet omkring sig och taga avsked med några på en gång rörda och pompöst majestätiska ord. Så har hon också gjort nu, utan att man egentligen fäst sig närmare vid denna akt. Däremot skrämmer det många, att en vit skepnad tre nätter å rad setts stanna utanför änkedrottningens sängkammardörr. Det är Sten Piper, Lovisa Ulrikas förtrognaste vän och tjänare, som sett spöket, när han vakat i gula kabinettet, och han bävar för betydelsen av denna syn. —

Åter föres kungens besök och en möjlig försoning på tal, och ånyo visar del sig, att Gustav är den minst obenägne av de två, men alt han bestämt vägrar att övertala Sofia Magdalena till något närmande.

Hon väntar rätt snart en ny livsarvinge och måste skonas för varje sinnesskakning, lieler det, men de intimaste påstå, att kungen aldrig skulle velat göra sig besvär med att vinna henne. Hon är hela hans väsen alltför främmande för att han skulle kunna tänka sig ett förtroligt samtal med henne.

Den lilla beskäftiga och varmhjärtade hertiginnan Charlotte tar ånyo saken i sina livliga och verksamma händer. Mitt under en fete champétre tänker hon ut en plan, och vid en teaterföreställning å kungens nya charmanta teater en annan. De göra sig utmärkt ihennes fantasi, men det år icke lätt all utföra dem.

Kungen är icke heller alltid lätt att träffa i enrum. Sitter där en hjärterkung uppsatt på väggen i drabantsalen, har han arrangerat en förlustelse på China, och finns där en spaderknekt, är del spelparti på slottet. Överallt och allestädes äro pagerna »brännnässlor», menar hertiginnan, »som man får trotsa, om man vill komma fram till kungen.»

Så en dag, när bulletinen från Svartsjö låtit synnerligen allvarlig, reser hon dit. Det är tidigt på morgonen, och hon tar det tysta, vita slottet på sängen.

Först uppsöker hon sans fa?on friherrinnan Piper, som ligger i sin svala vita bädd, med fönstren öppna mot den lummiga parken, där alla fåglar sjunga och sommaren står brud.

Friherrinnan företar sig något av det vanskligaste. Hon sitter och niger och rafsar ihop så många excuser, att alla meddelanden kvävas under komplimangerna. Om en stund kommer prinsessans hovmästarinna, grevinnan De la Gardie, glåmig och utvakad efter att ha tillbragt natten hos änkedrottningen, men också rätt irriterad. Hon tror icke det är någon fara, men säger, att hennes majestät är vaken, ocih att hon säkert med stort nöje skall taga emot hertiginnan.

Visiten göres och avlöper väl. Hon mås-te dock skynda sig hem till galamiddagen och hinner endast stanna en kort stund. Men visst försöker hon plädera för kungens besök; det går som vanligt: Lovisa Ulrika hårdnar till

slen, Sofia Albertina smälter i tårar. —

Några dagar förflyta, och allt på Svartsjö är nästan oförändrat. Ute i trädgården blomma ros och reseda, lavendel och akleja opåaktade, ty prinsessan, som eljest hela timmar i sträck sysselsätter sig med blommorna, har nu ingen tanke för sina skyddslingar.

Moderns sjukdom upptar alla hennes tankar och hennes oro blir allt större, fruktan för att aldrig mer få känna den moderliga handens fasta grepp, blir allt mera ängslande. Bulletinerna låta ingalunda hopplösa, men änkedrottningen känner sig sämre. Hon är säker på, att döden närmar sig, och hon stryker gång på gång tröstande över dotterns hand, när hon möter Albertinas ångestfulla blick.

En söndagsmorgon sitter hon uppe i sängen och lyssnar till klockorna, som ringa samman. Vid det öppna fönstret står prinsessan. Hon håller händerna hårt sammanknäppta och ser ut i den strålande sommardagen, så lockande i sin ljusa fägring.

»Mitt barn», säger änkedrottningen, »kom

hit.»

Albertina lyder genast. Hon lägger sig på knä vid sängen och lutar sin kind mot mo-15 — Den glada prinsessan.derns hand, tunn och hård, också när den ville vara mjuk.

»Hur |är det, min älskade Jnor?»

»Jag vill säga dig, vad du bör höra, Albertina. — Det är snart för sent. Jag har inte längre tid att skjuta upp till morgondagen. Och jag tror, att du vill minnas mina förmaningar, när jag själv är borta. De döda förmå ibland mera än de levande. Jag har aldrig fått vad jag högst åtrått, mest brännande önskat. Nu hoppas jag på dödens barmhärtighet.»

Albertina gråter icke. Hennes bleka ansikte är förvridet av smärta, men hon tvingar sig till behärskning, ty hon vet, att tårar plåga och reta modern. Men hon förmår ingenting yttra, då skulle smärtan bryta lös.

»Min egen flicka», fortsätter änkedrottningen, »skall lova mig att ej vara så begiven på förströelser, och hon skall också lära att kuva sin häftighet. Vi ha alla fel i att du blivit den du är, Albertina, men nu, när jag inte längre kan vara ditt stöd, får du själv vara det. Kraften, barn, tar man dock till sist från sitt eget inre.»i — Hon smeker det bruna silkeshåret och den tunna kinden. »Gå nu, petite, Gud välsigne dig.»

En timme senare befaller hon dock åter, att Albertina skall komma in och även prins Fredrik. Hon ber dem sätta sig och räckerprinsessan ett brev, vilket hon skrivit egenhändigt:

»Läs det högt. Jag har skrivit det till Gustav. Ribbingen skall lämna fram det, när jag är död.»

Prinsessan anstränger sig för att få rösten stadig, och det lyckas, ty skrivelsens innehåll verkar på henne som en fast och kall blick, vilken genomtränger mörkret.

»Min herr son.

Uti dessa mitt livs sista stunder känner jag, huru föga påkostande det är att lämna en värld, som bekymmer och de ovärdigaste beteenden lärt mig hata. Min levnadsbana är ändad, och det är eder jag har att tacka för den tillfredsställelse jag känner att få sluta densamma. Det återstår mig endast att delgiva eder min yttersta vilja; jag överlämnar hela min mobilier, mina smycken och allt vad jag äger till min yngste son och min dotter till lika fördelning dem emellan, och om I skullen, under vilken förevändning det vara må, därifrån undantaga det allra minsta, så bäva, ty i så fall uttalar jag den förbannelse, som otacksamma söner förtjäna; om I däremot uppfyllen denna min vilja, så skall den ej drabba eder, och jag överlämnar er endast åt edra egna samvetskval, vilka äro en brottslings enda dygder. Jag anbefaller hos eder milt hov och mina fattiga tjänare, jag har ing-enting att lämna dem, eftersom jag endast har skulder, som dock böra kunna betalas med två eller tre av mina kvartal, ifall I behagaden låta dem utgå även efter min död; i gengäld vill jag befria er från all ståt vid min begravning, och vill ej, att I skolen kasta bort några penningar i onödan på tomma ceremonier. Jag är eder olyckliga moder

L. U.»*

Prinsessan skakas av en frossbrytning, när hon på moderns uppmaning lämnar tillbaka brevet. Hon vill göra en invändning, be för den broder, som skall drabbas av denna bannstråle. För henne är det starka, okuvliga hatet en ofattlig känsla, och hon vänder sig till Fredrik som för att få hans bistånd.

Men änkedrottningen vinkar bort dem.

»Jag vill ingenting höra», säger hon hårt. »Skicka efter Vingårdh, så att jag får bikta mig. Nattvarden vill jag icke begå — icke nu!» Hon lägger brevet mot sitt bröst, och Albertina tycker, att dess isiga kyla måste döda henne. Men hon vågar icke närma sig modern, när hon fått detta »diadem av stränghet» omkring pannan. Förtvivlad och skamsen smyger hon sig ut, och håller ögonen nedslagna, när hon möter hovfolket.

* B. von Schinkel, Minnen X.Som om detta oförsonliga brev aldrig skrivits, pågingo underhandlingarna om ett

sammanträffande mellan änkedrottningen ocli kungen. Hertiginnan, riksrådet Ribbing och Albertina arbetade trägnast, och Gustav kom till och med själv till Svartsjö, men gick icke upp i slottet, då Lovisa Ulrika bestämt vägrade taga emot honom och prinsessan icke vågade.

Nu hade dock kungen fått ett visst intresse att driva sin vilja igenom, och efter några dagar rullade hans vagn ånyo fram gfc-nom den täta, tysta allén upp; till Svartsjö slott, och Ribbing var honom följaktig. Denna gång lät prinsessan förmå sig att taga emot sin bror, och slutligen lyckades det för den kloke Ribbing att besegra änkedrottningens motstånd, men det Var icke ett möte mellan mor och son utan mellan två fiender, som tycktes längta efter att få se varandras hjärteblod.

När striden stått en stund, kom utmattningen och med den försoningen. För trött att längre göra motstånd omfamnade Lovisa Ulrika sin son, och led vid allt familjetrasslet, kysste Gustav sin mor, varefter de talade cirklat och belevat ända till dess middagen serverades.

Men så fort hans majestät lämnat rummet, mumlade drottningen sitt envisa: »Ko-mediantspel, ingenting annat!»Frampå eftermiddagen anlände den lille kronprinsen, och änkedrottningens ansikte ljusnade synbart. Ribbing passade strax på, när kungen gått att möta sin son och föreslog, att hennes majestät borde ge honom en liten välkomstpresent.

»Jag har ingenting», sade drottningen vresigt, »mina juveler äro förseglade.»

»Kanske ändå en liten ring», inföll hertiginnan Charlotte, »något minne torde väl kunna anskaffas!»

Änkedrottningen skakade på huvudet. Blickens hotande, kalla skärpa kontrasterade mot ansiktets förödmjukade, förlägna uttryck:

»Jag vill inte ge honom en present, som jag kanske sedan saknar medel att ersätta.»

Albertina lossade hastigt en liten juvelrosett från sin spetskrage och räckte den åt modern. Hennes soliga glädje över att få vara den givande lyste upp hela rummet. Med öppen famn gick hon sedan emot den lille brorsonen.

Gustav Adolf var blyg och rädd. Hans små händer höllo fast i stolen vid dörren, och han började högljutt gråta, när han såg den avtärda gestalten i sängen med två eldögon i ett askgrått ansikte. Han hörde den flämtande hesa andedräkten och sprang plötsligt och gömde sig hos »den beskedliga Lotta», hertiginnan, som smekte och tröstade ho-nom och slutligen förmådde honom att låta kungen lyfta upp honom till farmodern.

»Kyss farmor på hand och klappa henne», uppmanade Gustav, och som om pysen med ens insett det omöjliga i att undkomma, kastade han sig i änkedrottningens famn och klappade ivrigt hennes infallna kinder.

Lovisa Ulrika smekte honom ömt. Hön orkade endast ett kort ögonblick hålla honom i sina armar, men när hon släppt honom, bad hon, att han skulle stanna bredvid sängen. Med ett underligt, feberaktigt tonfall sade hon:

»Du är ju min älskade sonson, den ende ättlingen av mitt hus, och min älskade Gustavs son, du är ju det!»

Prinsessan fruktade alt modern, trots att hon visade prinsen en nästan överdriven hjärtlighet, skulle komma att säga något, som omintetgjorde det goda förhållandet, och hon viskade till sin läkare, arkiater von Schulzen-heim en begäran, att han skulle uppmana drottningen att vila.

Detta skedde, men det var endast motsträvigt änkedrottningen skildes från barnet.

»Drag undan gardinen, låt mig se hans ögon än en gång», bad hon.

Men när den skarpa sommardagern föll in i rummet och Lovisa Ulrika borrade sin sjuka, hårda blick i piltens, började lille Gustav Adolf gråta igen, och Albertina log ho-nom skyndsami vid handen för att leda honom ur rummet.

I dörren hördes den klara barnarösten högt och tydligt förklara:

»Den farmor — den farmor, henne skall jag aldrig glömma.»

Inne hos drottningen stannade hertiginnan ensam. Hon'gick fram till sängen, böjde sig ned över den sjuka och kysste hennes hand.

»Det mottagande, som min älskade mor gäv sin sonson, var er i sanning värdigt.»

Drottningen:

»Jag ville därmed bevisa, alt det å min sida var allvarligt menat, men oss emellan sagt, fruktar jag, att det aldrig blir något av denne gosse.»

Hertiginnan:

»Det är dock orätt alt säga så. Man kan ingenting döma om honom. Det är ju bara ett barn.»

Drottningen:

»Ni skall i alla fall få se, att jag har rätt.»*

Under de dagar, som följde, kom kungen en kort stund, men han hade alltid bråttom att återvända till Drottningholm eller Stock-

* Dessa repliker såväl som kursiveringen efter H. E, Ck. Dagbok.holm, och han besökte operan var kväll, återkallade förbönerna och visade en likgiltighet, som upprörde Albertina och prins Fredrik till det yttersta.

Hertiginnan försökte ånyo medla och ställa till råtta, men Gustav hade plötsligt låtit intala sig, alt hans mor låtsat sig döende för att få en försoning till stånd och sedan kunna driva igenom sin härsklystnad, där hon fann lämpligt, och när han den 16 juli genom en oroande bulletin kallades till Svartsjö, dröjde han där endast en slund.

Vid avskedet från Albertina omfamnade han henne hjärtligt, kysste hennes kinder och sade:

»Mon ange, du tror på mig; du vet, alt jag vill och skall vara en öm bror för dig!»

Albertina lutade huvudet mot hans skuldra:

»Sire, jag önskar, att eder tendressc också vore sonlig.»

»Min syster, ni har icke min barndom och ungdom att minnas. Må de orden vara er nog. Den bitterhet, som nedlägges i ett ungt hjärta, växer samman med det outplånligt; och man skördar hat, där man sått

agg» —

Albertina dröjer en lång stund efter det broderns vagn rullat bort, innan hon går in till modern. Hon känner sig uppriven i sitt innersta och kan ej någonstädes få en fastpunkt föi* tankarna. De lia dock under hela hennes liv mest varit glänsande festpal-jetler, vilka skimrat och lyst i oäkta glans, tappats bort i vimlet av leende masker och pudrad hovelikelt och aldrig blivit saknade.

Amouren har varit la page tragique i hennes livsbok, men icke- heller där har skriften haft allvarets säkra och fasta stil, utan också känslorna ha måst skatta åt ögonblickets griffonage.

Dessa sista veckor däremot ha ställt henne ansikte mot ansikte med det stora, krävande allvar, vilket är dödens föregångare. Hon kan ej längre dölja för sig själv, att hon skall mista modern, och detta medvetande skövlar hennes sinneslugn, sliter bort barnasjälen, som lekt och drömt inom henne, oförstådd, men ändå hägnad. —

Det är kväll, en ljus och ljum junikväll, med starka ångor från solbaddade hövolmar, med tusen frestande blomsterdofter, och med lindarnas första älskogsdröm till humlors dövande vaggsång. Det är matt lysande .stjärnors spetsmönster över en mörkblå himmel, ännu het av dagens lust, och det är parkens lockande dunkel över tysta gångar.

Men från änkedrottningens sängkammare är sommarens glada lek utestängd. Där har den ojämna striden redan börjat mellan det på sin makt alltid pockande livet och den på seger vissa döden,På knä vid sängen ligga Albertina och Fredrik. De resa sig endast för att ägna den sjuka sina omsorger, lägga kuddarna tillrätta, stödja hennes huvud, medan hon dricker, torka kallsvetten från hennes panna.

För det mesta ligger hon i dvala, men de ögonblick hon ser upp, är hon vid fullt medvetande. Hennes händer klappa än Fredrik, än Albertina. I dessa sista stunder förmår hon dock icke dölja, att dottern är hennes hjärta närmast.

Hon smeker hennes hår:

»Min Albertina, tiden lider!»

»Mor, min älskade mor!»

Prinsessan tycker, att hon sliles sönder invärtes av hopplös sorg.

»Det är gott, att det snart är slut, barn. Av alla plågor är livet den största, när det knuffat en åt sidan. — Så kommer inte du att känna det, lilla duva, men — du får aldrig heller erfara berusningen av en storm på höjderna.»

Tystnaden faller över rummet som ett svart sigill. Ingen vågar bryta förseglingen av fruktan för det den döljer.

Albertina saknar snillebrodem, kungen; han ensam skulle kunnat svara modern så, att hon känt tröst av hans ord. Han, som icke ville vaka vid hennes dödsbädd, var dock den som med den lättaste och mjukaste hand kunnat leda henne in i evigheten,Lilla prinsessan känner bittert sin egen ringhet och tafatthet. Hon har bara sin fattiga ömhet att ge, och modern behöver starkare, bredare vingar, när hennes stolta själ skall lyfta för den sista färden.

Bror Carl är i Carlskrona, och vore han också här, skulle modern och han ha föga att skänka varandra. Bror Fredrik är en god gosse, men alltför tam för den preussiska örnnaturen.

Gustav — Gustav! Albertina kämpar alltjämt för att tilltvinga sig mod. Det är något hon vill ha sagt... Det brevet, som Bib-bing har om händer, och som skall lämnas till kungen efter moderns död, skulle icke det kunna förändras — eller förstöras? Det skall bara göra ont värre, tänker hon.

Men hon kan inte få orden över sina läppar. De kvälja henne oavbrutet och dock sväljer hon dem modlöst.

Så blir det för sent. Det är natt, och änkedrottningen är för sista gången en myndigt befallande mor. Under häftigt tilltagande plågor lägger hon tungt sin hand på prinsessans hjässa:

»Nu skall du gå till vila, barn. Du är alltför faiblc alt tåla nattvak. Allez-vous-en, ma petite!»

De sista orden voro ett barndomsminne, men ej ett glatt. Denna otåliga uppmaning hade Albertina erhållit, när hon var i vä-gen, när modern var upptagen av andra intressen och den lilla sprittande livliga flickans prat och skratt irriterade henne.

Ovillkorligt reser prinsessan sig. Hjärtat är en bly klump i hennes bröst. Hon orkar knappt med det, och krokigare än någonsin glider hon ur rummet, men stannar i kabinettet utanför.

Ensam sitter hon i den långa, hårda soffan framåtlutad, med armbågarna på bordet och huvudet stött i händerna. Läkare och tjänare passera oavbrutet, men de märka henne 'knappast. En stund hörs det blott stönande utrop inifrån sjukrummet, men så småningom övergå dessa till de fasansfullaste, gällaste klagoskrik. Det är en kropp och själ i yttersta vånda, i en nöd så stor, att ingen hjälp eller lindring finns. Starka fjättrar skola slitas, en järnvilja krossas till smulor i dödens obevekliga hand, en kropp pinas i de förfärligaste marter för att förintas.

Albertina vacklar fram till moderns dörr. Hon pressar pannan mot den snidade karmen, men hon vågar icke trotsa änkedrottningen, icke gå in. Har hon ej beständigt lärt lyda och foga sig? Och hon saknar kraft att bestämma över sin vilja. Hon kan icke fatta den som sin egendom.

Hennes hand stryker skälvande över kinderna, och hon sjunker ånyo ihop på soffan --------Vad är allt detta? Är det verklig-het? Är det en gräslig, vanvettig tragedi? Gud sig nådeligen Förbarma! Hennes tankar förvirras. Hon rår icke för det! — Hon ser kulisser, scener, agerande. Där är hon själv! Hon har väl kommit för att dansa den eviga bondkadriljen, och hon har sin slitna skånska kostym på sig.

Vem är det, som skriker! — Hon hade slumrat in ett par minuter, men väckes igen av moderns ångestrop:

»Varför får jag inte dö», hör hon hennes röst flämta i kvalfulla plågor, och hon reser sig igen. Dö! Dö! Som klämtande klockor sjunger blodet i hennes öron, bulla tinningarna. Och hon kan icke fatta, att just i detta ögonblick morgonrodnadens varma skimmer faller in i rummet som ett glatt budskap från en snart vaknande dag.

Strax därpå kallas hon in till änkedrottningen, som sitter uppe i sängen. Blicken har slocknat och mun och händer redan fått en döds isblå färg, men hon är fullt redig.

Med fast röst frågar hon:

»Har ni sänt Isaac* och Badin till Fred-rikshov efter papperen?»

»Ja, min mor», svarar prins Fredrik.

Änkedrottningen försöker omfamna Albertina.

»Stackars barn», mumlar hon.

* Hovkvartermästaren Isaac Laurent, L. U:s homme d’affaires.Armarna falla ned, och äntligen kommer en sista suck, ett sista farväl från årslånga prövningar, från ett helt livs bittra missräkningar och grymma nederlag. Men icke ens, när döden trycker sin stämpel på den höga, kala pannan, råder lugn omkring henne, ty prins Fredrik vrider sig i ett våldsamt, konvulsiviskt anfall, ooh prinsessan snyftar hjärt-slitande.

Som ett övergivet barn kastar hon sig i sin svägerskas armar, hjälplöst kvidande. Men efter ett kort och häftigt utbrott av sorg behärskar hon sig, och det är första gången någon sett den glada prinsessan så allvarligt värdig, så vuxen sin uppgift att leda och styra, så i allt Lovisa Ulrikas dotter.

Skrämmande blek är hon, och ögonen ha intet av sin vanliga strålande glans. Håret faller ovårdat ned över en slarvigt påsatt klänning, men hållningen är en furstinnas.

Hon hör efter, om Isaac och Badin kommit tillbaka med den koffert de skulle föra från Fredrikshov, och när hon får jakande svar, befaller hon, att den skall flyttas in i hennes kabinett, och att eld skall göras upp i spisen.

Sedan går hon, rakare, med mera högbu-ret huvud än man minns henne ens från de kungliga processionerna, före dem, som skola försegla hennes majestät änkedrottningens tillhörigheter. Hon ensam vet, var modern ha-de sina gömställen, och hon vandrar outtröttligt ur rum i rum.

Detta avslutat, låter hon tillkalla prins Fredrik och några av de intimaste i hovkretsen för alt tillsammans med dem undersöka och enligt änkedrottningens önskan bränna upp papperen i kofferten.

Hon skjuter själv för de guldfransäde bro-catgardinerna och vinkar åt Badin att tända alla ljusen i kandelabrarna. Det är en helig stund detta. Moderns starka ande är närvarande, hennes okuvliga vilja och rastlöst arbetande snille förnimmes i vart och ett av dessa prasslande pappersark, vilka dömas till förkolning. Timme efter timme skrider fram och äntligen är detta uppdrag fullgjort, vilket skall avvända många tvister och mycken oenighet. Prins Fredrik ser ut som ett nattens spöke och är angelägen att få komma till ro. Han uppmanar Albertina att också lägga sig några timmar, men hon skakar avvärjande på huvudet:

»Gå allesammans! Jag vill helst vara ensam.»

»Får inte jag stanna hos dig, prinsessa?» frågar Badin med sin alltid förtroligt vänliga röst.

»Nej, nej, inte nu, min pojke. Men drag undan gardinerna och öppna fönstren.»

Han lyder och dröjer något efter de andra, som /om han dock inte kunde besluta sig föralt lämna sin forna lilla lekkamrat ensam. Hon har ju alltid haft någon hos sig, tänker han, alltid någon, som tagit hand om henne och torkat bort hennes tårar. Men — nu gråter hon inte, nu förefaller hon så märkvärdigt vuxen och stilla, som om sorgen gått djupt in i henne och icke hittat ut igen.

»Går du, Badin?»

»Ja, allrakäraste prinsessa! Får jag blott kyssa den lilla handen först.»

»Badin, tror du, att jag någonsin blir glad mer?»

Hans svartknollriga huvud, som nyss sänkts över hennes hand, nickar bekräftande:

»Det tror jag, prinsessa, ty du är god — hjärtegod, och det är glädjens rotfäste.»

En sekund senare är hon allena och stirrar in i den svarta askhögen, som med ett svagt prassel krymper sig samman och falnar.

Tankarna ila icke i hetsjakt inom henne, tvärtom ha de fallit till ro, och hon försjunker i ett slags dvala. Det är icke sömn, men det är tröttheten efter det första tunga dagsverket, och med ett oändligt vemod glider det medvetandet genom hennes stackars värkande huvud, att den enda plikt hon fullbordat utan hjälp — av egen kraft, det var plikten mot en död, mot den, som älskat henne högst, och som ingen eller intet skulle kunna ersätta.

16 — Den glada prinsessan.In i rummet fläktar morgonvind, dansar sol, skimrar grönska, men prinsessan sitter okänslig för allt detta. Två små smala händer har lion lagt i varandra, och munnen, så van att le, tyckes stelnad i ett löje utan mening.

Först när sorgeklockorna börja ringa, vaknar hon upp till verkligheten, reser sig och går fram till ett av fönstren. Långt ned i parken kan hon se — in i ett grönt underland med saftiga gräsmattor och vittfamnande träd. Där har hon gått med moderns arm under sin, där ha de talat, modern oftast bittert och hånfullt, hon tröstande eller otåligt. Och tiden har förrunnit. Nu är modern framme vid det stora målet — men hon själv? — Hur många år av ont och gott har hon igen, och varmed skall hon fylla dagar och veckor? — Ingen, ingen behöver henne.

Den gapande tomhetskänslan slukar hela lilla prinsessan, och medan julis gladaste solguld förgyller hennes yttre torftighet, skakar hon av snyftningar och tänker på det långa, förfärliga nedvissnandet av ungdom och lycka.

Klockorna ringa alltjämt, och klangen är hammarslag på ett svagt och skröpligt kvinnohjärta, som icke härdats mot sorgens stötar.

Då öppnas dörren helt sakta av Badin, som skjuter förfe sig Lololle.»Prinsessa», säger han, »vad skall du göra med den här lilla stackarn? Hon har ingen annan än dig.»

Albertina vänder sig om. Där står en liten gråtande flicka, chére méres solsken, hela hovets Lolotte, och hon är lika övergiven som prinsessan. Också hon har lekt och dansat, och det i ännu större glädje än Albertina, ty hon är ett barn ännu. Men i denna stund är munnen allvarlig och det lilla putslustiga ansiktet färglöst.

»Lolottc, min docka!» Albertina breder ut armarna, »nu vill jag bli din lilla mor. Gud ske lov, alt du behöver mig!»

Flickans drag klarna. Ack, det är ju prinsessan hon håller mest av i hela, vida världen, och nu skall hon nog våga säga henne det, nu när .. . Hon avslutar icke tanken. Tör-hända var den stygg.

Med ett par språng ilar hon fram till Albertina, som innerligt, beskyddande sluter 'henne intill sig och låter sig genomvärmas av denna friska, unga varelse, vilken med strålande tillförsikt ser upp till henne och ler så ljust, som vore död och sorg redan långt borta.